

Protokół

12. posiedzenia, 5. sesyi, VII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 26. kwietnia 1900 roku.

Początek o godzinie 10 minut 30 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Modest Karatnicki, Stanisław Niezabitowski, Andrzej Potocki, Mieczysław Urbański.

Obecnych posłów 124.

Ze strony Rządu: c. k. Rada Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół dziesiątego posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół jedenastego posiedzenia złożony jest w biurze sejmowym do przejrzania.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 26. kwietnia 1900, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji petycyjnej Ls.: 3001.

Komisji drogowej Ls.: 2791, 2856, 2859, 2862.

Komisji gospodarstwa krajowego Ls.: 2792, 2843, 2863, 3000.

Komisji szkolnej Ls.: 2793, 2797, 2799, 2800, 2842, 2844.

Wydziałowi krajowemu Ls.: 2794 do 2796, 2798, 2841, 2845, 2846, 2848, 2850, 2851, 2852, 2855, 2857, 2858, 2860, 2999, 3002, 3008, 3010, 3011.

Komisji dla reformy agrarnej Ls.: 2801 do 2840, 2865—2960, 2971—2998.

Komisji prawniczej Ls.: 2847, 2961.

Komisji przemysłowej Ls.: 2849, 2854.

Komisji dla reformy wyborczej Ls.: 2853.

Komisji sanitarnej Ls.: 2861.

Komisji administracyjnej Ls.: 2864.

Komisji kolejowej Ls. 2790, 3012.

Po odczytaniu petycji Ls. 2847 komitetu organistów galicyjskich o uregulowanie płac przemawia p. Brunicki, popierając tę petycję.

Marszałek uprasza posłów, by przy popieraniu petycji, nie wchodzili in merito rzeczy, albowiem regulamin na to nie pozwala.

Po odczytaniu petycji Ls. 2999 Krokowskiej Franciszki, wdowy po nauczycielu ludowym w Rzeszowie o wsparcie, przemawia p. Stojałowski, popierając tę petycję.

Po odczytaniu petycji Ls. 3.000 gminy Gawłówek o przekopanie rzeki Raby pod Gawłówkiem, przemawia p. Stojałowski, popierając tę petycję.

Po odczytaniu petycji Ls. 3001 mieszkańców gminy Swiniarów o obronę przed sekaturą c. k. starosty w Bochni, przemawia p. Stojałowski, popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, wniesionych po dzień 26. kwietnia 1900, które przydzielono oddzielnym komisjom, jak wyżej.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie wniosku p. Klemensa Dzieduszyckiego, w sprawie regulacji indywidualnego rozdziału kontyngentu spirytusowego na dalszy okres.

Przemawia p. Dzieduszycki Klemens, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi odesłanie tego wniosku do komisji podatkowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Górki w sprawie utworzenia przy Wydziałach powiatowych bezpłatnych biur pośrednictwa pracy.

Przemawia p. Górka, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi odesłanie tego wniosku do komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Turce na zobowiązanie się do udzielenia z funduszków powiatowych datku na rzecz budowy kolei Sambor-Turka-Użsok w kwocie 50.000 koron.

Sprawozdawca p. Vayhinger, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, stawia wniosek formalny, aby w myśl §. 50 regulaminu, zastosować do tej sprawy skrócone postępowanie, a mianowicie przystąpić do drugiego czytania sprawozdania, bez odsyłania tegoż do komisji.

Izba uchwała formalny wniosek p. Vayhingera.

Marszałek wzywa p. sprawozdawcę do odczytania wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną pod ./. projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Turce na zobowiązanie się imieniem powiatu do udzielenia datku na rzecz budowy kolei Sambor-Turka-Użsok w kwocie 50.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatu Turka zezwala się na zobowiązanie imieniem powiatu do udzielenia z funduszków powiatowych datku na rzecz budowy kolei Sambor-Turka-Użsok w kwocie 50.000 koron.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Reprezentacyi powiatu Turka zezwala się na zobowiązanie imieniem powiatu do udzielenia z funduszów powiatowych datku na rzecz budowy kolei Sambor-Turka-Uzsok w kwocie 50.000 koron.

Izba uchwała bez rozprawy Art. I. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Izba uchwała bez rozprawy Art. II. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba uchwała bez rozprawy Art. III. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Turce na zobowiązanie się imieniem powiatu do udzielenia datku na rzecz budowy kolei Sambor-Turka-Uzsok w kwocie 50.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem

Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwała Izba cały projekt powyższej ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu na udzielenie imieniem powiatu poręki dla pożyczek zaciągnąć się mających przez gminę Buczacz w kwocie 170.000 koron i przez gminę Monasterzyska w kwocie 12.000 koron.

Sprawozdawca p. Vayhinger, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, stawia wniosek formalny, aby w myśl §. 50 regulaminu, przystąpić do drugiego czytania tego sprawozdania, bez odsyłania do komisji.

Izba uchwała formalny wniosek p. Vayhingera.

Marszałek wzywa p. sprawozdawcę do odczytania wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączone pod '/. projektu ustaw:

U s t a w a

z dnia . . . zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu na udzielenie imieniem powiatu poręki dla pożyczki 170.000 koron przez gminę Buczacz zaciągnąć się mającej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu zezwala się na udzielenie imieniem powiatu poręki dla pożyczki w kwocie 170.000 koron przez gminę Buczacz zaciągnąć się mającej a przeznaczonej na pokrycie kosztów budowy szkół wydziałowych męskiej i żeńskiej, tudzież budowy rzeźni i urzędnictwa targowicy.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Izba przystępuje do rozprawy ogólnej nad projektem tej ustawy.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu zezwala się na udzielenie imieniem powiatu poręki dla pożyczki w kwocie 170.000 koron, przez gminę Buczacz zaciągnąć się mającej a przeznaczonej na pokrycie kosztów budowy szkół wydziałowych męskiej i żeńskiej, tudzież budowy rzeźni i urzędnictwa targowicy.

Izba uchwała bez rozprawy Art. I. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba uchwała bez rozprawy Art. II. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Izba bez rozprawy uchwała Art. III. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu na udzielenie imieniem powiatu poręki dla pożyczki 170.000 koron, przez gminę Buczacz zaciągnąć się mającej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwała Izba cały projekt powyższej ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek wzywa p. sprawozdawcę do odczytania projektu drugiej ustawy.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu na przyjęcie imieniem powiatu poręki dla pożyczki w kwocie 12.000 koron, przez gminę Monasterzyska zaciągnąć się mającej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu

poręki dla pożyczki w kwocie 12.000 koron, przez gminę Monasterzyska na cele drogowe zaciągnąć się mającej.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu poręki dla pożyczki w kwocie 12.000 koron przez gminę Monasterzyska na cele drogowe zaciągnąć się mającej.

Izba uchwała bez rozprawy Art. I. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba uchwała bez rozprawy Art. II. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Izba uchwała bez rozprawy Art. III. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu na przyjęcie

imieniem powiatu poręki dla pożyczki w kwocie 12.000 koron, przez gminę Monasterzyska zaciągnąć się mającej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwała Izba cały projekt powyższej ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Osiek na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i piwa.

Sprawozdawca p. Vayhinger, odezytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej ustawy:

U s t a w a

z dnia o zezwoleniu gminie Osiek na pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych i piwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminie Osiek zezwala się pobierać przez lat 10, począwszy od r. 1901, opłatę gminną od niżej poszczególnionych napojów, w gminie wyrabianych lub w jej obręb wprowadzonych i w niej zużywanych, według następującej taryfy:

1. od jednego litra alkoholu podług stustopniowego alkoholometra po 12 h. czyli od hektolitra 12 koron.

2. od jednego litra słodzonych napojów spirytusowych, jako to: rumu, koniaku, ponczowej essencji, likieru i rosolisu i t. po 3 h. czyli od hektolitra po 3 korony.

3. od jednego hektolitra piwa po 1 koronie.

Art. II.

Do uiszczenia powyższej opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w Art. I. poszczególnione do konsumpcji miejscowej, wyrabiają lub sprowadzają, czy to na sprzedaż czy na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina Osiek.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumpcji miejscowej w obrębie gminy, nie można nią obciążać produkcji ani obrotu handlowego.

Art. V.

Od opłaty ma być wolną wódka w tych wszystkich wypadkach, w których po myśli §. 6 ustawy z 2-go czerwca 1888 r. Dz. p. p. Nr. 95. wolną jest ona od państwowej opłaty konsumpcyjnej.

Art. VI.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tej opłaty wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mójemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy *en bloc*.

Izba uchwala przyjęcie powyższej ustawy *en bloc*, poczem w oddzielnym gło-

sowaniu uchwala cały projekt ustawy *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwala Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków budżetem objętych funduszków krajowych za rok 1898.

Sprawozdawca p. Goldmann, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy achwalić:

Uchwała pierwsza.

Sejm udziela Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków funduszu krajowego, funduszków dotowanych ze skarbu krajowego i funduszków samoistnych, budżetem objętych, złożonych za rok budżetowy 1898.

Uchwała druga.

Powyższe absolutoryum udzielone Wydziałowi krajowemu obejmuje także absolutoryum dla c. k. Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego.

Uchwała trzecia.

Pozostałość z rachunków r. 1898 sprawozdanej wysokości 257.963 zł., przenosi się na rok 1900 i wstawia do budżetu rok 1900 jako pozycję 1-szą dochodów.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwala bez rozprawy powyższe wnioski komisji, głosując nad każdą uchwałą pierwszą, drugą i trzecią oddzielnie.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie poboru krajowych opłat konsumcyjnych w czasie od 1. stycznia 1900 do 31. grudnia 1904.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy sprawozdanie Wydziału krajowego o wykonaniu ustawy o poborze krajowych opłat konsumcyjnych w czasie od 1. stycznia 1900 do 31. grudnia 1904 przyjąć do wiadomości.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o krajowych rolniczych szkołach zimowych.

Sprawozdawca p. Vivien, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji, sprostowawszy poprzednio omyłkę druku a mianowicie we wniosku I. komisji zamiast słowa „ludowych“ ma być słowo „zimowych“.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych rolniczych szkołach zimowych.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do założenia rolniczej szkoły zimowej w Woyśławiu w powiecie Mieleckim.

III. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt: a) na utrzymanie zimowej szkoły rolniczej w Niewiarowie jako wydatek zwyczajny kwotę 1.028 zł.; b) na utrzymanie zimowej szkoły rolniczej w Woyśławiu jako wydatek zwyczajny kwotę 925 zł.; c) na założenia szkoły rolniczej zimowej jako wydatek nadzwyczajny kwotę 860 zł.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby udał się do c. k. Rządu celem uzyskania subwencji państwowej na koszt założenia i utrzymania zimowych szkół rolniczych w Niewiarowie i Woyśławiu w wysokości 50% kosztów.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej, i uchwała bez rozprawy powyższe wnioski komisji, głosując nad każdym z tych wniosków I., II., III., IV., oddzielnie.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Józefy Baley, wdowy po nauczycielu szkół ludowych, o przyznanie jej wyższej pensji wdowiej.

Sprawozdawca p. Zaleski odczytuje sprawozdanie komisji zakończone następującym wnioskiem.

Prośbę Józefy Baleyowej z Toustego wdowy po nauczycielu szkół ludowych, o wyznaczenie jej wdowiego zaopatrzenia według art. 45. ustawy z 1. stycznia 1889 Dz. ust. kr. Nr. 16. §. 45. przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i do zdania sprawy Sejmowi, jeśli być może, w ciągu bieżącej sesji sejmowej.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji gminy Poremba Żegoty o przyjęcie na fundusz szkolny krajowy kwoty 168 zł. 94 ct. z tytułu pensji należącej się wdowie po nauczycielu szkół ludowych za lata 1893—1896.

Sprawozdawca p. Zaleski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Przekazuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Piotra Batryniuka, b. nauczyciela nieczynnego w Sapowie powiatu kołomyjskiego, o wynagrodzenie za zasługi w czasie swego nauczycielstwa.

Sprawozdawca p. Zaleski odczytuje sprawozdanie komisji zakończone następującym wnioskiem:

Nad prośbą Piotra Batryniuka o zaopatrzenie przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji ks. Dra Jana Trznadla, katechety gimnazjalnego w Sanoku, o zwrot taksy emerytalnej z funduszu szkolnego krajowego w kwocie 146 złr. 75 ct.

Sprawozdawca p. Zaleski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Nad petycją ks. Dra Jana Trznadla o zwrot wkładek emerytalnych przechodzi się do porządku dziennego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o przekazanej jej petycji Franciszki Jaroockiej, wdowy po prowizorycznym nauczycielu Janie Jaroockim, o przyznanie jej a) stałego zaopatrzenia wdowiego w drodze łaski, lub b) jednorazowej zapomogi.

Sprawozdawca p. Zaleski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

a) Nad prośbą Franciszki Jaroockiej o stałe zaopatrzenie wdowie w drodze łaski przechodzi się do porządku dziennego.

b) Prośbę jej ewentualną o jednorazową zapomogę z łaski przekazuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Izabeli Mokłowskiej, byłej nauczycielki szkół ludowych, o dożywotnie zaopatrzenie w drodze łaski.

Sprawozdawca p. Zaleski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Nad petycją Izabeli Mokłowskiej byłej tymczasowej nauczycielki — o przyznanie dożywotniego zaopatrzenia w drodze łaski przechodzi się do porządku dziennego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o prośbie Natalii Kowalikowej, wdowy po nauczycielu szkół ludowych śp. Janie Kowaliku, obecnie zamieszkałej w Witwicy p. Bolechów, o udzielenie w drodze łaski zapomogi dla niej i stałego zaopatrzenia dla sierót po śp. Janie Kowaliku.

Sprawozdawca p. Zaleski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

a) Petycję Natalii Kowalikowej L. 50/15 o ile owa uprasza o zapomogę, przekazuje się Wydziałowi Krajowemu do zbadania w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i zdania sprawy Sejmowi. b) nad prośbą o dalsze stałe miesięczne datki dla

dzieci, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o przedłożonym przez Wydział krajowy projekcie Statutu król. stoł. miasta Krakowa.

Sprawozdawca p. Hupka, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączoną ustawę:

U s t a w a

z dnia nadająca statut miejski Królewskiemu stołecznemu miastu Krakowowi.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I

Królewskiemu stołecznemu miastu Krakowowi nadaję załączony statut miejski.

Art. II.

Przeprowadzenie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

D Z I A Ł I.

O gminie i jej obrębie, o mieszkańcach i stosunkach ich do gminy.

Tytuł 1.

O statucie gminnym i jego zmianach.

§. 1.

Gmina miasta Krakowa rządzi się niniejszym statutem.

§. 2.

Zmiany statutu tego mogą nastąpić tylko w drodze ustawodawstwa krajowego.

Tytuł 2.

O obrębie gminy.

§. 3.

Statut niniejszy obowiązuje w całym obrębie miasta Krakowa.

Zmiana obszaru gminy może nastąpić po wysłuchaniu Rady miejskiej tylko w drodze ustawodawstwa krajowego.

Tytuł 3.

O nazwie miasta.

§. 4.

Gmina zatrzymuje nazwę stołecznego królewskiego miasta Krakowa, tudzież dotychczasowe barwy i herb miasta.

Tytuł 4.

O mieszkańcach miasta.

§. 5.

Mieszkańcy miasta Krakowa dzielą się na członków gminy i obcych.

Rada miejska może zasłużonym mężom bez względu na ich miejsce zamieszkania i przynależność, jeżeli są obywatelami austriackimi, nadać obywatelstwo honorowe. Obywatelstwo honorowe nadaje wszystkie prawa służące członkom gminy, nie nakłada jednak żadnych obowiązków lub ciężarów gminnych.

§. 6.

Członkami gminy są:

1. osoby, mające w gminie krakowskiej prawo przynależności;

2. uczestnicy, to jest osoby niemające w tej gminie przynależności, jeżeli w gra-

nicach tej gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeśli od zatrudnień lub przedsiębiorstw zarobkowych, samoistnie wykonywanych, albo od dochodu bezpośredni podatek w gminie krakowskiej opłacają.

Pod tymi warunkami należą do uczestników gminy krakowskiej także korporacje, stowarzyszenia, spółki, zakłady i fundacje.

Wszystkie inne osoby są obcemi w gminie.

§. 7.

Stosunki przynależności gminy określa ustawa państwowa.

§. 8.

Za nadanie przynależności gmina pobierać może opłatę w kwocie od 20 Kor. do 600 Kor., którą Rada miejska oznaczy, stosownie do zamożności osoby do gminy przyjętej.

Tytuł 5.

O prawach i obowiązkach mieszkańców gminy.

§. 9.

Wszyscy mieszkańcy miasta mają w ogóle prawo.

a) do bezpieczeństwa osoby i własności w obrębie gminy znajdującej się;

b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych stosownie do urządzeń tych zakładów.

§. 10.

Członkowie gminy mają prawo:

a) do stałego pobytu w obrębie gminy;

b) do zawiadywania sprawami gminy w granicach tym statutem zakreślonych.

Przynależni do gminy mają nadto prawo do wsparcia z funduszków gminnych w razie zubożenia, choroby lub niezdolno-

ści do pracy, stosownie do właściwych ustaw i urzędzeń.

§. 11.

Obcy mają prawo przebywania w gminie, dopóki nie przekraczają ustaw, nie wywołują zgorzienia lub nie staną się ciężarem dobroczynności publicznej. Od orzeczenia zabraniającego pobytu, w gminie służy prawo odwołania się do Namiestnictwa.

§. 12.

Każdy w gminie stosować się powinien do rozporządzeń i zarządzeń wydanych przez władzę gminną w zakresie działania, jaki jej z ustaw służy, oraz przyczyniać się do ciężarów gminy, stosownie do przepisów pod tym względem obowiązujących; członkowie gminy mają nadto szczególny obowiązek pełnienia urzędu lub czynności, do których wyborem gminy lub jej zaufaniem powoływani będą.

D Z I A Ł II.

O zakresie działania gminy.

Tytuł 6.

O podziale zakresu.

§. 13.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

A) własny;

B) poruczony.

W zakresie własnym gmina uchwała i rozporządza niezawisłe i samodzielnie według niniejszego statutu w granicach ustawy.

Zakres poruczony działania gminy t. j. jej obowiązek do współdziałania w sprawach publicznej administracji określają ustawy.

§. 14.

Do własnego zakresu gminy należy w szczególności:

a) wnioski do zmiany statutu gminy i jej granic ;

b) przyznawanie prawa przynależności do gminy.

c) ustanawianie urzędów miejskich ;

d) zarząd majątkiem gminy ;

e) nakładanie podatków gminnych ;

f) piecza nad bezpieczeństwem osób i ich własności ;

g) zakładanie i utrzymywanie ulic, dróg, placów, mostów, jak niemniej starannie o bezpieczeństwo i łatwość komunikacji publicznej, wreszcie policya polowa ;

h) piecza nad zaopatrzeniem miasta w dostateczną, taną i zdrową żywność i wodę, dozór targów, dozór nad wagami i miarami ;

i) policya zdrowia ;

k) policya nad czeladzią i wyrobnikami, wykonywanie przepisów o sługach ;

l) policya obyczajności publicznej ;

m) sprawy ubogich i piecza nad zakładami dobroczynnymi gminy ;

n) policya budownicza i ogniowa ;

o) wpływ na sprawy szkół średnich i szkół ludowych w granicach ustaw ;

p) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych ;

q) dobrowolna sprzedaż ruchomości drogą licytacji na żądanie stron ;

Bliższe określenie atrybucyi władz gminnych zawiera dział IV.

Czynnościami zakresu poruczonego osobnemi ustawami, gminie przekazanemi, zawiaduje gmina w sposób ustawą wskazany, albo orzeka sama o sposobie zawiadywania, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

Tytuł 7.

O roku administracyjnym i języku urzędowym.

§. 15.

Rok administracyjny gminy zaczyna się i kończy z rokiem administracyjnym państwa.

§. 16.

Językiem urzędowym gminy jest język polski.

D Z I A Ł III.

Tytuł 8.

O reprezentacji i urzędach gminy.

§. 17.

Gminę miasta Krakowa reprezentuje Rada miejska względnie prezydent miasta.

Rada miejska, orzeka w granicach swej atrybucyi, a uchwały jej wykonywa prezydent miasta, magistrat i urzędy miejskie.

Tytuł 9.

Skład Rady miejskiej.

§. 18.

Rada miejska składa się z 64 członków (radców miejskich).

Członków Rady miejskiej wybierają członkowie gminy, prawo głosowania mający. Gdyby powyższa liczba radców miejskich pomiędzy jednym a drugim wyborem przez śmierć lub rezygnację, lub utratę urzędów się zmniejszyła, wtedy rada miejska do pełnienia obowiązków radców przyzwie tych, którzy przy odnośnym wyborze po wybranych w kole lub oddziale wyborczym do którego były radca należał, na większą liczbę głosów otrzymali; radcy przez Radę miejską przybrani, tylko do najbliższych wyborów obowiązki pełnić będą (§. 45).

Tytuł 10.

O wyborach i urzędowaniu radców miejskich.

§. 19.

Prawo wyboru radców miejskich służy bez względu na płeć tylko obywatelom państwa.

Prawo to mają następujący członkowie gminy:

a) obywatele honorowi miasta Krakowa;

b) duchowni świeccy wszystkich wyznań chrześcijańskich, rabini i kaznodzieje izralicycy;

c) klasztory i zgromadzenia duchowne męskie i żeńskie;

d) urzędnicy dworu, państwa, kraju, powiatu, gminy i zakładów publicznych tak czynni jak i w stanie spoczynku będący;

e) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie nieczynnym, w stanie stałego spoczynku, lub jeśli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli;

f) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich zakładów naukowych, utrzymywanych kosztem państwa, kraju lub gminy tudzież osoby posiadające kwalifikacyę do nauczania w szkołach publicznych;

g) adwokaci, notaryusze, doktorowie wszystkich wydziałów i magistrowie chirurgii;

h) technicy, którzy studia swoje na jednej z wyższych szkół technicznych austriackich ukończyli i tamże egzamin dyplomowy lub egzaminy państwowe z dobrym skutkiem złożyli;

i) magistrowie farmacyi;

k) prawnicy, którzy złożyli wszystkie teoretyczne egzaminy państwowe;

l) literaci, dziennikarze, artyści i urzędnicy przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków, jeżeli od roku przynajmniej 28 koron podatku osobisto-dochodowego lub rentowego w tutejszej gminie opłacają;

m) właściciele i dożywotnicy nieruchomości, podlegających podatkowi domowozynszowemu;

n) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą przedsiębiorstwo lub zatrudnienie, powszechnemu podatkowi zarobkowemu podlegające, jeśli im na ostatni okres wymiarowy stopę podatku zarobkowego powszechnego najmniej w kwocie 10 koron wyznaczono;

o) przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego składania rachunków, jeśli od roku tytułem podatku zarobkowego (bez dodatków) najmniej kwotę 300 koron opłacają.

§. 20.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos.

Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę wspólników.

Nieruchomość uważa się jako jedna, dopóki w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

§. 21.

Dopóki rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania jej właściciela jest w zawieszaniu.

§. 22.

Wyjęci są od prawa głosowania zostający w służbie czynnej:

a) oficerowie i osoby wojskowe z tytułem oficerskim;

b) wojskowi niższych stopni oraz szeregowcy.

§. 23.

Od prawa wyboru i wybieralności są wykluczeni:

1) osoby, które w ostatnim roku zaopatrzenie ubogich pobierały z funduszków publicznych lub gminnych.

Nie poczytuje się za zaopatrzenie ubogich wsparcia z kas chorych, renty na starość lub z powodu nieszczęśliwych przypadków, obdarzenie środkami naukowymi albo wsparcia w kłóskach ogólnych;

2) krydataryusze podczas trwania postępowania konkursowego;

3) osoby zasądzone za zbrodnie wogóle lub za przekroczenia kradzieży, oszustwa, sprzeniewierzenia lub uczestnictwa w tych przekroczeniach (§§. 460, 461, 463, i 464 k. k.).

Za przekroczenia przeciw obyczajności publicznej z §§. 501, 504, 511, 512, 515 i 516 k. k.; z ustawy z d. 24. maja 1885 r. L. 89 Dz. u. p., tudzież za lichwę.

Ustawy państwowe stanowią, po jakim czasie ustają te skutki zasądzenia.

Gdyby ustawa karna w tym względzie nowe przepisy zaprowadziła, postanowienia te będą się stosować także do prawa wyboru i obieralności do Rady miejskiej krakowskiej.

4) osoby, które z powodu zbrodni zostają prawomocnie pod śledztwem, a to na tak długo, dopóki śledztwo wstępne trwa.

5) osoby, oddane pod dozór policyjny albo przytrzymane w domu pracy przymusowej — jak długo te stosunki trwają.

§. 24.

Każdy wyborca głosuje imieniem własnym raz jeden i winien głosować osobiście.

§. 25.

Korporacje, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych lub sta-

tutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Klasztory i zgromadzenia duchowne męskie głosują przez swoich przełożonych, klasztory zaś i zgromadzenia duchowne żeńskie przez umocowanych do tego zastępców.

Współwłaściciele i współdożywotnicy nieruchomości, tudzież spółki handlowe, celem wykonania prawa głosowania mianują wspólnego pełnomocnika, większością obliczoną w stosunku do udziałów.

Niewiasty, prawo głosowania mające, głosują przez swoich mężów lub pełnomocników, albo osobiście;

ojcowie, opiekunowie i kuratorowie głosują za małoletnich i bezwłasnowolnych.

Pełnomocnik nie może zastępować więcej niż jednego wyborec, i winien wykazać się pełnomocnictwem, stwierdzonem podpisem dwóch świadków. Pełnomocnikami mogą być tylko osoby, mające prawo głosowania przy wyborach do Rady miejskiej krakowskiej.

§. 26.

Wyberalnymi na członków Rady miejskiej są wszyscy własnowolni mężczyźni, prawo głosowania mający, którzy 30. rok życia ukończyli.

§. 27.

Wyjęci są od wybieralności:

a) urzędnicy i sędziy gminy i zakładów gminnych, dopóki w służbie zostają a nawet po wystąpieniu ze służby, dopóki nie złożą i nie wyrównają rachunków z gminą lub zakładem gminnym;

b) osoby, które imieniem własnym lub jako pełnomocnicy stron, spór z gminą prowadzą;

c) dzierżawcy dochodów i zakładów gminnych.

§. 28.

Wykluczone są od obieralności osoby, które z powodu przewinienia służbowego

z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej utracą urząd lub służbę.

§ 29.

Celem dopełnienia wyborów będą podzieleni wyborcy na trzy koła wyborcze.

w pierwszym mieścić się będą wyborcy wymienieni w §. 19. pod literami *a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l*.

w drugim właściciele lub dożywotnicy nieruchomości, o których mówi §. 19. pod lit. *m*.

w trzecim wyborcy wymienieni w §. 19. pod literami. *n* i *o*.

§ 30.

Koło drugie podzielone będzie na dwa oddziały według wysokości podatku. W tym celu należy ułożyć spis wyborców w porządku wysokości wymierzonego im na rok ostatni podatku domowo-czynszowego (także idealnego), poczynając od najwyższej, a kończąc na najniższej opodatkowanych.

Suma podatku tak uporządkowanego podzieloną będzie na dwie połowy; wyborcy w pierwszej połowie ogólnej sumy podatkowej umieszczeni stanowią będą pierwszy oddział, zaś należący do drugiej połowy drugi oddział drugiego koła.

Koło trzecie podzielone będzie na trzy oddziały.

Oddział pierwszy obejmować będzie wyborców, wymienionych w §. 19. pod lit. *o*, tudzież wyborców wymienionych w § 19. pod lit. *n*, te osoby które przy ostatnim rozkładzie podatku zarobkowego powszechnego zaliczone zostały do I. i II. klasy opodatkowanych.

Oddział drugi obejmować będzie, z wyborców wymienionych w §. 19. pod lit. *n*, te osoby, które są rękodzielnikami, posiadającymi kartę przemysłową na samoistnie prowadzony przemysł rękodzielniczy, o ile nie należą do oddziału pierwszego trzeciego koła.

Oddział trzeci obejmować będzie resztę wyborców wymienionych w §. 19., pod literą *n* nie zaliczonych ani do pierwszego, ani drugiego oddziału tego koła.

§ 31.

Liczba wybrać się mających radców miejskich będzie podzieloną pomiędzy trzy koła wyborcze w ten sposób, że na dwa pierwsze koła przypada po 20 radców, na koło zaś trzecie 24 radców.

W kole drugim każdy oddział wybierze połowę radców, na toż koło do wyboru przypadających.

W kole trzecim wybiera pierwszy oddział 10. radców, drugi oddział 4 radców, trzeci oddział 10 radców.

§ 32.

Spisy wyborców sporządzane będą według wyżej wymienionych kół wyborczych i to w kole pierwszym w porządku alfabetycznym, w kole drugim i trzecim zaś w porządku wysokości podatku.

Dla każdego oddziału wyborczego koła trzeciego ułożony będzie odrębny spis wyborców.

Spisy obejmować będą imiona i nazwiska wyborców (§. 30.), tytuł, na którym się ich prawo głosowania opiera; a w szczególności w kole drugim, wymienienie realności z numeru ulicy i dzielnicy miasta; zaś w kole trzecim wymienienie rodzaju zatrudnienia lub przedsiębiorstwa zarobkowego; w kole drugim i trzecim ma być uwidoczniona obok każdego wyborcy cyfra podatkowa.

§ 33.

Każdy wyborca ma tylko jeden głos i to w tem kole wyborczem, w którego spisie zamieszczonym będzie.

Zasadą do tego zamieszczenia jest główne zatrudnienie wyborcy.

I tak n. p.: kupcy, rękodzielnicy, lekarze praktykujący, którzy zarazem są posia-

daczami realności, winni być zamieszczeni pierwsi w kole trzecim, ostatni zaś w kole pierwszym.

Wolno jednak każdemu wyborecy, mającemu prawo głosowania i w innym kole wyborczem, przenieść się do tego koła w drodze reklamacyi.

§. 34.

Przynajmniej na 6 tygodni przed rozpoczęciem wyborów mają być spisy wyborców w urzędzie miejskim do przejrzania wystawione, a w ogłoszeniu o tem wyznaczony będzie termin dni 14 do wniesienia reklamacyi przeciw tym spisom.

O reklamacyach, które w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga ostatecznie w dniach 8 komisya przez Radę miejską z jej grona do tego wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybiciem w magistracie a to w miejscach do obwieszeń urzędowych przeznaczonem.

Stosownie do zapadłych orzeczeń, od których niema odwołania, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców. Lista tak sprostowana jest podstawą wszelkich wyborów, aż do prawomocnego sporządzenia nowej listy.

§. 35.

Prezydent miasta Krakowa, jako naczelnik gminy, rozpisuje wybory przynajmniej na ośm dni przed ich rozpoczęciem, a w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów. Równocześnie o tem zawiadamia o tem polityczną władzę krajową i Wydział krajowy. Po ogłoszeniu wyborów należy doręczyć wyborcom karty legitymacyjne do rąk własnych za potwierdzeniem odbioru.

§. 36.

Przy wyborach zachować należy następujące przepisy:

Głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk,

ile członków Rady miejskiej odnośnie koła lub oddziału wybiera.

W razie, gdyby głosujący większą liczbę nazwisk podał, liczeni będą tylko pierwsi z kolei aż do dopełnienia przeznaczonej cyfry. Reszta głosów oddanych jest nieważna. Każdy wyboreca otrzyma z legitymacją kartę głosowania i kopertę, w której głos oddaje, zwracając równocześnie kartę legitymacyjną. Głos ważnie tylko na urzędowej karcie głosowania i w urzędowej kopercie oddać można. Gdyby koperta zawierała więcej wypełnionych kart głosowania, wszystkie są nieważne.

Głos dany osobie, nie mającej prawa wybieralności, jest co do tej osoby nieważny.

Po upływie czasu na głosowanie wyznaczonego, przystąpi komisya wyborcza do obliczenia głosów.

Wybrani są ci, którzy uzyskali w oddziale wyborczym największą liczbę głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, przedsięwzięte przez przewodniczącego komisji, względnie, gdyby ta okoliczność przy sprawdzeniu wyborów na jaw wyszła, przez prezydenta miasta na jawnem posiedzeniu Rady.

Po zamknięciu wyborów przedłożą komisye wyborcze Radzie miejskiej spisane protokoły z wszelkimi dowodami, poczem prezydent ogłosi nazwiska osób wybranych.

Wybrany w dwóch lub więcej oddziałach, powinien oświadczyć w dniach trzech, w którym oddziale wybór przyjmuje, a gdyby żadnego nie dał oświadczenia, uważanym będzie za przyjmującego wybór w tym oddziale, w którym najpierwej wybranym został.

W takim razie, w innych oddziałach za wybranych uważać należy tych, którzy po ostatnim wybranym najwięcej otrzymali głosów. W razie równości głosów zastosować należy analogiczne postanowienia ustępu 7. tegoż paragrafu.

§. 37.

Blizsze przepisy o postępowaniu przy wyborach Rada miejska ułoży i ogłosi przed każdym wyborem.

§. 38.

Jeżeli wybrany po zawiadomieniu o wyborze w ciągu dni 8 nie odmówił piśmiennie przyjęcia, uważać należy, iż wybór przyjął.

Odmówienie nastąpić może tylko z ważnych powodów, których ocenienie zależy od rozstrzygnięcia Rady miejskiej. Wyjątek stanowi wypadek przewidziany w §. 47.

Kto wbrew uchwale Rady miejskiej obowiązków radcy pełnić nie będzie, utraci prawo głosowania na lat sześć.

§. 39.

Każdy nowowybrany radca miejski składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 40.

Rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności, niemniej o powodach nieprzyjęcia wyboru, tudzież o zarzutach przeciw wyborom, które w terminie dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia nazwisk radców wybranych, do niej wnieść należy. Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, któreby padły na osoby od wybieralności wyjęte lub wykluczone; przeciw temu służy jednak rekurs do ministerstwa.

§. 41.

Dla uzupełnienia miejsc opróżnionych wskutek nieważności lub nieprzyjęcia wyboru, poleci Rada miejska prezydentowi rozpisać bezzwłocznie na podstawie tych samych spisów, nowy wybór w tem kole lub oddziale wyborczym, w którym wybór był unieważniony lub nieprzyjęty.

§. 42.

Prezydenta wybiera Rada bądź z grona swego bądź z grona wyborców, prawo wybieralności mających.

Urzędowanie prezydenta trwa lat sześć, licząc od dnia złożenia przysięgi. Pierwszego i drugiego wiceprezydenta wybiera Rada ze swego grona (§. 48).

Do wyboru prezydenta i wiceprezydentów przystąpi Rada miejska najdalej w przeciągu dni czterestu po opróżnieniu urzędu.

§. 43.

Wybór prezydenta i wiceprezydentów powinien się odbyć na posiedzeniu tajnem Rady miejskiej umyślnie w tym celu zwołanej.

Do wyboru prezydenta i wiceprezydentów miasta należy wezwać wszystkich członków Rady miejskiej.

Radca, który mimo wezwania na posiedzenie wyborcze nie przybył, lub przed ukończeniem wyboru się oddalił, jeżeli nieobecności swojej lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, traci mandat i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej wybranym być nie może.

Do wyboru konieczną jest obecność przynajmniej trzech czwartych części członków Rady miejskiej.

Głosowanie odbywać się powinno kartkami. Inny sposób głosowania jest niedopuszczalnym.

Wybrany jest ten, kto utrzyma bezwzględną większość głosów radców obecnych. Również wiceprezydentem wybrany będzie ten, kto otrzyma więcej niż połowę głosów radców obecnych.

Jeżeli przy głosowaniu nie osiągnięto bezwzględnej większości głosów, należy przedsięwziąć powtórne głosowanie, a jeżeli i przytem nie okazała się potrzebna większość głosów, wtedy należy przystąpić do ściślejszego wyboru.

Przy ściślejszym wyborze ograniczyć się należy do tych dwóch osób, które przy powtórnym głosowaniu największą ilość głosów otrzymały. — Gdyby z powodu równości głosów nie można było oznaczyć dwóch osób, największą ilość głosów mających, rozstrzyga między nimi los, kto ma być wzięty do ściślejszego wyboru.

Każdy głos dany przy trzecim głosowaniu osobie niewziętej do ściślejszego wyboru jest nieważny.

Jeśli przy ściślejszym wyborze okazała się równość głosów rozstrzyga los.

§. 44.

Wybór prezydenta m. Krakowa potwierdza Monarcha.

Po potwierdzeniu prezydent miasta złoży w obecności Rady miejskiej przysięgę do rąk namiestnika lub wyznaczonego przez niego zastępcy na wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Wiceprezydenci składają taką samą przysięgę do rąk prezydenta na zgromadzeniu Rady miejskiej.

Urzędowanie prezydenta i wiceprezydentów rozpoczyna się z dniem złożenia przysięgi.

§. 45.

Radcy miejscy wybierani są na lat sześć (§ 115). Co trzy lata połowa radców z każdego koła i oddziału wyborczego wybranych ustępuje, a na ich miejsca wstępują do Rady nowowybrani z właściwych kół wyborczych; wybory przeto do Rady miejskiej odbywają się co trzy lata.

Przy najbliższych wyborach po wejściu w życie niniejszego statutu wybrani być mają w kole trzecim oddział drugi od razu czterej radcy (§. 31); przy bezpośrednio następujących potem wyborach połowy rady los oznaczy dwóch z pomiędzy radców z koła trzeciego oddział drugi, którzy ustąpić mają.

Do liczby mandatów opróżnionych z końcem sześćdziesiątego, skutkiem zgaśnięcia urzędowania tych radców, którzy przez lat sześć mandat swój wykonywali, na których miejsce rozpisane być mają nowe wybory, dodać należy także liczbę mandatów tych radców, którzy w ciągu ostatniego trzechlecia ubyli z Rady przez śmierć, rezygnację lub z innych przyczyn statutem przewidzianych i co trzy lata dokonać wyboru na wszystkie opróżnione mandaty.

§. 46.

Nowe wybory należy ukończyć na sześć tygodni przed skończeniem kadencji.

§. 47.

Radca kończący urzędowanie może być na nowo wybrany; służy mu jednak prawo do wymówienia się od powtórne go wyboru bez przytoczenia przyczyny.

§. 48.

Urząd wiceprezydentów trwa do końca tego trzechlecia, w ciągu którego zostali wybrani. Każda odnowiona Rada wybiera sobie obu wiceprezydentów w sposób przewidziany w §. 43.

Wiceprezydenci mogą być ponownie wybrani, a jeżeli w radzie miejskiej nadal pozostają, pełnią swe urzędy aż do wyboru następców.

§. 49.

Członkowie Rady miejskiej urzędują bezpłatnie.

Za sprawowanie interesów gminy poza jej obrębem mogą żądać wynagrodzenia.

Urzędy prezydenta i I. wiceprezydenta są płatne, ich płace i inne pobory służbowe oznaczy Rada miejską.

Drugiemu wiceprezydentowi może Rada miejska przyznać odpowiednie wynagrodzenie.

§. 50.

Prezydent miasta i wiceprezydenci muszą stale mieszkać w Krakowie.

§. 51.

Prezydent i wiceprezydent nie mogą bez zezwolenia Rady złożyć swego urzędowania.

§. 52.

Z członków Rady miejskiej, nie wyłączając prezydenta, traci urząd ten, co do którego zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego wybieralności przeszkadzała.

Jeżeli który z nich popadnie w śledztwo wstępne z powodu zbrodni, nie będzie mógł sprawować swego urzędu, jak długo trwa postępowanie karne.

Radców miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, Rada miejska uzna za występujących.

§. 53.

W razie rozwiązania Rady miejskiej przez władzę rządową, mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory 64 członków Rady.

Aż do wyboru nowej Rady miejskiej prezydent i wiceprezydenci pozostają na swych urządach, załatwiają bieżące czynności gminy i wykonują prawa Radzie miejskiej przy wyborach służące.

Od zarządzenia Radę miejską rozwiązującego, służy teje prawo odwołania się w ciągu 4 tygodni do Ministerstwa spraw wewnętrznych przez Wydział krajowy.

Rozwiązana Rada jedynie tylko do wniesienia rekursu na posiedzeniu przy zamkniętych drzwiach zgromadzić się może.

Z radców, po rozwiązaniu Rady wybranych, ustąpi po upływie pierwszego trzylecia z każdego koła i oddziału połowa, którą los oznaczy. Losowania dokona prezydent na posiedzeniu Rady.

Tytuł 11.

O Magistracie.

§. 54.

Magistrat składa się z prezydenta, pierwszego i drugiego wiceprezydenta, dyrektora Magistratu, z radców magistratualnych, oraz innych urzędników.

§. 55.

Wydział obrachunkowy jest organem pomocniczym Rady miejskiej w czynnościach kontroli i organem pomocniczym Magistratu w załatwianiu spraw rachunkowych. Podlega on bezpośrednio prezydentowi i Radzie miejskiej.

§. 56.

Rada miejska mianuje dyrektora Magistratu, radców magistratualnych, jakoteż wszystkich urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie prezydenta z wyjątkiem urzędników 2 najniższych stopni, których mianuje sam prezydent.

Urzednicy gminy złożą do rąk prezydenta na posiedzeniu Magistratu przysięgę na wierność Monarsze, stosowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swych obowiązków.

Prezydent, dyrektor Magistratu, naczelnik wydziału obrachunkowego, dyrektor budownictwa i kasyer nie mogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do czwartego stopnia włącznie.

Do uzyskania posady dyrektora Magistratu, rady, konceptowego urzędnika sanitarnego i budownictwa miejskiego, potrzeba egzaminów praktycznych, przepisanych dla urzędników państwowych odpowiedniej kategorii.

§. 57.

O uwolnieniu od służby (emeryturze lub pensjonowaniu, kwieskowaniu lub oddaleniu) urzędników gminy i zakładów gmin-

nych orzeka na wniosek prezydenta Rada miejska.

Oddalenie stałego urzędnika może nastąpić jedynie po przeprowadzeniu śledztwa dyscyplinarnego.

Przepisy o wymierzaniu emerytury dla urzędników i wdów po nich pozostałych, alimentacyi, dodatków na wychowanie, wsparé i prowizyi wydaje Rada miejska.

D Z I A Ł IV.

Zakres działania władz gminnych.

Tytuł 12.

Zakres działania Rady miejskiej.

§. 58.

Rada miejska jest w sprawach gminnych organem uchwalającym i kontrolującym, zastępuje gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, jest obowiązana strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

§. 59.

Do zakresu działania Rady miejskiej należy:

a) Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy.

b) Kontrolowanie czynności Magistratu i innych urzędów i zakładów gminnych tak w sprawach zakresu działania własnego, jakoteż w sprawach gminie poruczonych.

§. 60.

W szczególności należą do Rady miejskiej następujące przedmioty:

1. Wnioski do zmiany statutu gminy i jej granic (§. 2, 3).

2. Wybór prezydenta i wiceprezydentów, dalej mianowanie dyrektora Magistratu, urzędników gminnych, przełożonych i urzę-

dników zakładów gminnych z wyjątkiem urzędników dwóch najniższych stopni, niemniej uwalnianie tych urzędników od obowiązków.

3. Organizacya urzędów i zakładów gminnych, oznaczanie liczby urzędników i sług, oraz wszystkich osób przez gminę płatnych, określenie ich praw i obowiązków, wydawanie instrukcyi służbowych.

4. Oznaczanie płac, emerytur innych korzyści dla urzędników i sług gminy, oraz dla osób wyżej pod 2. wymienionych, dla ich wdów i sierót.

5. Uchwalanie instrukcyi i regulaminów dla siebie, sekcji i komisji.

6. Udzielanie zaliczek na płace urzędników, o ile przenoszą trzymiesięczne płace — przyznawanie poszczególnych wynagrodzeń — oznaczanie dyet i kosztów podróży, zapomóg i nagród dla urzędników i sług miejskich, niemniej dla osób używanych w służbie gminy.

7. Udzielanie urlopów prezydentowi, wiceprezydentom i radcom miejskim, tudzież dozwalanie urlopów dla urzędników i sług gminnych, ponad czas trzymiesięczny.

8. Uchwalanie zasad zarządu majątkiem gminnym.

9. Ustanawianie i regulowanie opłat i taks, na fundusz miejski pobieranych w granicach obowiązujących ustaw.

10. Uchwalanie i zatwierdzanie katastru kwaterunkowego.

11. Nabywanie i pozbywanie nieruchomości lub praw za nieruchomość prawnie uważanych, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, służebności, zastawu lub poręczenia, zaciąganie pożyczek i wszelkie operacye finansowe.

Jeżeli wartość nieruchomości lub praw za nieruchomość uważanych przenosi kwotę czterdzieści tysięcy koron, niemniej, jeśli zaciągnąć się mająca pożyczka lub

suma poręczona przenosi jedną czwartą część rocznego dochodu gminy, obliczonego na podstawie zamknięć rachunkowych z ostatnich trzech lat, wówczas potrzebnem jest zezwolenie Wydziału krajowego.

12. Lokowanie kapitału na hipotekach.

13. Przyjęcie lub zrzeczenie się spadków lub zapisów.

14. Stawianie kosztem gminy nowych budowli lub przekształcanie albo znoszenie istniejących.

15. Zaprowadzanie nowych zakładów gminnych lub zwiniecie już istniejących.

16. Zatwierdzanie licytacji lub układow o dzierżawy, które dłużej niż trzy lata trwać mają, jeżeli roczny czynsz dzierżawy 4.000 k. przenosi. Zatwierdzanie układow o dostawy, pociągający za sobą wydatek przenoszący 6.000 koron.

17. Rozwiązywanie w drodze dobrowolnej wszelkich kontraktów.

18. Zezwalanie na prowadzenie procesów i zawieranie ugód.

Prezydent może jednak bez odwołania się do Rady miejskiej wytoczyć proces o naruszenie posiadania, w sprawach najmu i dzierżawy i w sprawach nadających się do postępowania drobiazgowego, nakazowego i wekslowego.

19. Umorzenie należitości nieściągalnej, o ile kwotę 100 k. przenosi.

20. Uchwalanie rocznego budżetu miasta. Budżet na każdy rok następny powinien być uchwalonym najpóźniej do końca listopada roku poprzedniego.

21. Przyzwalanie na wydatki budżetem nieprzewidziane z wyjątkiem nagłych wydatków, dążących do utrzymania rzeczy w dobrym stanie lub nie przenoszących łącznie w jednym dziale i tytule rocznie kwoty 1.000 k.

22. Coroczne sprawdzanie i załatwianie rachunków z dochodów wydatków miejskich.

Rachunki roku ubiegłego powinny być sprawdzane najpóźniej do 15 sierpnia roku następnego.

Tak budżet jak i rachunki roczne, zanim Radzie do rozpoznania przedstawione będą, winny być poprzednio najmniej przez dwa tygodnie złożone do przejrzania przez członków gminy. Spostrzeżenia członków gminy będą przy rozpoznawaniu wzięte pod uwagę.

23. Ustanawianie dodatków gminnych do podatków rządowych, nakładanie podatków i opłat gminnych, ustanawianie zasad ich rozkładu i poboru.

Do nałożenia dodatków do podatków bezpośrednich, które zazwyczaj na wszystkie w gminie przepisane podatki bezpośrednio podług tej samej stopy procentowej rozłożyć należy, potrzeba pozwolenia Wydziału krajowego, jeżeli dodatki wynoszą przeszło 25 do 50 od sta. Do nałożenia dodatków do podatków bezpośrednich przenoszących 50%—100% i to najwyżej na przeciąg lat pięciu, potrzeba zezwolenia Wydziału krajowego za zgodą Namiestnictwa, a w razie, gdyby jedna z tych władz odmówiła zezwolenia, przyzwalającej uchwały sejmowej.

Dodatki na dłuższy niż pięcioletni czasokres, lub przenoszące 100% podatków bezpośrednich nakładać można tylko na podstawie uchwały Sejmowej i za Najwyższem zezwoleniem.

Wyłącznie w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić może rozkład dodatków do podatków bezpośrednich podług rozmaitej stopy procentowej, wprowadzenie nowych opłat i podatków, nienależących do kategorii dodatków do podatków, podwyższenie podatku gminnego od czynszu lub wartości czynszowej, jeżeli on przenosi 6 od sta, наконец zmiana taryfy do podatków niestałych.

Podatek gminny od czynszu ponosić mają lokatorowie, względnie używający pomieszkania. Za podatek gminny czynszowy

odpowiadają gminie bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do swych lokatorów.

Dodatkami do podatków na rzecz gminy nie mogą być obciążeni:

a) urzędnicy i słudzy Dworu, państwa kraju, powiatu i gminy, nauczyciele publiczni tudzież wojskowi, ich wdowy i sieroty co do płac służbowych, emerytur, prowizyj, dodatków na wychowanie i łaskawizn;

b) duszpasterze co do kongry.

24. Przyjmowanie do gminy lub odmówienie przyjęcia, wyznaczenie taks od przyjmowania do gminy, tudzież uwalnianie od opłaty.

25. Rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i wybieralności.

26. Wykonywanie służących gminie praw patronatu, prezenty i rozdawnictwa posad, tudzież stypendyów i innych miejsc fundacyjnych.

27. Zakładanie i utrzymywanie szkół, tudzież udział w sprawach szkolnych, wynikających z ustaw.

28. Wykonywanie prawa petycji w sprawach gminy.

29. Nadawanie obywatelstwa honorowego.

30. Wydawanie przepisów policji miejscowej w granicach istniejących ustaw pod zagrożeniem kary pieniężnej aż do wysokości 200 k, lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, kary aresztu do 20 dni.

31. Rozstrzyganie odwołań od orzeczeń i rozporządzeń Magistratu (§. 106).

32. W końcu wszystkie sprawy, które prezydent, sekeye, komisye Rady miejskiej, lub Magistrat Radzie miejskiej przedłożą, które w drodze odwołania pod rozpoznanie przyjdą, lub których uchwalenie Rada miejska sobie sama zastrzeże.

Rada miejska może powierzyć odwołalnie prezydentowi sekeyi lub komisji za-

łatwianie spraw do swego zakresu należących pod 6, 7, 10, 12, 28, 31 wyliczonych. Uchwały tych organów w zastępstwie Rady miejskiej działających, mają być na najbliższem posiedzeniu do wiadomości Rady podane.

§. 61.

Zwyczajne posiedzenia Rady miejskiej mają się odbywać co miesiąc, a mianowicie w pierwszy czwartek każdego miesiąca. Gdyby na czwartek wypadło święto uroczyste, posiedzenie odbędzie się w poprzedzającym dniu powszednim.

§. 62.

Posiedzenia Rady miejskiej mogą być zwoływane tylko przez prezydenta i odbywać się pod jego przewodnictwem.

W razie nieobecności lub przeszkody prezydenta zastępuje go pierwszy wiceprezydent, a tego drugi wiceprezydent, wreszcie tego ostatniego najstarszy wiekiem radca miejski.

Posiedzenia przez kogo innego zwołane, lub pod innem przewodnictwem odbyte, są nieważne.

§. 63.

Na polecenie Namiestnictwa, Wydziału krajowego, lub na umotywowane żądanie dwudziestu pięciu radców, prezydent obowiązany jest zwołać posiedzenie Rady miejskiej najdalej w dniach trzech.

§. 64.

Przewodniczący Rady miejskiej zaprasza na każde posiedzenie okólnikiem wszystkich radców miejskich, przynajmniej na dwa dni przed posiedzeniem.

Radca miejski nie mogący przybyć na posiedzenie, powinien o tem donieść przewodniczącemu przed posiedzeniem.

§. 65.

Radców miejskich, bez dostatecznego powodu obowiązków swoich niewypełniających, upomni Rada miejska na wniosek przewodniczącego. Po dwukrotnem bezskutecznem upomnieniu, może Rada miejska

nałożyć na radców miejskich, niewypełniających obowiązków, grzywnę od 4 do 40. k. na korzyść miejscowych zakładów dobroczynnych.

Wniosek nałożenia tej grzywny nie zależy od woli prezydenta, lecz jest obowiązkiem jego urzędu. Przeciw takim orzeczeniom nie ma rekursu.

§. 66.

Posiedzenia Rady miejskiej są publiczne.

Wszystkie sprawy osobiste należy załatwiać na posiedzeniu tajnem.

Również i ze względu na obyczajność lub zagrożony interes gminy może być uchwalona tajność posiedzenia.

§. 67.

Do ważności uchwał potrzeba obecności połowy radców miejskich.

§. 68.

Urzędnik magistratu lub radca miejski, przez prezydenta wyznaczony, spisuje protokół obrad.

W protokole obrad należy członków obecnych wymienić i treść zapadłych uchwał zamieścić.

Na żądanie głosujących, zdania uchwały przeciwne, będą w protokole zamieszczane.

O zakwestyonowanych ustępach protokołu Rada decyduje.

§. 69.

Porządek dzienny oznacza przewodniczący i doręcza go radcom razem z wezwaniem na posiedzenie.

§. 70.

Zwyczajnie tylko przedmioty, przez sekeye albo komisye rozpoznane, mogą być przedmiotem obrad rady.

Gdyby jednak w nagłym wypadku przewodniczący uważał za konieczne albo gdyby $\frac{1}{3}$ część członków obecnych Rady żądała, aby wziąć pod obrady przedmiot przez sekeyę lub komisye nie rozbierany, lub na porządku dziennym nie zamieszczony wówczas Rada prostą większością głosów bez wdawania się w rozprawy zadecyduje, czyli przedmiot ma być bezzwłocznie rozpoznawany.

§. 71.

Przedmioty pod rozpoznanie Rady przechodzące wnoszą referenci, których prezydent, sekeya lub komisya wyznacza.

§. 72.

Każdy z radców miejskich ma głos stanowczy. Referenci magistratu mogą w posiedzeniach Rady miejskiej brać udział tylko z głosem doradczym. Przewodniczący, wyjąwszy wybory, nie głosuje. W razie równości głosów wniosek upada.

§. 73.

Żaden radca miejski na posiedzeniach znajdować się nie może podczas obrad nad swemi sprawami własnymi, swych krewnych lub powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie lub też jeżeli jest zastępcą prawnym, gdy chodzi o sprawy osób przez niego zastępowanych.

§. 74.

Każda uchwała Rady, jeżeli wyższego zatwierdzenia nie potrzebuje, bez zwłoki wykonaną być powinna.

Przewodniczący może w ciągu trzech dni wstrzymać wykonanie uchwał, które zdaniem jego sprzeciwiają się przepisom niniejszego statutu lub prawom obowiązującym lub też gminę na szkodę narazić mogą.

Obowiązany jest jednak o tem niezwłocznie zawiadomić Radę i decyzyę w pierwszych dwóch przypadkach politycznej władzy krajowej, w trzecim zaś przy-

padku Wydziałowi krajowemu w terminie dni ośmiu, licząc od zawiadomienia Rady, do rozpoznania przedstawić.

Tytuł 13.

O sekcjach i komisjach.

§. 75.

Rada miejska podzieli się na tyle sekcji, ile jest departamentów w magistracie.

Każdy radca miejski, z wyjątkiem prezydenta i wiceprezydentów, do jednej sekcji należeć powinien.

Celem sekcji jest przygotowanie przedmiotów, do zakresu działania Rady miejskiej należących, załatwianie spraw przez Radę miejską jej przekazanych, tudzież kontrolowanie czynności magistratu.

§. 76.

Wybór członków Rady miejskiej do sekcji odbywa się większością głosów przez nowe wybory na rok jeden.

Przy wyborze do sekcji większą znajomość rzeczy i według możliwości życzenia radców uwzględnić należy.

Dłużej nad dwa lata żaden członek Rady miejskiej do pracowania w jednej i tej samej sekcji wbrew swej woli przeznaczonym być nie może.

Żadna sekcja nie może liczyć więcej aniżeli czwartą część członków Rady.

W miejsce ustępujących członków sekcji powoła Rada miejska, na wezwanie przewodniczącego sekcji niezwłocznie członków nowych.

Jeżeli podczas wyboru do sekcji nie zgłosi się do którejś z sekcji dostateczna ilość radców, przeznacza rada miejska z innych sekcji odpowiednią ich ilość.

§. 77.

Posiedzenia sekcji według potrzeby, jednak najmniej raz w miesiąc odbywać się mają.

Prezydent lub jego zastępca ma prawo w każdym czasie zwołać posiedzenie sekcji.

§. 78.

Członkowie sekcji wybierają z grona swego corocznie przewodniczącego i jednego lub więcej zastępców.

Prezydent lub wiceprezydenci przy obradach każdej sekcji mogą być obecni i obradom sekcji przewodniczyć.

O ile nie będzie uchwaloną poufność obrad, członkowie innych sekcji mogą na posiedzeniach być obecni, nawet doradczo głos zabierać, lecz prawa głosowania nie mają.

Referentem sekcji jest urzędnik magistratu, we właściwym departamencie przewodniczący — jednakże przewodniczący sekcji jednego z jej członków do referowania przeznaczyć może. Urzędnik magistratu, przez prezydenta miasta wyznaczony, spisować będzie protokół obrad sekcji w sposób dla Rady miejskiej przepisany.

§. 79.

Do powzięcia ważnej uchwały obecność przynajmniej trzech członków sekcji, nie licząc w to przewodniczącego, jest konieczną.

Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. Urzędnik magistratu (referent) ma głos doradczy. Przewodniczący rozstrzyga w razie równości głosów.

O zapadłych uchwałach prezydent miasta, niezwłocznie ma być zawiadomionym.

Przewodniczącemu, równie jak i prezydentowi miasta, służy prawo zawieszenia uchwały sekcji i odwołania się do Rady miejskiej.

§. 80.

Posiedzenia sekcji nie są publiczne.

§. 81.

Członek sekcji, który na posiedzenia sekcyjne bez usprawiedliwienia się wobec przewodniczącego nie uczęszcza, ma być na doniesienie przewodniczącego przez Radę miejską do pełnienia swych obowiązków wezwany, a gdyby dwukrotne upomnienia okazały się bezskutecznymi, na zapłacenie kary pieniężnej od 4 do 40 kor. skazanym.

§. 82.

Radzie miejskiej i sekcjom służy prawo poruczania szczególnych czynności albo załatwiania spraw do ich zakresu należących (§. 60. ustęp końcowy) albo pieczy nad pewną gałęzią gospodarki miejskiej — komisjom, do których wybrać można członków Rady miejskiej lub innych członków gminy.

Sekcjom i komisjom nie służy prawo prowadzenia rokowań o nabycie, sprzedaży i zamianę nieruchomości, jakoteż o dostawy dla gminy, ani też w ogóle prowadzenia rokowań, w następstwie których gmina stać się może zobowiązana lub uprawniona.

Czynności te należą do prezydenta miasta, względnie do tych organów wykonawczych albo członków Rady miejskiej, których prezydent do tego upoważni, lub wydeleguje.

Postanowienia powyższe nie naruszają w niczem prawa ani też obowiązku sekcji i komisji do nadzorowania i kontrolowania tych czynności, ani do przekładania motywowanych w tym przedmiocie wniosków Radzie miejskiej. — Jeżeli zaś Rada miejska poruczy sekcji lub komisji zatwierdzenie ofert, lub rozstrzygnięcie o przedsiębiorstwach lub dostawach, to czynności przygotowawcze i pertraktacje mają być prowadzone nie przez członków sekcji lub komisji, lecz przez organa magistratu pod kontrolą i odpowiedzialnością prezydenta, a sekcja lub komisja ma jedynie prawo zatwierdzenia lub odrzucenia wniosków magistratu.

§. 83.

Komisja ma obowiązek poruczone sobie czynności sumiennie wykonać i o wykonaniu lub przeszkodach donieść Radzie miejskiej lub sekcji właściwej — a jeżeli jej czynności trwają dłuższy czas, składać z końcem każdego roku peryodyczne sprawozdania.

Komisje obowiązują przepisy, odnoszące się do obrad i uchwał sekcyjnych, jeżeli Rada miejska dla nich nie uchwali regulaminu. Takie jej uchwały, o których prezydent miasta niezwłocznie winien być zawiadomiony, może zawiesić przewodniczący i prezydent miasta.

O zawieszonych uchwałach rozstrzyga to ciało, które komisję wybrało, ostatecznie zaś Rada miejska.

Tytuł 14.

Zakres działania prezydenta i wiceprezydentów.

§. 84.

Prezydent miasta zarządza sprawami gminy, kieruje czynnościami Rady i magistratu, przewodniczy ich obradom, wykonuje uchwały Rady i nadzoruje zakłady gminne.

On reprezentuje gminę na zewnątrz i jest przełożonym wszystkich urzędów, i zakładów miejskich.

Gminie odpowiada on za czynności tak własne jak i urzędników miejskich a władzom państwowym za czynności w sprawach poruczonych.

§. 85.

Prezydenta miasta zastępuje we wszystkich sprawach w razie przeszkody pierwszy wiceprezydent, a gdyby przeszkoda także u niego zachodziła, wiceprezydent drugi.

Prezydent może pod własną odpowiedzialnością powierzyć zastępstwo w sprawach do jego zakresu należących, na czas

dłuższy aż do odwołania tak pierwszemu jak i drugiemu wiceprezydentowi i w ogóle czynności prezydyalne tak rozłożyć, jak tego wymaga interes miasta. Rozdział czynności prezydyalnych podaje prezydent do wiadomości Rady i magistratu.

§. 86.

Dokumenty, mocą których gmina zaciąga zobowiązania, podpisuje prezydent i dwaj członkowie Rady miejskiej przez nią wyznaczeni.

§. 87.

Prezydent decyduje samodzielnie w sprawach do poruczonego zakresu gminy należących, oraz w sprawach własnego zakresu gminy, które według przepisu niniejszego statutu lub oddzielnych instrukcji nie są zastrzeżone rozpoznaniu Rady miejskiej, sekcji lub magistratu.

§. 88.

Do prezydenta należy kierunek policyi miejscowej w gminie. W nagłych razach, a mianowicie, jeżeli idzie o utrzymanie spokojności publicznej, zdrowotności, bezpieczeństwa prywatnego, lub nakoniec o zabezpieczenie majątku gminnego, wydaje zarządzenia bez względu na wysokość wydatków z wykonaniem połączonych.

Obowiązany jednak będzie wyjednać zatwierdzenie poczynionych zarządzeń w najkrótszym czasie u Rady miejskiej.

§. 89.

Prezydent miasta mianuje urzędników dwóch najniższych stopni, przyjmuje i oddala wszystkie sługi oraz osoby pobierająceienne wynagrodzenie.

§. 90.

Prezydent udziela zaliczek urzędnikom i sługom miejskim, nieprzenoszących trzechmiesięcznej płacy.

Udziela urlopów urzędnikom i sługom miejskim do trzech miesięcy.

§. 91.

Prezydent wykonuje władzę dyscyplinarną nad wszystkimi urzędnikami i sługami gminnymi i zakładów gminnych.

Rada miejska może żądać od prezydenta wytoczenia śledztwa dyscyplinarnego. Do wykonywania tej władzy służą prezydentowi miasta wszystkie te prawa, jakie według przepisów obowiązujących każdy wogóle naczelnik urzędu pod względem dyscyplinarnym posiada. Zawieszenie jednak w urzędowaniu urzędników przez Radę miejską mianowanych, poda prezydent na najbliższem posiedzeniu do wiadomości Rady miejskiej.

§. 92.

Prezydent może zarządzić sprawunki, które wydatku wyższego nad 400 k. nie wymagają i łącznie wzięte sumy na ten cel preliminowanej nie przenoszą.

§. 93.

Obowiązkiem prezydenta jest zarządzać od czasu do czasu kontrolowanie kas miejskich, tudzież wszystkich kas zakładów pod zarządem gminy zostających. Ma on prawo osobiście brać udział w tej czynności.

Kontrolowanie wymienionych kas może także zarządzić Rada miejska.

§. 94.

Rawo asygnowania pieniędzy z kasy miejskiej służy prezydentowi miasta pod własną odpowiedzialnością. Dla bliższego określenia tego prawa postanawia się co następuje:

a) Żaden wydatek nie mający, pokrycia w budżecie, nie może być uczynionym bez zezwolenia Rady miejskiej, właściwej sekcji albo komisji, a względnie Wydziału krajowego.

b) Do wypłaty systemizowanych płac i pensji, następnie do wypłaty podatków i dodatków, tudzież należitości prawnych,

przez właściwą władzę wymierzonych, nie potrzeba zezwolenia Rady miejskiej.

c) Wynagrodzenia przypadające przedsiębiorcom z mocy kontraktów lub ugód, za zezwoleniem Rady miejskiej zawartych, wtedy tylko wypłacone być mogą, kiedy sekcyja lub komisya odbiorcza nie poczyni żadnych zarzutów; w przeciwnym zaś razie należy wstrzymać wypłatę aż do decyzji Rady miejskiej, a według okoliczności Wydziału krajowego.

d) Każdą asygnatę pieniężną należy przesłać Wydziałowi rachunkowemu do przejrzania i skontrolowania.

Tytuł 15.

Zakres działania magistratu.

§. 95.

Magistrat jest w sprawach własnego zakresu organem wykonawczym gminy, oraz pierwszą instancją administracyjną w sprawach zakresu poruczonego (§. 59 b); zarządza pod kierownictwem prezydenta i pod jego odpowiedzialnością sprawami gminy i wykonuje pieczęć nad Zakładami pod nadzorem gminy zostającymi, nakoniec załatwia bieżące czynności w sprawach sobie przekazanych.

§. 96.

Magistrat przekazane sobie czynności załatwia częścią kolegialnie, a częścią jako sprawy bieżące.

§. 97.

Kolegialnemu rozpoznaniu Magistratu ulegają wszystkie sprawy, które Rada miejska lub prezydent kolegialnemu rozpoznaniu magistratu przydzieli.

Prezydent miasta uchwałami magistratu nie jest związanym.

§. 98.

W obradach kolegialnych magistratu biorą udział pod przewodnictwem prezy-

dentą lub jego zastępcy, obaj wiceprezydenci miasta, dyrektor i radcy magistratu z głosem stanowczym. W sprawach sanitarnych fizyk miejski, w sprawach budowlanych dyrektor budownictwa, a w sprawach rachunkowych i skarbowych naczelnik biura obrachunkowego, mają w obradach magistratu także głos stanowczy. Tych urzędników zastępują z głosem stanowczym zastępcy ich w kierownictwie odnośnych wydziałów.

Wszyscy inni urzędnicy miejscy i zakładów miejskich mogą, na polecenie prezydenta lub jego zastępcy, brać udział w obradach magistratu tylko z głosem doradczym.

Przewodniczący rozstrzyga w razie równości głosów.

Na referatach uchwał magistratu ma prowadzący pióro zaznaczyć zapadłą uchwałę, ewentualnie także na żądanie zapisać zdanie odmienne.

Biorący udział w posiedzeniach magistratu, którzy między sobą są spokrewnieni lub spowinowaceni aż do 4. stopnia włącznie — mają się wstrzymać od głosowania i w sprawach, których referentem jest ich krewny lub powinowaty.

§. 99.

W sprawach poruczonego zakresu magistrat stosować się powinien do przepisów i instrukcyi w drodze właściwej wydanych.

§. 100.

Celem dokładniejszego poglądu i jednostajności postępowania Rada miejska podzieli magistrat na stosowną liczbę wydziałów.

§. 101.

Głównymi obowiązkami magistratu są:

a) starać się o należyte ogłoszenie ustaw i obwieszczeń rządowych i miejskich;

- b) prowadzić dokładne spisy ludności miejscowej i wydawać świadectwa przynależności do gminy;
- c) utrzymywać dokładny inwentarz majątku gminy i uwidaczniać w nim wszelkie następne zmiany, czuwać nad nienaruszalnością granic gminy i posiadłości gminy;
- d) starać się o bezpieczeństwo osób i majątku mieszkańców;
- e) czuwać nad wykonaniem przepisów dotyczących święcenia niedziel, świąt uroczystych, powstrzymywać wszelkie naruszenia obrządków religijnych i służby Bożej;
- f) zawiadywać majątkiem gminy w granicach przez Radę miejską określonych;
- g) pilnować, aby zakłady pod zarządem lub dozorem gminy zostające lub przez nią dotowane, do statutów i instrukcji się stosowały;
- h) starać się o zaopatrzenie miasta w dobrą i tanią żywność i wodę;
- i) wykonywać policję zdrowia, starać się o należytą opiekę nad chorymi i rekonwalescentami;
- k) mieć pieczę nad zaopatrzeniem ubogich i zapobiegać żebractwu;
- l) wykonywać służące gminie prawo wydalania na podstawie §. 11. statutu;
- m) starać się o pomoc przy pożarach i powodziach i innych klęskach elementarnych;
- n) starać się o wygody mieszkańców o oświetlenie i upiększenie miasta, o utrzymanie istniejących w obrębie miasta dróg, placów, ulic, bruków, mostów, studni, kanałów, cmentarzy i t. p.;
- o) dbać o czystość placów, ulic, dróg i utrzymywać dozór nad czystością domów i podwórców;
- p) wykonywać przepisy dotyczące budowl i zarobkowania;
- r) dozwalać dobrowolnych licytacji ruchomości;
- s) egzekwować należitości miejskie i rządowe;
- t) odstawiać kontyngent wojskowy na miasto przypadający, utrzymywać kontrolę urlopników, rezerwistów i należących do pospolitego ruszenia;
- u) kwaterować wojsko i dostarczać podwód;
- w) rozpoznawać i karać przestępstwa przeciw rozporządzeniom policyjnym miejskim.

§. 102.

W sprawach, innym organom poruczonych, powinien magistrat, jeżeli idzie o dobro gminy lub jej mieszkańców na wezwanie organa te według możności wspierać.

§. 103.

Magistrat powinien w razie potrzeby użyć służących sobie środków przymusowych dla wykonania przepisów ustaw, wyższych poleceń i własnych rozporządzeń; — oraz powinien na żądanie dostarczać prawnej pomocy innym, do przestrzegania przepisów ustawami powołanym władzom.

§. 104.

Gdyby środki przymusowe, magistratowi służące do wprowadzenia w wykonanie ustaw i rozporządzeń nie były dostatecznymi, natedy magistrat winien potrzebnej pomocy od właściwej władzy zażądać.

§. 105.

Dla utrzymania swej powagi i powstrzymania uchybień może magistrat użyć środków, jakie służą władzom rządowym.

§. 106.

Od orzeczeń i zarządzeń magistratu w sprawach własnego zakresu działania,

służy prawo odwołania w terminie dni 14 do Rady miejskiej, o ile szczególne ustawy innego terminu nie ustanawiają.

W sprawach poruczonego zakresu działania, a w szczególności także od orzeczeń karno-policyjnych magistratu, ma być rekurs do politycznej władzy krajowej podany.

D Z I A Ł V.

Tytuł 16.

Stosunek władzy gminnej do władz krajowych i do władz administracyjnych państwa.

§. 107.

W sprawach własnego zakresu podlega gmina miasta Krakowa bezpośrednio Wydziałowi krajowemu a względnie Sejmowi krajowemu.

Wydział krajowy czuwa nad tem, aby majątek miasta niemniej zakładów miejskich w całości, nienadwerżony był utrzymany.

Wydział krajowy może na prezydenta lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swój obowiązek w sprawach ustawowego zakresu działania gminy, nakładać kary do 400 koron. Kary te wpływają do kasy miejskiej na fundusz ubogich. W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może prezydent lub jego zastępca, po uprzednim przeprowadzeniu śledztwa dyscyplinarnego, być złożonym z urzędu przez Namiestnika w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 108.

Od orzeczeń i zarządzeń rady miejskiej służy prawo odwołania się do Wydziału krajowego w terminie dni 14, o ile szczególne przepisy nie ustanawiają innego terminu lub innego toku instancyj.

Rekursy mają być wnoszone na ręce magistratu.

§. 109.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu działania nie

przekraczała i wbrew ustawom nie działała.

To prawo nadzoru wykonuje polityczna Władza krajowa; na żądanie jej przeto Prezydent miasta powinien jej udzielić uchwały Rady miejskiej i inne potrzebne wyjaśnienia.

§. 110.

Polityczna Władza krajowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonania uchwały powziętej przez Radę miejską, jeżeli uchwała przekracza zakres działania Rady lub sprzeciwia się ustawom. Przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu w dniach 60 do Ministerstwa spraw wewnętrznych. Jeżeli jednak sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, Władza krajowa powinna o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

Polityczna Władza krajowa ma prawo nałożyć na prezydenta lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swe obowiązki w sprawach poruczonego zakresu działania, karę aż do 400 kor. Kary te wpływają do kasy miejskiej na fundusz ubogich.

§. 111.

Polityczna Władza krajowa rozstrzyga zażalenia przeciw zarządzeniom magistratu, naruszającym lub mylnie stosującym ustawy, o ile te zarządzenia nie są oparte na uchwałach Rady miejskiej, przeciw którym rekursy do Wydziału krajowego powinny być wnoszone.

D Z I A Ł VI.

Tytuł 17.

O wpływie władzy gminnej na sprawy odnoszące się do różnych wyznań religijnych.

§. 112.

Specyalne sprawy chrześcijańskie zostają pod wyłącznym zarządem chrześcijańskich członków gminy krakowskiej.

Sprawy te odnoszą się:

a) do przedmiotów duchownych, szkolnych i dobroczynnych, tudzież zakładów wyłącznie z funduszków chrześcijańskich dotowanych;

b) do praw patronatu, prezentowania i mianowania pasterzy dusz i nauczycieli religii, jakoteż nadawania stypendjów wyznaniowych.

§. 113.

W zarządzie spraw w paragrafie, powyższym wymienionych, zastępują gminę członkowie Rady miejskiej chrześcijańskiego wyznania. Do wydania ważnej uchwały w sprawach tego rodzaju obecność $\frac{2}{3}$ części członków Rady miejskiej wyznania chrześcijańskiego jest konieczną.

§. 114.

W sprawach dotyczących się wyznania mojżeszowego, o ile one pod rozpoznanie gminy przychodzić będą, uchwałać mają pod przewodnictwem prezydenta członkowie Rady miejskiej wyznania mojżeszowego, w komplecie przynajmniej $\frac{2}{3}$ części członków tego wyznania.

Gdyby liczba wybranych członków Rady miejskiej wyznania izraelskiego 21 nie wynosiła, natedy liczba ta powołaniem do obrad mężów zaufania przez członków Rady miejskiej wyznania izraelskiego, uzupełnioną będzie.

D z i a ł VII.

Tytuł 18.

Postanowienia przejściowe.

§. 115.

Statut niniejszy wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia w Dzienniku ustaw krajowych. Z tym dniem tracą moc obowiązującą postanowienia tymczasowego statutu dla stoł. król. miasta Krakowa z dnia 1. kwietnia 1866, zamieszczonego

w III. części Dziennika ustaw i rozp. krajowych z dnia 13. kwietnia 1866, jednakże przepisy niniejszego statutu dotyczące wyborów do Rady miejskiej wejdą w wykonanie dopiero przy najbliższych wyborach uzupełniających, postanowienia o wiceprezydentach po ukonstytuowaniu się uzupełnionej przez najbliższe wybory Rady miejskiej.

Pierwsze wybory uzupełniające do Rady miejskiej po wejściu w życie niniejszego statutu dokonane będą na 5-cio letni czas urzędowania, następne wybory po upływie dwóch lat, do dalszych wyborów ma zastosowanie przepis §. 45.

Przy najbliższych wyborach wybiera każde koło i każdy oddział wyborczy z uwzględnieniem §. 45. połowę liczby radców na nie przypadających.

Pierwsze wybory po wejściu w życie niniejszego statutu odbędą się na podstawie listy wyborczej, która według przepisu §. 37. dotychczasowego statutu ustaloną będzie.

Izba przystępuje do rozprawy ogólnej.

Przemawia p. Stojalowski.

Przemawia p. Rotter.

Przemawia p. Górski.

Przemawia p. Stojalowski.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Marszałek oznajmia, iż jeżeli nikt z posłów się nie sprzeciwi, ma zamiar poszczególne paragrafy, do których nie będą zgłoszone żadne poprawki, objąć łączną uchwałą, następnie wzywa posłów, by oświadczyli, do których paragrafów zamierzają zgłosić poprawki.

Izba zgadza się na sposób postępowania zaproponowany przez Marszałka.

P. Rotter zgłasza poprawki do §§. 60., 107. i 110.

P. Komisarz rządowy prosi o głos do §. 25.

P. Paszkowski zgłasza poprawki do §§. 25. i 115.

Marszałek oświadcza, iż podda pod uchwałę łączną Izby §§. od 1. do §. 24, do których nie zgłoszono żadnych poprawek, i wzywa sprawozdawcę do odczytania tych paragrafów.

Sprawozdawca czyta:

D Z I A Ł I.

O gminie i jej obrębie, o mieszkańcach i stosunkach ich do gminy.

Tytuł 1.

O statucie gminnym i jego zmianach.

§. 1.

Gmina miasta Krakowa rządzi się niniejszym statutem.

§. 2.

Zmiany statutu tego mogą nastąpić tylko w drodze ustawodawstwa krajowego.

Tytuł 2.

O obrębie gminy.

§. 3.

Statut niniejszy obowiązuje w całym obrębie miasta Krakowa.

Zmiana obszaru gminy może nastąpić po wysłuchaniu Rady miejskiej tylko w drodze ustawodawstwa krajowego.

Tytuł 3.

O nazwie miasta.

§. 4.

Gmina zatrzymuje nazwę stołecznego królewskiego miasta Krakowa, tudzież dotychczasowe barwy i herb miasta.

Tytuł 4.

O mieszkańcach miasta.

§. 5.

Mieszkańcy miasta Krakowa dzielą się na członków gminy i obcych.

Rada miejska może zasłużonym mężom bez względu na ich miejsce zamieszkania i przynależność, jeżeli są obywatelami austriackimi, nadać obywatelstwo honorowe. Obywatelstwo honorowe nadaje wszystkie prawa służące członkom gminy, nie nakłada jednak żadnych obowiązków lub ciężarów gminnych.

§. 6.

Członkami gminy są:

1. osoby, mające w gminie krakowskiej prawo przynależności;

2. uczestnicy, to jest osoby niemające w tej gminie przynależności, jeżeli w granicach tej gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeśli od zatrudnień lub przedsiębiorstw zarobkowych, samoistnie wykonywanych, albo od dochodu bezpośredniego podatku w gminie krakowskiej opłacają.

Pod tymi warunkami należą do uczestników gminy krakowskiej także korporacje, stowarzyszenia, spółki, zakłady i fundacje.

Wszystkie inne osoby są obcymi w gminie.

§. 7.

Stosunki przynależności do gminy określa ustawa państwowa.

§. 8.

Za nadanie przynależności gmina pobierać może opłatę w kwocie od 20 Kor. do 600 Kor., którą Rada miejska oznaczy, stosownie do zamożności osoby do gminy przyjętej.

Tytuł 5.

O prawach i obowiązkach mieszkańców gminy.

§. 9.

Wszyscy mieszkańcy miasta mają w ogólne prawo.

a) do bezpieczeństwa osoby i własności w obrębie gminy znajdującej się;

b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych stosownie do urządzeń tych zakładów.

§. 10.

Członkowie gminy mają prawo:

a) do stałego pobytu w obrębie gminy;

b) do zawiadywania sprawami gminy w granicach tym statutem określonych.

Przynależni do gminy mają nadto prawo do wsparcia z funduszków gminnych w razie zubożenia, choroby lub niezdolności do pracy, stosownie do właściwych ustaw i urządzeń.

§. 11.

Obcy mają prawo przebywania w gminie, dopóki nie przekraczają ustaw, nie wywołują zgorszenia lub nie staną się ciężarem dobroczynności publicznej. Od orzeczenia zabraniającego pobytu, w gminie służy prawo odwołania się do Namiestnictwa.

§. 12.

Każdy w gminie stosować się powinien do rozporządzeń i zarządzeń wydanych przez władzę gminną w zakresie działania, jaki jej z ustaw służy, oraz przyczynić się do ciężarów gminy, stosownie do przepisów pod tym względem obowiązujących; członkowie gminy mają nadto szczególny obowiązek pełnienia urzędu lub czynności, do których wyborem gminy lub jej zaufaniem powoływani będą.

D Z I A Ł II.

O zakresie działania gminy.

Tytuł 6.

O podziale zakresu.

§. 13.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

A) własny;

B) poruczony.

W zakresie własnym gmina uchwała i rozporządza niezawisłe i samodzielnie według niniejszego statutu w granicach ustaw.

Zakres poruczony działania gminy t.j jej obowiązek do współdziałania w sprawach publicznej administracji określają ustawy.

§. 14.

Do własnego zakresu gminy należy w szczególności:

a) wnioski do zmiany statutu gminy i jej granic;

b) przyznawanie prawa przynależności do gminy.

c) ustanawianie urzędów miejskich;

d) zarząd majątkiem gminy;

e) nakładanie podatków gminnych;

f) piecza nad bezpieczeństwem osób i ich własności;

g) zakładanie i utrzymywanie ulic, dróg, placów, mostów, jak niemniej starannie o bezpieczeństwo i łatwość komunikacji publicznej, wreszcie policya polowa;

h) piecza nad zaopatrzeniem miasta w dostateczną, taną i zdrową żywność i wodę, dozór targów, dozór nad wagami i miarami;

i) policya zdrowia;

k) policja nad czeladzią i wyrobnikami, wykonywanie przepisów o służbach;

l) policja obyczajności publicznej;

m) sprawy ubogich i piecza nad zakładami dobroczynnymi gminy;

n) policja budownicza i ogniowa;

o) wpływ na sprawy szkół średnich i szkół ludowych w granicach ustaw;

p) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;

q) dobrowolna sprzedaż ruchomości drogą licytacyi na żądanie stron;

Bliższe określenie atrybucyi władz gminnych zawiera dział IV.

Czynnościami zakresu poruczonego osobnemi ustawami, gminie przekazanemi, zawiaduje gmina w sposób ustawą wskazany, albo orzeka sama o sposobie zawiadywania, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

Tytuł 7.

O roku administracyjnym i języku urzędowym.

§. 15.

Rok administracyjny gminy zaczyna się i kończy z rokiem administracyjnym państwa.

§. 16.

Językiem urzędowym gminy jest język polski.

D Z I A Ł III.

Tytuł 8.

O reprezentacyi i urzędach gminy.

§. 17.

Gminę miasta Krakowa reprezentuje Rada miejska względnie prezydent miasta.

Rada miejska, orzeka w granicach swej atrybucyi, a uchwały jej wykonywa prezydent miasta, magistrat i urzędy miejskie.

Tytuł 9.

Skład Rady miejskiej.

§. 18.

Rada miejska składa się z 64 członków (radców miejskich).

Członków Rady miejskiej wybierają członkowie gminy, prawo głosowania mający. Gdyby powyższa liczba radców miejskich pomiędzy jednym a drugim wyborem przez śmierć lub rezygnację, lub utratę urzędów się zmniejszyła, wtedy rada miejska do pełnienia obowiązków radców przyzwie tych, którzy przy odnośnym wyborze po wybranych w kole lub oddziale wyborczym do którego były radca należał, największą liczbę głosów otrzymali; radcy przez Radę miejską przybrani, tylko do najbliższych wyborów obowiązki pełnić będą (§. 45).

Tytuł 10.

O wyborach i urzędowaniu radców miejskich.

§. 19.

Prawo wyboru radców miejskich służy bez względu na płeć tylko obywatelom państwa.

Prawo to mają następujący członkowie gminy:

a) obywatele honorowi miasta Krakowa;

b) duchowni świeccy wszystkich wyznań chrześcijańskich, rabini i kaznodzieje izralicy;

c) klasztory i zgromadzenia duchowne męskie i żeńskie;

d) urzędnicy Dworu, państwa, kraju, powiatu, gminy i zakładów publicznych tak czynni jak i w stanie spoczynku będący;

e) oficerowie i do wojskowości nale-
żące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się
znajdują w stanie nieczynnym, w stanie
stałego spoczynku, lub jeśli z zastrzeżeniem
charakteru wojskowego dymisyę wzięli;

f) przełożeni, profesorowie i nauczy-
ciele wszystkich zakładów naukowych, u-
trzymywanych kosztem państwa, kraju lub
gminy tudzież osoby posiadające kwalifika-
cyę do nauczania w szkołach publicznych;

g) adwokaci, notaryusze, doktorowie
wszystkich wydziałów i magistrowie chi-
rurgii;

h) technicy, którzy studia swoje na
jednej z wyższych szkół technicznych au-
stryackich ukończyli i tamże egzamin dy-
plomowy lub egzaminy państwowe z dobrym
skutkiem złożyli;

i) magistrowie farmacyi;

k) prawnicy, którzy złożyli wszystkie
teoretyczne egzaminy państwowe;

l) literaci, dziennikarze, artyści i urzę-
dnicy przedsiębiorstw obowiązanych do pu-
blicznego składania rachunków, jeżeli od
roku przynajmniej 28 koron podatku oso-
bisto-dochodowego lub rentowego w tutej-
szej gminie opłacają;

m) właściciele i dożywotnicy nierucho-
mości, podlegających podatkowi domowo-
czynszowemu;

n) ci, którzy w obrębie miasta prowa-
dzą przedsiębiorstwo lub zatrudnienie, po-
wszechnemu podatkowi zarobkowemu pod-
legające, jeśli im na ostatni okres wymia-
rowy stopę podatku zarobkowego powsze-
chnego najmniej w kwocie 10 koron wy-
znaczono;

o) przedsiębiorstwa, obowiązane do pu-
blicznego składania rachunków, jeśli od
roku tytułem podatku zarobkowego (bez
dodatków) najmniej kwotę 300 koron opła-
cają.

§. 20.

Współwłaściciele i współdożywotnicy
jednej nieruchomości mają wszyscy razem
jeden tylko głos.

Również spółce handlowej lub prze-
mysłowej służy tylko jeden głos, bez względu
na liczbę współników.

Nieruchomość uważa się jako jedna,
dopóki w księgach gruntowych jedno sta-
nowi ciało.

§. 21.

Dopóki rzecz nieruchoma jest pod do-
żywociem, prawo głosowania jej własci-
ciela jest w zawieszeniu.

§. 22.

Wyjęci są od prawa głosowania zo-
stający w służbie czynnej:

a) oficerowie i osoby wojskowe z ty-
tułem oficerskim;

b) wojskowi niższych stopni oraz sze-
regowcy.

§. 23.

Od prawa wyboru i wybieralności są
wykluczeni:

1) osoby, które w ostatnim roku zao-
patrzenie ubogich pobierały z funduszów
publicznych lub gminnych.

Nie poczytuje się za zaopatrzenie ubo-
gich wsparcia z kas chorych, renty na sta-
rość lub z powodu nieszczęśliwych przy-
padków, obdarzenie środkami naukowymi
albo wsparcia w klęskach ogólnych;

2) krydataryusze podczas trwania po-
stępowania konkursowego;

3) osoby zasądzone za zbrodnie wogóle
lub za przekroczenia kradzieży, oszustwa,
sprzeniewierzenia lub uczestnictwa w tych
przekroczeniach (§§. 460, 461, 463, i 464 k. k.).

Za przekroczenia przeciw obyczajności
publicznej z §§. 501, 504, 511, 512, 515

i 516 k. k.; z ustawy z d. 24. maja 1885 r. L. 89 Dz. u. p., tudzież za lichwę.

Ustawy państwowe stanowią, po jakim czasie ustają te skutki zasądzenia.

Gdyby ustawa karna w tym względzie nowe przepisy zaprowadziła, postanowienia te będą się stosować także do prawa wyboru i obieralności do Rady miejskiej krakowskiej.

4) osoby, które z powodu zbrodni zostają prawomocnie pod śledztwem, a to na tak długo, dopóki śledztwo wstępne trwa.

5) osoby, oddane pod dozór policyjny albo przytrzymane w domu pracy przymusowej — jak długo te stosunki trwają.

§. 24.

Każdy wyborca głosuje imieniem własnym raz jeden i winien głosować osobiście.

Izba uchwała bez rozprawy §§. 1. do 24. włącznie zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 25.

Korporacje, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych lub statutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Klasztory i zgromadzenia duchowne męskie głosują przez swoich przełożonych, klasztory zaś i zgromadzenia duchowne żeńskie przez umocowanych do tego zastępców.

Współwłaściciele i współdożywotnicy nieruchomości, tudzież spółki handlowe, celem wykonania prawa głosowania mianują wspólnego pełnomocnika, większością obliczoną w stosunku do udziałów.

Niewiasty, prawo głosowania mające, głosują przez swoich mężów lub pełnomocników, albo osobiście;

ojcowie, opiekunowie i kuratorowie głosują za małoletnich i bezwłasnowolnych.

Pełnomocnik nie może zastępować więcej niż jednego wyborcę, i winien wykazać się pełnomocnictwem, stwierdzonem podpisem dwóch świadków. Pełnomocnikami mogą być tylko osoby, mające prawo głosowania przy wyborach do Rady miejskiej krakowskiej.

Przemawia p. Komisarz rządowy Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Przemawia p. Paszkowski i wnosi poprawkę, aby w ustępie 4 §. 25. opuścić słowa: „albo osobiście“.

Izba popiera poprawkę p. Paszkowskiego.

Przemawia p. Rotter.

Przemawia p. Paszkowski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca, godząc się na poprawkę p. Paszkowskiego, którą przyjmuje imieniem komisji.

Marszałek zapytuje p. Rottera, czy wobec przyjęcia przez sprawozdawcę poprawki p. Paszkowskiego, stawia odmienny wniosek.

P. Rotter oświadcza, iż stawia wniosek, by ustęp 4. §. 25 uchwalić w stylizacji pierwotnie proponowanej przez komisję.

Izba uchwała §. 25 według zmienionej przez komisję stylizacji, a mianowicie z opuszczeniem w ustępie 4-tego paragrafu słów „albo osobiście“, następnie w oddzielnem głosowaniu odrzuca wniosek p. Rottera, który wnosił na zatrzymanie słów „albo osobiście“.

Marszałek wzywa p. sprawozdawcę do odczytania §§-fów od §. 26. do §. 59 włącznie, do których nie zgłoszono żadnych poprawek.

Sprawozdawca czyta:

§. 26.

Wybieralnymi na członków Rady miejskiej są wszyscy własnowolni mężczyźni,

prawo głosowania mający, którzy 30. rok życia ukończyli.

§. 27.

Wyjęci są od wybieralności :

a) urzędnicy i słudzy gminy i zakładów gminnych, dopóki w służbie zostają a nawet po wystąpieniu ze służby, dopóki nie złożą i nie wyrównają rachunków z gminą lub zakładem gminnym ;

b) osoby, które imieniem własnym lub jako pełnomocnicy stron, spór z gminą prowadzą ;

c) dzierżawcy dochodów i zakładów gminnych.

§. 28.

Wykluczone są od obieralności osoby, które z powodu przewinienia służbowego z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej utracą urząd lub służbę.

§. 29.

Celem dopełnienia wyborów będą podzieleni wyborcy na trzy koła wyborcze.

w pierwszym mieścić się będą wyborcy wymienieni w §. 19. pod literami *a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l*.

w drugim właściciele lub dożywotnicy nieruchomości, o których mówi §. 19. pod lit. *m*.

w trzecim wyborcy wymienieni w §. 19. pod literami. *n* i *o*.

§. 30.

Koło drugie podzielone będzie na dwa oddziały według wysokości podatku. W tym celu należy ułożyć spis wyborców w porządku wysokości wymierzonego im na rok ostatni podatku domowo-czynszowego (także idealnego), poczynając od najwyższej, a kończąc na najniższej opodatkowanych.

Suma podatku tak uporządkowanego podzieloną będzie na dwie połowy ; wyborcy w pierwszej połowie ogólnej sumy

podatkowej umieszczeni stanowią będą pierwszy oddział, zaś należący do drugiej połowy drugi oddział drugiego koła.

Koło trzecie podzielone będzie na trzy oddziały.

Oddział pierwszy obejmować będzie wyborców, wymienionych w §. 19. pod lit. *o*, tudzież wyborców wymienionych w §. 19. pod lit. *n*, te osoby które przy ostatnim rozkładzie podatku zarobkowego powszechnego zaliczone zostały do I. i II. klasy opodatkowanych.

Oddział drugi obejmować będzie, z wyborców wymienionych w §. 19. pod lit. *n*, te osoby, które są rękodzielnikami, posiadającymi kartę przemysłową na samoistnie prowadzony przemysł rękodzielniczy, o ile nie należą do oddziału pierwszego trzeciego koła.

Oddział trzeci obejmować będzie resztę wyborców wymienionych w §. 19., pod literą *n* nie zaliczonych ani do pierwszego, ani drugiego oddziału tego koła.

§. 31.

Liczba wybrać się mających radców miejskich będzie podzieloną pomiędzy trzy koła wyborcze w ten sposób, że na dwa pierwsze koła przypada po 20 radców, na koło zaś trzecie 24 radców.

W kole drugim każdy oddział wybierze połowę radców, na toż koło do wyboru przypadających.

W kole trzecim wybiera pierwszy oddział 10. radców, drugi oddział 4 radców, trzeci oddział 10 radców.

§. 32.

Spisy wyborców sporządzane będą według wyżej wymienionych kół wyborczych i to w kole pierwszym w porządku alfabetycznym, w kole drugim i trzecim zaś w porządku wysokości podatku.

Dla każdego oddziału wyborczego koła trzeciego ułożony będzie odrębny spis wyborców.

Spisy obejmować będą imiona i nazwiska wyborców (§. 30.), tytuł, na którym się ich prawo głosowania opiera; a w szczególności w kole drugim, wymienienie realności z numeru ulicy i dzielnicy miasta; zaś w kole trzecim wymienienie rodzaju zatrudnienia lub przedsiębiorstwa zarobkowego; w kole drugim i trzecim ma być uwidoczniłą obok każdego wyborcy cyfra podatkowa.

§. 33.

Każdy wyborca ma tylko jeden głos i to w tem kole wyborczem, w którego spisie zamieszczonym będzie.

Zasadą do tego zamieszczenia jest główne zatrudnienie wyborcy.

I tak n. p.: kupcy, rękodzielnicy, lekarze praktykujący, którzy zarazem są posiadaczami realności, winni być zamieszczeni pierwsi w kole trzecim, ostatni zaś w kole pierwszym.

Wolno jednak każdemu wyborcy, mającemu prawo głosowania i w innym kole wyborczem, przenieść się do tego koła w drodze reklamacyi.

§. 34.

Przynajmniej na 6 tygodni przed rozpoczęciem wyborów mają być spisy wyborców w urzędzie miejskim do przejrzania wystawione, a w ogłoszeniu o tem wyznaczony będzie termin dni 14 do wniesienia reklamacyi przeciw tym spisom.

O reklamacyach, które w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga ostatecznie w dniach 8 komisya przez Radę miejską z jej grona do tego wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybiciem w magistracie a to w miejscu do obwieszeń urzędowych przeznaczonem.

Stosownie do zapadłych orzeczeń, od których niema odwołania, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców. Lista tak sprostowana jest podstawą wszelkich wyborów, aż do prawomocnego sporządzenia nowej listy.

§. 35.

Prezydent miasta Krakowa, jako naczelnik gminy, rozpisuje wybory przynajmniej na ośm dni przed ich rozpoczęciem, a w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów. Równocześnie o tem zawiadamia o tem polityczną władzę krajową i Wydział krajowy. Po ogłoszeniu wyborów należy doręczyć wyborcom karty legitymacyjne do rąk własnych za potwierdzeniem odbioru.

§. 36.

Przy wyborach zachować należy następujące przepisy:

Głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ile członków Rady miejskiej odnośne koło lub oddział wybiera.

W razie, gdyby głosujący większą liczbę nazwisk podał, liczeni będą tylko pierwsi z kolei aż do dopełnienia przeznaczonej cyfry. Reszta głosów oddanych jest nieważna. Każdy wyborca otrzyma z legitymacją kartę głosowania i kopertę, w której głos oddaje, zwracając równocześnie kartę legitymacyjną. Głos ważnie tylko na urzędowej karcie głosowania i w urzędowej kopercie oddać można. Gdyby koperta zawierała więcej wypełnionych kart głosowania, wszystkie są nieważne.

Głos dany osobie, nie mającej prawa wybieralności, jest co do tej osoby nieważny.

Po upływie czasu na głosowanie wyznaczonego, przystąpi komisya wyborcza do obliczenia głosów.

Wybrani są ci, którzy uzyskali w oddziale wyborczym największą liczbę głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, przedsięwzięte przez przewodniczącego komisyi, względnie, gdyby ta okoliczność przy sprawdzeniu wyborów na jaw wyszła, przez prezydenta miasta na jawnem posiedzeniu Rady.

Po zamknięciu wyborów przedłożą komisye wyborcze Radzie miejskiej spisane protokoły z wszelkimi dowodami, poczem prezydent ogłosi nazwiska osób wybranych.

Wybrany w dwóch lub więcej oddziałach, powinien oświadczyć w dniach trzech, w którym oddziale wybór przyjmuje, a gdyby żadnego nie dał oświadczenia, używanym będzie za przyjmującego wybór w tym oddziale, w którym najpierw wybranym został.

W takim razie, w innych oddziałach za wybranych uważać należy tych, którzy po ostatnim wybranym najwięcej otrzymali głosów. W razie równości głosów zastosować należy analogiczne postanowienia ustępu 7. tegoż paragrafu.

§. 37.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach Rada miejska ułoży i ogłosi przed każdym wyborem.

§. 38.

Jeżeli wybrany po zawiadomieniu o wyborze w ciągu dni 8 nie odmówił pisemnie przyjęcia, uważać należy, iż wybór przyjął.

Odmówienie nastąpić może tylko z ważnych powodów, których ocenienie zależy od rozstrzygnięcia Rady miejskiej. Wyjątek stanowi wypadek przewidziany w §. 47.

Kto wbrew uchwale Rady miejskiej obowiązków radyce pełnić nie będzie, utraci prawo głosowania na lat sześć.

§. 39.

Każdy nowowybrany radca miejski składa do rąk przywodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 40.

Rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności, nie-

mniej o powodach nieprzyjęcia wyboru, tudzież o zarzutach przeciw wyborom, które w terminie dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia nazwisk radców wybranych, do niej wniesić należy. Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, któreby padły na osoby od wybieralności wyjęte lub wykluczone; przeciw temu służy jednak rekurs do ministerstwa.

§. 41.

Dla uzupełnienia miejsc opróżnionych wskutek nieważności lub nieprzyjęcia wyboru, poleci Rada miejska prezydentowi rozpisać bezzwłocznie na podstawie tych samych spisów, nowy wybór w tem kole lub oddziale wyborczym, w którym wybór był unieważniony lub nieprzyjęty.

§. 42.

Prezydenta wybiera Rada bądź z grona swego, bądź z grona wyborców, prawo wybieralności mających.

Urzędowanie prezydenta trwa lat sześć, licząc od dnia złożenia przysięgi. Pierwszego i drugiego wiceprezydenta wybiera Rada ze swego grona (§. 48).

Do wyboru prezydenta i wiceprezydentów przystąpi Rada miejska najdalej w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu urzędu.

§. 43.

Wybór prezydenta i wiceprezydentów powinien się odbyć na posiedzeniu tajnem Rady miejskiej umyślnie w tym celu zwołanej.

Do wyboru prezydenta i wiceprezydentów miasta należy wezwać wszystkich członków Rady miejskiej.

Radca, który mimo wezwania na posiedzenie wyborcze nie przybył, lub przed ukończeniem wyboru się oddalił, jeżeli nieobecności swojej lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, traci mandat i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej wybranym być nie może.

Do wyboru konieczną jest obecność przynajmniej trzech czwartych części członków Rady miejskiej.

Głosowanie odbywać się powinno kartkami. Inny sposób głosowania jest niedopuszczalnym.

Wybrany jest ten, kto utrzyma bezwzględną większość głosów radców obecnych. Również wiceprezydentem wybrany będzie ten, kto otrzyma więcej niż połowę głosów radców obecnych.

Jeżeli przy głosowaniu nie osiągnięto bezwzględnej większości głosów, należy przedsięwziąć powtórne głosowanie, a jeżeli i przytem nie okazała się potrzebna większość głosów, wtedy należy przystąpić do ściślejszego wyboru.

Przy ściślejszym wyborze ograniczyć się należy do tych dwóch osób, które przy powtórny głosowaniu największą ilość głosów otrzymały. — Gdyby z powodu równości głosów nie można było oznaczyć dwóch osób, największą ilość głosów mających, rozstrzyga między nimi los, kto ma być wzięty do ściślejszego wyboru.

Każdy głos dany przy trzecim głosowaniu osobie niewziętej do ściślejszego wyboru jest nieważny.

Jeżeli przy ściślejszym wyborze okazała się równość głosów rozstrzyga los.

§. 44.

Wybór prezydenta m. Krakowa potwierdza Monarcha.

Po potwierdzeniu prezydent miasta złoży w obecności Rady miejskiej przysięgę do rąk namiestnika lub wyznaczonego przez niego zastępcy na wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Wiceprezydenci składają taką samą przysięgę do rąk prezydenta na zgromadzeniu Rady miejskiej.

Urzędowanie prezydenta i wiceprezydentów rozpoczyna się z dniem złożenia przysięgi.

§. 45.

Radcy miejscy wybierani są na lat sześć (§ 115). Co trzy lata połowa radców z każdego koła i oddziału wyborczego wybranych ustępuje, a na ich miejsca wstępują do Rady nowowybrani z właściwych kół wyborczych; wybory przeto do Rady miejskiej odbywają się co trzy lata.

Przy najbliższych wyborach po wejściu w życie niniejszego statutu wybrani być mają w kole trzecim oddział drugi od razu czterej radcy (§. 31): przy bezpośrednio następujących potem wyborach połowy rady los oznaczy dwóch z pomiędzy radców z koła trzeciego oddział drugi, którzy ustąpić mają.

Do liczby mandatów opróżnionych z końcem sześćdziesięciu lat, skutkiem zgaśnięcia urzędowania tych radców, którzy przez lat sześć mandat swój wykonywali, na których miejsce rozpisane być mają nowe wybory, dodać należy także liczbę mandatów tych radców, którzy w ciągu ostatniego trzechlecia ubyli z Rady przez śmierć, rezygnację lub z innych przyczyn statutem przewidzianych i co trzy lata dokonać wyboru na wszystkie opróżnione mandaty.

§. 46.

Nowe wybory należy ukończyć na sześć tygodni przed skończeniem kadencji.

§. 47.

Radca kończący urzędowanie może być na nowo wybrany; służy mu jednak prawo wymówienia się od powtórnego wyboru bez przytoczenia przyczyny.

§. 48.

Urząd wiceprezydentów trwa do końca tego trzechlecia, w ciągu którego zostali wybrani. Każda odnowiona Rada wybiera sobie obu wiceprezydentów w sposób przewidziany w §. 43.

Wiceprezydenci mogą być ponownie wybrani, a jeżeli w radzie miejskiej nadal pozostają, pełnią swe urzędy aż do wyboru następców.

§. 49.

Członkowie Rady miejskiej urzędują bezpłatnie.

Za sprawowanie interesów gminy poza jej obrębem mogą żądać wynagrodzenia.

Urzędy prezydenta i I. wiceprezydenta są płatne, ich płace i inne pobory służbowe oznaczy Rada miejska.

Drugiemu wiceprezydentowi może Rada miejska przyznać odpowiednie wynagrodzenia.

§. 50.

Prezydent miasta i wiceprezydenci muszą stale mieszkać w Krakowie.

§. 51.

Prezydent i wiceprezydenci nie mogą bez zezwolenia Rady złożyć swego urzędowania.

§. 52.

Z członków Rady miejskiej, nie wyłączając prezydenta, traci urząd ten, co do którego zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego wybieralności przeszkadzała.

Jeżeli który z nich popadnie w śledztwo wstępne z powodu zbrodni, nie będzie mógł sprawować swego urzędu, jak długo trwa postępowanie karne.

Radców miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, Rada miejska uzna za występujących.

§. 53.

W razie rozwiązania Rady miejskiej przez władzę rządową, mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory 64 członków Rady.

Aż do wyboru nowej Rady miejskiej prezydent i wiceprezydenci pozostają na swych urządach, załatwiają bieżące czynności gminy i wykonują prawa Radzie miejskiej przy wyborach służące.

Od zarządzenia Radę miejską rozwiązującego, służy też prawo odwołania się w ciągu 4 tygodni do Ministerstwa spraw wewnętrznych przez Wydział krajowy.

Rozwiązana Rada jedynie tylko do wniesienia rekursu na posiedzeniu przy zamkniętych drzwiach zgromadzić się może.

Z radców, po rozwiązaniu Rady wybranych, ustąpi po upływie pierwszego trzylecia z każdego koła i oddziału połowa, którą los oznaczy. Losowania dokona prezydent na posiedzeniu Rady.

Tytuł 11.

O Magistracie.

§. 54.

Magistrat składa się z prezydenta, pierwszego i drugiego wiceprezydenta, dyrektora Magistratu, z radców magistratualnych, oraz innych urzędników.

§. 55.

Wydział obrachunkowy jest organem pomocniczym Rady miejskiej w czynnościach kontroli i organem pomocniczym Magistratu w załatwianiu spraw rachunkowych. Podlega on bezpośrednio prezydentowi i Radzie miejskiej.

§. 56.

Rada miejska mianuje dyrektora Magistratu, radców magistratualnych, jakoteż wszystkich urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie prezydenta z wyjątkiem urzędników 2 najniższych stopni, których mianuje sam prezydent.

Urzędnicy gminy złożą do rąk prezydenta na posiedzeniu Magistratu przysięgę

na wierność Monarsze, stosowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swych obowiązków.

Prezydent, dyrektor Magistratu, naczelnik wydziału obrachunkowego, dyrektor budownictwa i kasyer nie mogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do czwartego stopnia włącznie.

Do uzyskania posady dyrektora Magistratu, rady, conceptowego urzędnika Magistratu, urzędnika wydziału obrachunkowego i kasy oraz urzędnika sanitarnego i budownictwa miejskiego, potrzeba egzaminów praktycznych, przepisanych dla urzędników państwowych odpowiedniej kategorii.

§. 57.

O uwolnieniu od służby (emeryturze lub pensjonowaniu, kwieskowaniu lub oddaleniu) urzędników gminy i zakładów gminnych orzeka na wniosek prezydenta Rada miejska.

Oddalenie stałego urzędnika może nastąpić jedynie po przeprowadzeniu śledztwa dyscyplinarnego.

Przepisy o wymierzaniu emerytury dla urzędników i wdów po nich pozostałych, alimentacji, dodatków na wychowanie, wsparć i prowizji wydaje Rada miejska.

D Z I A Ł IV.

Zakres działania władz gminnych.

Tytuł 12.

Zakres działania Rady miejskiej.

§. 58.

Rada miejska jest w sprawach gminnych organem uchwalającym i kontrolującym, zastępuje gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, jest obowiązana strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

§. 59.

Do zakresu działania Rady miejskiej należą:

a) Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy.

b) Kontrolowanie czynności Magistratu i innych urzędów i zakładów gminnych tak w sprawach zakresu działania własnego, jakoteż w sprawach gminie poruczonych.

Izba uchwała bez rozprawy §§. 26. do 59. włącznie, zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 60.

W szczególności należą do Rady miejskiej następujące przedmioty:

1. Wnioski do zmiany statutu gminy i jej granic (§. 2, 3).

2. Wybór prezydenta i wiceprezydentów, dalej mianowanie dyrektora Magistratu, urzędników gminnych, przełożonych i urzędników zakładów gminnych z wyjątkiem urzędników dwóch najniższych stopni, niemniej uwalnianie tych urzędników od obowiązków.

3. Organizacja urzędów i zakładów gminnych, oznaczanie liczby urzędników i służ, oraz wszystkich osób przez gminę płatnych, określenie ich praw i obowiązków, wydawanie instrukcji służbowych.

4. Oznaczanie płac, emerytur innych korzyści dla urzędników i służ gminy, oraz dla osób wyżej pod 2. wymienionych, dla ich wdów i sierót.

5. Uchwalanie instrukcji i regulaminów dla siebie, sekcji i komisji.

6. Udzielanie zaliczek na płace urzędników, o ile przenoszą trzechmiesięczne płace — przyznawanie poszczególnych wynagrodzeń — oznaczanie dyet i kosztów podróży, zapomóg i nagród dla urzędników

i sług miejskich, niemniej dla osób używanych w służbie gminy.

7. Udzielanie urlopów prezydentowi, wiceprezydentom i radcom miejskim, tudzież dozwalanie urlopów dla urzędników i sług gminnych, ponad czas trzechmiesięczny.

8. Uchwalanie zasad zarządu majątkiem gminnym.

9. Ustanawianie i regulowanie opłat i taks, na fundusz miejski pobieranych w granicach obowiązujących ustaw.

10. Uchwalanie i zatwierdzanie katastru kwaterunkowego.

11. Nabywanie i pozbywanie nieruchomości lub praw za nieruchomość prawnie uważanych, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, służebności, zastawu lub poręczenia, zaciąganie pożyczek i wszelkie operacje finansowe.

Jeżeli wartość nieruchomości lub praw za nieruchomość uważanych przenosi kwotę czterdzieści tysięcy koron, niemniej, jeśli zaciągnąć się mająca pożyczka lub suma poręczona przenosi jedną czwartą część rocznego dochodu gminy, obliczonego na podstawie zamknięć rachunkowych z ostatnich trzech lat, wówczas potrzebnem jest zezwolenie Wydziału krajowego.

12. Lokowanie kapitału na hipotekach.

13. Przyjęcie lub zrzeczenie się spadków lub zapisów.

14. Stawianie kosztem gminy nowych budowli lub przekształcanie albo znoszenie istniejących.

15. Zaprowadzanie nowych zakładów gminnych lub zwnięcie już istniejących.

16. Zatwierdzanie licytacji lub układow o dzierżawy, które dłużej niż trzy lata trwać mają, jeżeli roczny czynsz dzierżawy 4.000 k. przenosi. Zatwierdzanie układow o dostawy, pociągający za sobą wydatek przenoszący 6.000 koron.

17. Rozwiązywanie w drodze dobrowolnej wszelkich kontraktów.

18. Zezwalanie na prowadzenie procesów i zawieranie ugód.

Prezydent może jednak bez odwołania się do Rady miejskiej wytoczyć proces o naruszenie posiadania, w sprawach najmu i dzierżawy i w sprawach nadających się do postępowania drobiazgowego, nakazowego i wekslowego.

19. Umorzenie należitości nieściągalnej, o ile kwotę 100 k. przenosi.

20. Uchwalanie rocznego budżetu miasta. Budżet na każdy rok następny powinien być uchwalonym najpóźniej do końca listopada roku poprzedniego.

21. Przyzwalanie na wydatki budżetem nieprzewidziane z wyjątkiem nagłych wydatków, dążących do utrzymania rzeczy w dobrym stanie lub nie przenoszących łącznie w jednym dziale i tytule rocznie kwoty 1.000 k.

22. Coroczne sprawdzanie i załatwianie rachunków z dochodów wydatków miejskich.

Rachunki roku ubiegłego powinny być sprawdzane najpóźniej do 15 sierpnia roku następnego.

Tak budżet jak i rachunki roczne, zanim Radzie do rozpoznania przedstawione będą, winny być poprzednio najmniej przez dwa tygodnie złożone do przejrzenia przez członków gminy. Spostrzeżenia członków gminy będą przy rozpoznawaniu wzięte pod rozwagę.

23. Ustanawianie dodatków gminnych do podatków rządowych, nakładanie podatków i opłat gminnych, ustanawianie zasad ich rozkładu i poboru.

Do nałożenia dodatków do podatków bezpośrednich, które zazwyczaj na wszystkie w gminie przypisane podatki bezpośrednie podług tej samej stopy procentowej rozłożyć należy, potrzeba pozwolenia Wy-

działu krajowego, jeżeli dodatki wynoszą przeszło 25 do 50 od sta. Do nałożenia dodatków do podatków bezpośrednich przenoszących 50%—100% i to najwyżej na przeciąg lat pięciu, potrzeba zezwolenia Wydziału krajowego za zgodą Namiestnictwa, a w razie, gdyby jedna z tych władz odmówiła zezwolenia, przyzwalającej uchwały sejmowej.

Dodatki na dłuższy niż pięcioletni czasokres, lub przenoszące 100% podatków bezpośrednich nakładać można tylko na podstawie uchwały Sejmowej i za Najwyższem zezwoleniem.

Wyłącznie w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić może rozkład dodatków do podatków bezpośrednich podług rozmaitej stopy procentowej, wprowadzenie nowych opłat i podatków, nienależących do kategorii dodatków do podatków, podwyższenie podatku gminnego od czynszu lub wartości czynszowej, jeżeli on przenosi 6 od sta, nakoniec zmiana taryfy do podatków niestałych.

Podatek gminny od czynszu ponosić mają lokatorowie, względnie używający pomieszkania. Za podatek gminny czynszowy odpowiadają gminie bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do swych lokatorów.

Dodatki do podatków na rzecz gminy nie mogą być obciążeni:

a) urzędnicy i słudzy Dworu, państwa kraju, powiatu i gminy, nauczyciele publiczni tudzież wojskowi, ich wdowy i sieroty co do płac służbowych, emerytur, prowizyj, dodatków na wychowanie i łaskawizn;

b) duszpasterze co do kongruy.

24. Przyjmowanie do gminy lub odmówienie przyjęcia, wyznaczenie taks od przyjmowania do gminy, tudzież uwalnianie od opłaty.

25. Rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i wybieralności.

26. Wykonywanie służących gminie praw patronatu, prezenty i rozdawnictwa posad, tudzież stypendyów i innych miejsc fundacyjnych.

27. Zakładanie i utrzymywanie szkół, tudzież udział w sprawach szkolnych, wynikających z ustaw.

28. Wykonywanie prawa petycji w sprawach gminy.

29. Nadawanie obywatelstwa honorowego.

30. Wydawanie przepisów policji miejscowej w granicach istniejących ustaw pod zagrożeniem kary pieniężnej aż do wysokości 200 k, lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, kary aresztu do 20 dni.

31. Roztrzyganie odwołań od orzeczeń i rozporządzeń Magistratu (§. 106).

32. W końcu wszystkie sprawy, które prezydent, sekcye, komisye Rady miejskiej, lub Magistrat Radzie miejskiej przedłożą, które w drodze odwołania pod rozpoznanie przyjdą, lub których uchwalenie Rada miejska sobie sama zastrzeże.

Rada miejska może powierzyć odwołalnie prezydentowi sekcji lub komisji załatwianie spraw do swego zakresu należących pod 6, 7, 10, 12, 28, 31 wyliczonych. Uchwały tych organów w zastępstwie Rady miejskiej działających, mają być na najbliższem posiedzeniu do wiadomości Rady podane.

Przemawia p. Rotter i wnosi następującą poprawkę: po słowie: „*uważanych*“ w ustępie 11-tym §. 60. w części drugiej wstawić słowa: „*które gmina zamierza nabyć*“, w tym samym wierszu zamiast „*40.000 koron*“ wstawić „*150.000 koron*“.

Dalej z końcem ustępu drugiego dodać ustęp nowy: „*Na wypadek pozbywania się nieruchomości lub praw za nieruchomości uważanych, zezwolenia Wydziału krajowego potrzeba już wtedy, gdy wartość tej nieruchomości lub praw za nieruchomości uważanych przenosi 40.000 koron*“.

Izba popiera poprawkę p. Rottera.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała §. 60 z opuszczeniem ustępu 11. tegoż, zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek udziela wyjaśnienia co do sposobu głosowania.

Izba uchwała wniosek p. Rottera, a mianowicie uchwała przedewszystkiem w drugiej części ustępu 11 §. 60. cyfrę „150.000 koron“ zamist proponowanej przez komisję „40.000 koron“, następnie oddzielnie uchwała Izba w tym samym miejscu dodać po słowie „uważanych“ słowa „które gmina zamierza nabyć“, dalej oddzielnie uchwała Izba ustęp 11 §. 60. w brzmieniu komisji, wraz z wnioskiem p. Rottera t. j. z przyjęciem cyfry „150.000 koron“ i słów „które gmina zamierza nabyć“ po słowie „uważanych“ w drugiej części ustępu 11 §. 60., wreszcie w osobnem głosowaniu uchwała Izba dodatkowy wniosek p. Rottera, postawiony do drugiej części ustępu 11 §. 60.

Sprawozdawca czyta:

§. 61.

Zwyczajne posiedzenia Rady miejskiej mają się odbywać co miesiąc, a mianowicie w pierwszy czwartek każdego miesiąca. Gdyby na czwartek wypadło święto uroczyste, posiedzenie odbędzie się w poprzedzającym dniu powszednim.

§. 62.

Posiedzenia Rady miejskiej mogą być zwoływane tylko przez prezydenta i odbywać się pod jego przewodnictwem.

W razie nieobecności lub przeszkody prezydenta zastępuje go pierwszy wiceprezydent, a tego drugi wiceprezydent, wreszcie tego ostatniego najstarszy wiekiem radca miejski.

Posiedzenia przez kogo innego zwołane, lub pod innym przewodnictwem odbyte, są nieważne.

§. 63.

Na polecenie Namiestnictwa, Wydziału krajowego, lub na umotywowane żądanie dwudziestu pięciu radców, prezydent obowiązany jest zwołać posiedzenie Rady miejskiej najdalej w dniach trzech.

§. 64.

Przewodniczący Rady miejskiej zaprasza na każde posiedzenie okólnikiem wszystkich radców miejskich, przynajmniej na dwa dni przed posiedzeniem.

Radca miejski nie mogący przybyć na posiedzenie, powinien o tem donieść przewodniczącemu przed posiedzeniem.

§. 65.

Radców miejskich, bez dostatecznego powodu obowiązków swoich niewypełniających, upomni Rada miejska na wniosek przewodniczącego. Po dwukrotnem bezskutecznem upomnieniu, może Rada miejska nałożyć na radców miejskich, niewypełniających obowiązków, grzywnę od 4 do 40. k. na korzyść miejscowych zakładów dobroczynnych.

Wniosek nałożenia tej grzywny nie zależy od woli prezydenta, lecz jest obowiązkiem jego urzędu. Przeciw takim orzeczeniom nie ma rekursu.

§. 66.

Posiedzenia Rady miejskiej są publiczne.

Wszystkie sprawy osobiste należy załatwiać na posiedzeniu tajnem.

Również i ze względu na obyczajność lub zagrożony interes gminy może być uchwalona tajność posiedzenia.

§. 67.

Do ważności uchwał potrzeba obecności połowy radców miejskich.

§. 68.

Urządnik magistratu lub radca miejski, przez prezydenta wyznaczony, spisuje protokół obrad.

W protokole obrad należy członków obecnych wymienić i treść zapadłych uchwał zamieścić.

Na żądanie głosujących, zdania uchwały przeciwne, będą w protokole zamieszczane.

O zakwestyonowanych ustępach protokołu Rada decyduje.

§. 69.

Porządek dzienny oznacza przewodniczący i doręcza go radcom razem z wezwaniem na posiedzenie.

§. 70.

Zwyczajnie tylko przedmioty, przez sekcye albo komisye rozpoznane, mogą być przedmiotem obrad rady.

Gdyby jednak w nagłym wypadku przewodniczący uważał za konieczne albo gdyby $\frac{1}{3}$ część członków obecnych Rady żądała, aby wziąć pod obrady przedmiot przez sekcję lub komisję nie rozbiegany, lub na porządku dziennym nie zamieszczony wówczas Rada prostą większością głosów bez wdawania się w rozprawy zadecyduje, czyli przedmiot ma być bezzwłocznie rozpoznawany.

§. 71.

Przedmioty pod rozpoznanie Rady przychodzące wnoszą referenci, których prezydent, sekcya lub komisya wyznacza.

§. 72.

Każdy z radców miejskich ma głos stanowczy. Referenci magistratu mogą w posiedzeniach Rady miejskiej brać udział tylko z głosem doradczym. Przewodniczący, wyjąwszy wyborów, nie głosuje. W razie ośności głosów wnioski upada.

§. 73.

Żaden radca miejski na posiedzeniach znajdować się nie może podczas obrad nad swemi sprawami własnymi, swych krewnych lub powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie lub też jeżeli jest zastępcą prawnym, gdy chodzi o sprawy osób przez niego zastępowanych.

§. 74.

Każda uchwała Rady, jeżeli wyższego zatwierdzenia nie potrzebuje, bez zwłoki wykonaną być powinna.

Przewodniczący może w ciągu trzech dni wstrzymać wykonanie uchwał, które zdaniem jego sprzeciwiają się przepisom niniejszego statutu lub prawom obowiązującym lub też gminę na szkodę narazić mogą.

Obowiązanym jest jednak o tym niezwłocznie zawiadomić Radę i decyzyę w pierwszych dwóch przypadkach politycznej władzy krajowej, w trzecim zaś przypadku Wydziałowi krajowemu w terminie dni ośmiu, licząc od zawiadomienia Rady, do rozpoznania przedstawić.

Tytuł 13.

O sekeyach i komisjach.

§. 75.

Rada miejska podzieli się na tyle sekcji, ile jest departamentów w magistracie.

Każdy radca miejski, z wyjątkiem prezydenta i wiceprezydentów, do jednej sekcji należeć powinien.

Celem sekcji jest przygotowanie przedmiotów, do zakresu działania Rady miejskiej należących, załatwianie spraw przez Radę miejską jej przekazanych, tudzież kontrolowanie czynności magistratu.

§. 76.

Wybór członków Rady miejskiej do sekcji odbywa się większością głosów przez nowe wybory na rok jeden.

Przy wyborze do sekcji większą znajomość rzeczy i według możności życzenia radców uwzględnić należy.

Dłużej nad dwa lata żaden członek Rady miejskiej do pracowania w jednej i tej samej sekcji wbrew swej woli przeznaczonym być nie może.

Żadna sekcya nie może liczyć więcej aniżeli czwartą część członków Rady.

W miejsce ustępujących członków sekcji powoła Rada miejska, na wezwanie przewodniczącego sekcji niezwłocznie członków nowych.

Jeżeli podczas wyboru do sekcji nie zgłosi się do którejś z sekcji dostateczna ilość radców, przeznacza rada miejska z innych sekcji odpowiednią ich ilość.

§. 77.

Posiedzenia sekcji według potrzeby jednak najmniej raz w miesiąc odbywać się mają.

Prezydent lub jego zastępca ma prawo w każdym czasie zwołać posiedzenie sekcji.

§. 78.

Członkowie sekcji wybierają z grona swego corocznie przewodniczącego i jednego lub więcej zastępców.

Prezydent lub wiceprezydenci przy obradach każdej sekcji mogą być obecni i obradom sekcji przewodniczyć.

O ile nie będzie uchwaloną poufność obrad, członkowie innych sekcji mogą na posiedzeniach być obecni, nawet doradczo głos zabierać, lecz prawa głosowania nie mają.

Referentem sekcji jest urzędnik magistratu, we właściwym departamencie przewodniczący — jednakże przewodniczący sekcji jednego z jej członków do referowania przeznaczyć może. Urzędnik magistratu, przez prezydenta miasta wyznaczony, spisować będzie protokół obrad

sekcji w sposób dla Rady miejskiej przepisany.

§. 79.

Do powzięcia ważnej uchwały obecność przynajmniej trzech członków sekcji, nie licząc w to przewodniczącego, jest konieczną.

Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. Urzędnik magistratu (referent) ma głos doradczy. Przewodniczący rozstrzyga w razie równości głosów.

O zapadłych uchwałach prezydent miasta, niezwłocznie ma być zawiadomionym.

Przewodniczącemu, równie jak i prezydentowi miasta, służy prawo zawieszenia uchwały sekcji i odwołania się do Rady miejskiej.

§. 80.

Posiedzenia sekcji nie są publiczne.

§. 81.

Członek sekcji, który na posiedzenia sekcyjne bez usprawiedliwienia się wobec przewodniczącego nie uczęszcza, ma być na doniesienie przewodniczącego przez Radę miejską do pełnienia swych obowiązków wezwanym, a gdyby dwukrotne upomnienia okazały się bezskutecznymi, na zapłacenie kary pieniężnej od 4 do 40 kor. skazanym.

§. 82.

Radzie miejskiej i sekcjom służy prawo poruczania szczególnych czynności albo załatwiania spraw do ich zakresu należących (§. 60. ustęp końcowy) albo pieczy nad pewną gałęzią gospodarki miejskiej — komisjom, do których wybrać można członków Rady miejskiej lub innych członków gminy.

Sekcjom i komisjom nie służy prawo prowadzenia rokowań o nabycie, sprzedaż i zamianę nieruchomości, jakoteż o dostawy dla gminy, ani też w ogóle prowadzenia rokowań, w następstwie których gmina stać się może zobowiązaną lub uprawnioną.

Czynności te należą do prezydenta miasta, względnie do tych organów wykonawczych albo członków Rady miejskiej, których prezydent do tego upoważni, lub wydeleguje.

Postanowienia powyższe nie naruszają w niczem prawa ani też obowiązku sekcji i komisji do nadzorowania i kontrolowania tych czynności, ani do przekładania motywowanych w tym przedmiocie wniosków Radzie miejskiej. — Jeżeli zaś Rada miejska poruczy sekcji lub komisji zatwierdzenie ofert, lub rozstrzygnięcie o przedsiębiorstwach lub dostawach, to czynności przygotowawcze i pertraktacje mają być prowadzone nie przez członków sekcji lub komisji, lecz przez organa magistratu pod kontrolą i odpowiedzialnością prezydenta, a sekcja lub komisja ma jedynie prawo zatwierdzenia lub odrzucenia wniosków magistratu.

§. 83.

Komisja ma obowiązek poruczone sobie czynności sumiennie wykonać i o wykonaniu lub przeszkodach donieść Radzie miejskiej lub sekcji właściwej — a jeżeli jej czynności trwają dłuższy czas, składać z końcem każdego roku peryodyczne sprawozdania.

Komisje obowiązują przepisy, odnoszące się do obrad i uchwał sekcyjnych, jeżeli Rada miejska dla nich nie uchwali regulaminu. Takie jej uchwały, o których prezydent miasta niezwłocznie winien być zawiadomiony, może zawiesić przewodniczący i prezydent miasta.

O zawieszonych uchwałach rozstrzyga to ciało, które komisję wybrało, ostatecznie zaś Rada miejska.

Tytuł 14.

Zakres działania prezydenta i wiceprezydentów.

§. 84.

Prezydent miasta zarządza sprawami gminy, kieruje czynnościami Rady i magi-

stratu, przewodniczy ich obradom, wykonuje uchwały Rady i nadzoruje zakłady gminne.

On reprezentuje gminę na zewnątrz i jest przełożonym wszystkich urzędów i zakładów miejskich.

Gminie odpowiada on za czynności tak własne jak i urzędników miejskich a władzom państwowym za czynności w sprawach poruczonych.

§. 85.

Prezydenta miasta zastępuje we wszystkich sprawach w razie przeszkody pierwszy wiceprezydent, a gdyby przeszkoda także u niego zachodziła, wiceprezydent drugi.

Prezydent może pod własną odpowiedzialnością powierzyć zastępstwo w sprawach do jego zakresu należących, na czas dłuższy aż do odwołania tak pierwszemu jak i drugiemu wiceprezydentowi i w ogóle czynności prezydyalne tak rozłożyć, jak tego wymaga interes miasta. Rozdział czynności prezydyalnych podaje prezydent do wiadomości Rady i magistratu.

§. 86.

Dokumenty, mocą których gmina ściąga zobowiązania, podpisuje prezydent i dwaj członkowie Rady miejskiej przez nią wyznaczeni.

§. 87.

Prezydent decyduje samodzielnie w sprawach do poruczonego zakresu gminy należących, oraz w sprawach własnego zakresu gminy, które według przepisu niniejszego statutu lub oddzielnych instrukcji nie są zastrzeżone rozpoznaniu Rady miejskiej, sekcji lub magistratu.

§. 88.

Do prezydenta należy kierunek polityki miejscowej w gminie. W nagłych razach, a mianowicie, jeżeli idzie o utrzymanie spokojności publicznej, zdrowotności, bezpieczeństwa prywatnego, lub nako-

niec o zabezpieczenie majątku gminnego, wydaje zarządzenia bez względu na wysokość wydatków z wykonaniem połączonych.

Obowiązany jednak będzie wyjednać zatwierdzenie poczynionych zarządzeń w najkrótszym czasie u Rady miejskiej.

§. 89.

Prezydent miasta mianuje urzędników dwóch najniższych stopni, przyjmuje i oddała wszystkie sługi oraz osoby pobierająceienne wynagrodzenie.

§. 90.

Prezydent udziela zaliczek urzędnikom i sługom miejskim, nieprzenoszących trzechmiesięcznej płacy.

Udziela urlopów urzędnikom i sługom miejskim do trzech miesięcy.

§. 91.

Prezydent wykonuje władzę dyscyplinarną nad wszystkimi urzędnikami i sługami gminnymi i zakładów gminnych.

Rada miejska może żądać od prezydenta wytoczenia śledztwa dyscyplinarnego. Do wykonywania tej władzy służą prezydentowi miasta wszystkie te prawa, jakie według przepisów obowiązujących każdy wogóle naczelnik urzędu pod względem dyscyplinarnym posiada. Zawieszenie jednak w urzędowaniu urzędników przez Radę miejską mianowanych, podaje prezydent na najbliższym posiedzeniu do wiadomości Rady miejskiej.

§. 92.

Prezydent może zarządzić sprawunki, które wydatku wyższego nad 400 k. nie wymagają i łącznie wzięte sumy na ten cel preliminowanej nie przenoszą.

§. 93.

Obowiązkiem prezydenta jest zarządzać od czasu do czasu kontrolowanie kas miejskich, tudzież wszystkich kas zakładów pod zarządem gminy zostających. Ma

on prawo osobiście brać udział w tej czynności.

Kontrolowanie wymienionych kas może także zarządzić Rada miejska.

§. 94.

Prawo asygnowania pieniędzy z kasy miejskiej służy prezydentowi miasta pod własną odpowiedzialnością. Dla bliższego określenia tego prawa postanawia się co następuje:

a) Żaden wydatek nie mający, pokrycia w budżecie, nie może być uczynionym bez zezwolenia Rady miejskiej, właściwej sekcji albo komisji, a względnie Wydziału krajowego.

b) Do wypłaty systemizowanych płac i pensji, następnie do wypłaty podatków i dodatków, tudzież należności prawnych, przez właściwą władzę wymierzonych, nie potrzeba zezwolenia Rady miejskiej.

c) Wynagrodzenia przypadające przedsiębiorcom z mocy kontraktów lub ugód, za zezwoleniem Rady miejskiej zawartych, wtedy tylko wypłacone być mogą, kiedy sekcya lub komisya odbiorcza nie poczyni żadnych zarzutów; w przeciwnym zaś razie należy wstrzymać wypłatę aż do decyzji Rady miejskiej, a według okoliczności Wydziału krajowego.

d) Każdą asygnatę pieniężną należy przesłać Wydziałowi rachunkowemu do przejrzania i skontrolowania.

Tytuł 15.

Zakres działania magistratu.

§. 95.

Magistrat jest w sprawach własnego zakresu organem wykonawczym gminy, oraz pierwszą instancją administracyjną w sprawach zakresu poruczonego (§. 59 b); zarządza pod kierownictwem prezydenta i pod jego odpowiedzialnością sprawami gminy i wykonuje pieczę nad Zakładami pod nadzorem gminy zostającymi, nakoniec zała-

twia bieżące czynności w sprawach sobie przekazanych.

§. 96.

Magistrat przekazane sobie czynności załatwia częścią kolegialnie, a częścią jako sprawy bieżące.

§. 97.

Kolegialnemu rozpoznaniu Magistratu ulegają wszystkie sprawy, które Rada miejska lub prezydent kolegialnemu rozpoznaniu magistratu przydzielili.

Prezydent miasta uchwałami magistratu nie jest związanym.

§. 98.

W obradach kolegialnych magistratu biorą udział pod przewodnictwem prezydenta lub jego zastępcy, obaj wiceprezydenci miasta, dyrektor i radcy magistratu z głosem stanowczym. W sprawach sanitarnych fizyk miejski, w sprawach budowlanych dyrektor budownictwa, a w sprawach rachunkowych i skarbowych naczelnik biura obrachunkowego, mają w obradach magistratu także głos stanowczy. Tych urzędników zastępują z głosem stanowczym zastępcy ich w kierownictwie odnośnych wydziałów.

Wszyscy inni urzędnicy miejscy i zakładów miejskich mogą, na polecenie prezydenta lub jego zastępcy, brać udział w obradach magistratu tylko z głosem doradczym.

Przewodniczący rozstrzyga w razie równości głosów.

Na referatach uchwał magistratu ma prowadzący pióro zaznaczyć zapadłą uchwałę, ewentualnie także na żądanie zapisać zdanie odmienne.

Biorący udział w posiedzeniach magistratu, którzy między sobą są spokrewnieni lub powinowaceni aż do 4. stopnia włącznie — mają się wstrzymać od głosowania i w sprawach, których referentem jest ich krewny lub powinowaty.

§. 99.

W sprawach poruczonego zakresu magistrat stosować się powinien do przepisów i instrukcyi w drodze właściwej wydanych.

§. 100.

Celem dokładniejszego poglądu i jednostajności postępowania Rada miejska podzieli magistrat na stosowną liczbę wydziałów.

§. 101.

Głównymi obowiązkami magistratu są :

a) starać się o należyte ogłoszenie ustaw i obwieszczeń rządowych i miejskich;

b) prowadzić dokładne spisy ludności miejscowej i wydawać świadectwa przynależności do gminy;

c) utrzymywać dokładny inwentarz majątku gminy i uwidaczniać w nim wszelkie następne zmiany, czuwać nad nienaruszalnością granic gminy i posiadłości gminy;

d) starać się o bezpieczeństwo osób i majątku mieszkańców;

e) czuwać nad wykonaniem przepisów dotyczących święcenia niedziel, świąt uroczystych, powstrzymywać wszelkie naruszenia obrządków religijnych i służby Bożej;

f) zawiadywać majątkiem gminy w granicach przez Radę miejską określonych;

g) pilnować, aby zakłady pod zarządem lub dozorem gminy zostające lub przez nią dotowane, do statutów i instrukcyi się stosowały;

h) starać się o zaopatrzenie miasta w dobrą i tanią żywność i wodę;

i) wykonywać policyę zdrowia, starać się o należytą opiekę nad chorymi i rekonwalescentami;

k) mieć pieczę nad zaopatrzeniem ubogich i zapobiegać żebractwu;

l) wykonywać służące gminie prawo wydalenia na podstawie §. 11. statutu;

m) starać się o pomoc przy pożarach i powodziach i innych klęskach elementarnych;

n) starać się o wygody mieszkańców o oświetlenie i upiększenie miasta, o utrzymanie istniejących w obrębie miasta dróg, placów, ulic, bruków, mostów, studni, kanałów, cmentarzy i t. p.;

o) dbać o czystość placów, ulic, dróg i utrzymywać dozór nad czystością domów i podwórców;

p) wykonywać przepisy dotyczące budowl i zarobkowania;

r) dozwalać dobrowolnych licytacji ruchomości;

s) egzekwować należitości miejskie i rządowe;

t) odstawiać kontyngent wojskowy na miasto przypadający, utrzymywać kontrolę urlopników, rezerwistów i należących do pospolitego ruszenia;

u) kwaterować wojsko i dostarczać podwód;

w) rozpoznawać i karać przestępstwa przeciw rozporządzeniom policyjnym miejskim.

§. 102.

W sprawach, innym organom poruczonych, powinien magistrat, jeżeli idzie o dobro gminy lub jej mieszkańców na wezwanie organa te według możności wspierać.

§. 103.

Magistrat powinien w razie potrzeby użyć służących sobie środków przymusowych dla wykonania przepisów ustaw, wyższych poleceń i własnych rozporządzeń; — oraz powinien na żądanie dostarczać prawnej pomocy innym, do przestrzegania przepisów ustawami powołanym władzom.

§. 104.

Gdyby środki przymusowe, magistratowi służące do wprowadzenia w wykonanie ustaw i rozporządzeń nie były dostatecznymi, natedy magistrat winien potrzebnej pomocy od właściwej władzy zażądać.

§. 105.

Dla utrzymania swej powagi i powstrzymania uchybień może magistrat użyć środków, jakie służą władzom rządowym.

§. 106.

Od orzeczeń i zarządzeń magistratu w sprawach własnego zakresu działania, służy prawo odwołania w terminie dni 14 do Rady miejskiej, o ile szczególne ustawy innego terminu nie ustanawiają.

W sprawach poruczonego zakresu działania, a w szczególności także od orzeczeń karno-policyjnych magistratu, ma być rekurs do politycznej władzy krajowej podany.

Izba bez rozprawy uchwała §§-fy od § 61. do §. 106 włącznie, zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

D Z I A Ł V.

Tytuł 16.

Stosunek władzy gminnej do władz krajowych i do władz administracyjnych państwa.

§. 107.

W sprawach własnego zakresu podlega gmina miasta Krakowa bezpośrednio Wydziałowi krajowemu a względnie Sejmowi krajowemu.

Wydział krajowy czuwa nad tem, aby majątek miasta niemniej zakładów miejskich w całości, nienadwreżony był utrzymany.

Wydział krajowy może na prezydenta lub jego zastępcę, przekraczającego lub za-

niedbującego swój obowiązek w sprawach ustawowego zakresu działania gminy, nakładać kary do 400 koron. Kary te wpływają do kasy miejskiej na fundusz ubogich. W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może prezydent lub jego zastępca, po uprzednim przeprowadzeniu śledztwa dyscyplinarnego, być złożonym z urzędu przez Namiestnika w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Przemawia p. Rotter i wnosi następującą poprawkę: w §. 107 ustęp 3-ci. Opuścić zdanie pierwsze, t. j. słowa od „Wydział krajowy aż do na fundusz ubogich“.

W drugim zdaniu opuścić wyrazy „cięższego“ i „ciągłego“.

Izba popiera poprawkę p. Rottera.

Przemawia p. Górski.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Vayhinger.

Przemawia p. Wodzicki.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Marszałek udziela wyjaśnienia co do sposobu głosowania.

Izba uchwała ustęp 1. i 2. §. 107. zgodnie z wnioskiem komisji, następnie uchwała oddzielnie drugą część 3. ustępu §. 107 zgodnie z wnioskiem komisji t. j. od słowa „W razie“ do słowa „Wydziałem krajowym“ z opuszczeniem jednak w tem miejscu słowa „cięższego“ i „ciągłego“, dalej odrzuca Izba pierwszą część 3. ustępu §. 107. t. j. od słowa „Wydział“ do słowa „ubogich“, wreszcie w oddzielnem głosowaniu odrzuca Izba słowa „cięższego“ i „ciągłego“, zawarte w drugiej części 3. ustępu §. 107., które Marszałek poddaje osobno pod uchwałę Izby.

Sprawozdawca czyta:

§. 108.

Od orzeczeń i zarządzeń rady miejskiej służy prawo odwołania się do Wy-

działu krajowego w terminie dni 14, o ile szczególne przepisy nie ustanawiają innego terminu lub innego toku instancyi.

Rekursy mają być wnoszone na ręce magistratu.

§. 109.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu działania nie przekraczała i wbrew ustawom nie działała.

To prawo nadzoru wykonuje polityczna Władza krajowa; na żądanie jej przeto Prezydent miasta powinien jej udzielić uchwały Rady miejskiej i inne potrzebne wyjaśnienia.

Izba bez rozprawy uchwała §§. 108. i 109. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 110.

Polityczna Władza krajowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonania uchwały powziętej przez Radę miejską, jeżeli uchwała przekracza zakres działania Rady lub sprzeciwia się ustawom. Przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu w dniach 60 do Ministerstwa spraw wewnętrznych. Jeżeli jednak sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, Władza krajowa powinna o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

Polityczna Władza krajowa ma prawo nałożyć na prezydenta lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swe obowiązki w sprawach poruczonego zakresu działania, karę aż do 400 kor. Kary te wpływają do kasy miejskiej na fundusz ubogich.

Przemawia p. Rotter i wnosi poprawkę, by 2. ustęp §. 110. opuścić.

Izba popiera poprawkę p. Rottera.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca, przyjmując poprawkę p. Rottera.

Marszałek oświadcza, iż wobec przyjęcia poprawki p. Rottera przez p. sprawozdawcę jest tylko jeden wniosek, a mianowicie: pozostaje tylko pierwszy ustęp §. 110., który poddaje pod uchwałę Izby.

Izba uchwała §. 110. z opuszczeniem tegoż drugiego ustępu, na co p. sprawozdawca się zgodził.

Sprawozdawca czyta:

§. 111.

Polityczna Władza krajowa rozstrzyga zażalenia przeciw zarządzeniom magistratu, naruszającym lub mylnie stosującym ustawy, o ile te zarządzenia nie są oparte na uchwałach Rady miejskiej, przeciw którym rekursy do Wydziału krajowego powinny być wnoszone.

D Z I A Ł VI.

Tytuł 17.

O wpływie władzy gminnej na sprawy odnoszące się do różnych wyznań religijnych.

§. 112.

Specjalne sprawy chrześcijańskie zostają pod wyłącznym zarządem chrześcijańskich członków gminy krakowskiej.

Sprawy te odnoszą się:

a) do przedmiotów duchownych, szkolnych i dobroczynnych, tudzież zakładów wyłącznie z funduszków chrześcijańskich dotowanych;

b) do praw patronatu, prezentowania i mianowania pasterzy dusz i nauczycieli religii, jakoteż nadawania stypendów wyznaniowych.

§. 113.

W zarządzie spraw w paragrafie, powyższym wymienionych, zastępują gminę członkowie Rady miejskiej chrześcijańskiego wyznania. Do wydania ważnej

uchwały w sprawach tego rodzaju obecność $\frac{2}{3}$ części członków Rady miejskiej wyznania chrześcijańskiego jest konieczną.

§. 114.

W sprawach dotyczących się wyznania mojżeszowego, o ile one pod rozpoznanie gminy przychodzić będą, uchwałać mają pod przewodnictwem prezydenta członkowie Rady miejskiej wyznania mojżeszowego, w komplecie przynajmniej $\frac{2}{3}$ części członków tego wyznania.

Gdyby liczba wybranych członków Rady miejskiej wyznania izraelskiego 21 nie wynosiła, nately liczba ta powołaniem do obrad mężów zaufania przez członków Rady miejskiej wyznania izraelskiego, uzupełnioną będzie.

Izba uchwała bez rozpsawy §§. 111. do 114. włącznie zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

D z i a ł VII.

Tytuł 18.

Postanowienia przejściowe.

§. 115.

Statut niniejszy wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia w Dzienniku ustaw krajowych. Z tym dniem tracą moc obowiązującą postanowienia tymczasowego statutu dla stoł. król. miasta Krakowa z dnia 1. kwietnia 1866, zamieszczonego w III. części Dziennika ustaw i rozp. krajowych z dnia 13. kwietnia 1866, jednakże przepisy niniejszego statutu dotyczące wyborów do Rady miejskiej wejdą w wykonanie dopiero przy najbliższych wyborach uzupełniających, postanowienia o wiceprezydentach po ukonstytuowaniu się uzupełnionej przez najbliższe wybory Rady miejskiej.

Pierwsze wybory uzupełniające do Rady miejskiej po wejściu w życie niniej-

szego statutu dokonane będą na 5-cio letni czas urzędowania, następne wybory po upływie dwóch lat, do dalszych wyborów ma zastosowanie przepis §. 45.

Przy najbliższych wyborach wybiera każde koło i każdy oddział wyborczy z uwzględnieniem §. 45. połowę liczby radców na nie przypadających.

Pierwsze wybory po wejściu w życie niniejszego statutu odbędą się na podstawie listy wyborczej, która według przepisu §. 37. dotychczasowego statutu ustaloną będzie.

Przemawia p. Paszkowski i stawia następującą poprawkę:

Ustęp 1. §. 115. opiewać ma według wniosku komisji. Zamiast proponowanego przez komisję brzmienia ustęp 2., 3. §. 115. opiewać ma, jak następuje:

Pierwsze wybory uzupełniające na podstawie niniejszego statutu, odbędą się bezwzględnie po wejściu tegoż w życie.

Czas urzędowania wybranych przy tych wyborach radców, kończy się bez względu na to, kiedy wybory będą dokonane, w dniu 1. sierpnia 1905 roku.

Wybory drugiej połowy radców dokonane będą w miesiącu czerwcu 1902 roku. Do dalszych wyborów ma zastosowanie przepis §. 45.

Urzędowanie radców miejskich, których mandat ustawą z dnia 12. maja 1899 roku Nr. 61. Dz. ust. kraj. na przeciąg jednego roku pozostał przedłużonym, przedłuża się aż do przeprowadzenia pierwszych uzupełniających wyborów na podstawie niniejszego statutu.

Dwa ostatnie ustępy §. 115. zostają niezmienione, tak jak proponuje komisja.

Izba popiera poprawkę p. Paszkowskiego.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje poprawkę p. Paszkowskiego.

Izba uchwała §. 115. zgodnie z wnioskiem komisji wraz z poprawką p. Paszkowskiego, którą p. sprawozdawca przyjął.

Sprawozdawca czyta :

Art. I.

Królewskiemu stołecznemu miastu Krakowowi nadaję załączony statut miejski.

Izba bez rozprawy uchwała Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Art. II.

Przeprowadzenie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba uchwała bez rozprawy Art. II. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

U s t a w a

z dnia nadająca statut miejski Królewskiemu stołecznemu miastu Krakowowi.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, rozporządzam, co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy, zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwała Izba cały projekt powyższej ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej w przedmiocie prośby p. Tadeusza Chudzikiewicza, aplikanta manipulacyjnego przy Wydziale krajowym o „veniam studiorum“.

Sprawozdawca p. Michalski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Sejm udziela p. Tadeuszowi Chudzikiemwiczowi, aplikantowi manipulacyjnemu przy Wydziale krajowym „veniam studiorum“.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej w przedmiocie prośby p. Maryana Mirosława Czekańskiego, aplikanta rachunkowego Wydziału krajowego, o udzielenie mu „veniam studiorum“.

Sprawozdawca p. Michalski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Sejm udziela p. Mirosławowi Czekańskiemu, aplikantowi rachunkowemu Wydziału krajowego, „veniam studiorum“.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej w sprawie prośby woźnych Wydziału krajowego, o zrównanie poborów z poborami służby państwowej.

Sprawozdawca p. Michalski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm poleca Wydziałowi krajowemu po rozpatrzeniu niniejszej petycji do wniesienia odpowiednich wniosków na najbliższej sesji sejmowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej w sprawie prośby Wiktora z Ziemblie Bogusza, emeryt. oficyna szpitala krajowego we Lwowie, o podwyższenie mu emerytury przyznanej przez Wydział krajowy.

Sprawozdawca p. Michalski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem.

Wysoki Sejm odstępuje niniejszą petycję Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej w sprawie prośby Feliksa Sandoza, krajowego instruktora hodowli, o systemizowanie tejże posady.

Sprawozdawca p. Michalski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem.

Wysoki Sejm raczy prośbę Feliksa Sandoza, krajowego instruktora hodowli odstąpić Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej w przedmiocie prośby Dra Bolesława Nodzyńskiego, sekundaryusza szpitala powszechnego w Bochni, o wliczenie czterech lat do służby stałej szpitalnej.

Sprawozdawca p. Michalski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm przychyła się do prośby Dra Bolesława Nodzyńskiego o policzenie czterech lat służby prowizorycznej do służby stałej, względnie do emerytury.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej w sprawie Józefa Gumowskiego, asystenta komasacyjnego Wydziału krajowego, o nadanie mu posady I. rangi służbowej.

Sprawozdawca p. Michalski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy niniejszą petycję odstąpić Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Zalasińskiego Karola, Wandy Boberskiej i innych o podwyższenie pensji emerytalnej i wliczenie lat służbowych do wymiaru emerytury.

Sprawozdawca p. Rayski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycjami Karola Zalasińskiego L. 96., Zofii Boberskiej L. 100, Bonawentury Gaika L. 177, Grzegorza Konkolniaka L. 180, Józefa Krzyżanowskiego L. 189, Karola Kuczabińskiego L. 190, i Marcina Gocki L. 264 przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Grzegorza Spolitakiewicza, Bazylego Martynyka i towarzyszy o wliczenie lat służby do wymiaru emerytury.

Sprawozdawca p. Rayski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

1) Petycję Grzegorza Spolitakiewicza L. 37 i Hilarego Mielnika L. 42 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia odpowiednich wniosków w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową.

2) Nad petycjami Bazylego Martynyka L. 38., Salomei Grotowskiej L. 40 i Piotra Koczyndyka L. 41. przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji, głosując nad 1 i 2 tegoż punktem oddzielnie.

Następuje:

Sprawozdawca komisji szkolnej o petycji gminy Wojkowy powiatu krośnieńskiego w sprawie odłączenia jej od związku szkolnego Gminy Łyczki powiatu strzyżowskiego.

Sprawozdawca p. Kramarczyk odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję gminy Wojkowy powiatu krośnieńskiego odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji gminy Sulistrowy w powiecie krośnieńskim w sprawie uwolnienia od konkurencji szkolnej na rzecz budowy szkoły w tejże gminie.

Sprawozdawca p. Kramarczyk odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Nad petycją gminy Sulistrowy powiatu krośnieńskiego przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej w sprawie petycji mieszkańców kolonii Rudolfsdorf w powiecie śniatyńskim (Ls. 380) o przyznanie tej kolonii samoistności pod względem administracyjno-politycznym.

Sprawozdawca p. Bojko odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję osady Rudolfsdorf odstępuje się Wydziałowi krajowemu z wnioskiem,

by przedłożył Sejmowi odnośne sprawozdanie na następnej sesji.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Karola Popovitsa, nauczyciela w Żółtańcach, w sprawie przyznania morga pola (w myśl art. 16. ust. 4. ustawy z dnia 5. maja 1896 Dz. u. kr. Nr. 34) i zwrotu nadpłaconej kwoty 53 zł. 03 ct. w. a.

Sprawozdawca p. Emil Michałowski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Petycję Karola Popovitsa odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do dalszego urzędowania.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji szkolnej, o petycji wniesionej przez nauczycielki szkół żeńskich we Lwowie, w sprawie interpretacji, art. 9. ustawy z dnia 23. maja 1895 (Dz. ust. i rozp. kraj. z roku 1895 Nr. 57).

Sprawozdawca p. Emil Michałowski, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Petycję nauczycielek szkół żeńskich we Lwowie, odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do dalszego zarządzenia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji szkolnej, o petycji wniesionej przez Radę szkolną miejscową, Zwierzchność gminną i Zarząd szkoły w Chorostkowie, w przedmiocie zaliezenia miasteczka Chorostkowa pod względem płac nauczycielskich do klasy III-ciej.

Sprawozdawca p. Emil Michałowski, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Petycję Rady szkolnej miejscowej, Zwierzchności gminnej i Zarządu szkoły w Chorostkowie odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do dalszego urzędowania.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji kierowników i nauczycieli szkół ludowych 4-ro klasowych w Przemyślu w sprawie polepszenia bytu materialnego.

Sprawozdawca p. Emil Michałowski, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Nad petycją kierowników i nauczycieli szkół ludowych w Przemyślu, o polepszenie bytu materialnego, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej o petycji Wydziału Rady powiatowej w Kałuszu l. 306 w sprawie udzielenia zapomogi z funduszy krajowych na rok 1900.

Sprawozdawca p. Wiśniewski, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Petycję Wydziału Rady powiatowej w Kałuszu l. 306, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do przychylnego załatwienia w myśl okólnika Wydziału krajowego z dnia 22. grudnia 1882 l. 51432.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej o petycji l. 340 gmin i obszarów dwoskich: Dy-

diatyczne, Wołczyszczowice, Szeszerowice, Makuniów, Mokrzany wielkie i małe, Wołostków, jak również gmin: Podliski, Mistyce, Sarniki, Dmytrowice i Kulmatyce, w sprawie budowy drogi z Sądownej Wiszni do Sambora.

Sprawozdawca p. Wiśniewski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Nad petycją gmin i obszarów dworskich l. 340 przechodzi się do porządku dziennego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej o petycji Wydziału Rady powiatowej w Nadwornie l. 329 w sprawie odpisania reszty pożyczki bezprocentowej w kwocie 2800 zł. w. a.

Sprawozdawca p. Wiśniewski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Nad petycją Wydziału Rady powiatowej w Nadwornie, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji Wydziału powiatowego w Nadwornie, o przyjęcie drogi Nadwórna-Markowce na etat funduszu krajowego.

Sprawozdawca p. Urbański, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Nad petycją Wydziału powiatowego w Nadwornie l. 330 przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z petycji gminy Babula Powiatu Mielec, o wyłączenie parcel gruntowych l. kat. 607/2 i 609 z gminy katastralnej Piechoty a przyłączenie takowych do gminy katastralnej Babula.

Sprawozdawca p. Karatnicki, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję gminy Babula powiatu mieleckiego, o wcielenie do jej terytorium parcel gr. 607/2 i 609 w gminie Piechoty położonych, odstępuje się Wydziałowi krajowemu celem wdrożenia właściwego postępowania w wypadkach zmiany granic.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji gmin Szczurowej i 13 innych o przeniesienie c. k. Sądu powiatowego z Radłowa do Szczurowej.

Sprawozdawca p. Karatnicki, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję gminy Szczurowa i 13. przyległych, o przeniesienie siedziby Sądu powiatowego z Radłowa do Szczurowej odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem zbadania i przedłożenia wniosku.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji rewizorów bydła o wyjednanie im u. c. k. Rządu prawa do zaopatrzenia podobnie jak to ma miejsce przy drogach rządowych.

Sprawozdawca p. Zardecki, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję rewizorów była do Ls. 308, odstępuje Sejm c. k. Rządowi do zbadania i załatwienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji fabryki maszyn „Perkun“, spółki komandytowej Ferdynanda Pietscha we Lwowie, o pożyczkę z funduszu przemysłowego w wysokości 80.000 koron.

Sprawozdawca p. Żardecki, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem.

Petycję fabryki maszyn „Perkun“, spółki komandytowej Ferdynanda Pietscha we Lwowie, o pożyczkę z funduszu przemysłowego w wysokości 80.000 koron, odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do ścisłego zbadania i możliwego uwzględnienia.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej z petycji Zwierzchności gminnej w Zarszynie, o utworzenie okręgu sanitarnego w Zarszynie.

Sprawozdawca p. Jabłoński, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Podanie miasteczka Zarszyna, o utworzenie okręgu sanitarnego w Zarszynie odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia i możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy Pławo, powiatu mieleckiego, przeciw niszczeniu lasów w tym powiecie.

Sprawozdawca p. Hamorak, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję gminy Pławo, powiatu mieleckiego, odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy Słupiec powiatu dąbrowskiego, w sprawie ochrony lasów w powiecie a w szczególności w gminie Słupiec.

Sprawozdawca p. Hamorak, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję gminy Słupiec, odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej, z petycji gminy Sąsiadowice, przeciw niszczeniu lasów w Głębokiej powiatu samborskiego.

Sprawozdawca p. Hamorak, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję włościan z Sąsiadowic, przeciw niszczeniu lasu w Głębokiej, powiatu samborskiego, odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Marszałek udziela głosu p. Sanguszece w sprawie formalnej.

Przemawia p. Sanguszko i stawia formalny wniosek, by petycję Ls. 1636 przydzieloną komisji gospodarstwa krajowego, odstąpić komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała formalny wniosek p. Sanguszki.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. Andrzej Potocki czyta:

W n i o s e k

I. Zważywszy, że ustawa gminna z 12 sierpnia 1866 zawiera przepisy nieodpowiadające dzisiejszemu rozwojowi stosunków;

zważywszy, że zasadniczą podstawą urządzeń dzisiejszej gminy jest podział jej zakresu działania na „własny“ i „poruczony“, i że z tej właśnie podstawy wyrasta w wyższych instancjach niekorzystny dualizm w administracji;

zważywszy, że terażniejsza jednostka gminy wiejskiej jest zbyt małą i nie ma sił do wykonywania rozlicznych zadań samorządu, skutkiem czego ustawy nie są wykonywane i cała administracja kraju na tem cierpi.

Wysoki Sejm uchwalić raczy załączyć % projekt nowej ustawy gminnej.

II. Zważywszy, że skutkiem dualizmu władz z każdym rokiem nadmiernie wzrastają ciężary, których korzyści nie równoważą;

zważywszy, że z połączenia egzekutywy z czynnikami autonomicznymi powstanie niewątpliwie władza sprężysta, potrzeby ludności i stosunki kraju żywo odczuwająca;

zważywszy, że projektowana zmiana organizacji gminnej pociąga za sobą w konsekwencji potrzebę reformy administracji wyższej.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze właściwej przeprowadził reformę urządzeń administracyjnych w kraju, a przedewszystkiem, ażeby władze autonomiczne i rządowe złączył ze sobą w jedną władzę ad-

ministracyi publicznej, zapewniając w niej czynnikom autonomicznym daleko sięgający współudział.

We Lwowie, dnia 25. kwietnia 1900.

Wnioskodawcy:
Dunajewski.
Sanguszko.

St. Tarnowski, Zdzisław Tarnowski, Kazimierz Badeni, Adam Jędrzejowicz, Roman Potocki, Bobrzyński, Scipio, Kraiński, Binder, Paszkowski, Wodzieki, Andrzej Potocki, Romer, Adam Skrzyński, Józef Michałowski, Zoll, Sękowski, Dąbski, Hupka, Czezc, Dr. Jordan, Stanisław Jędrzejowicz, Górski.

U s t a w a

z dnia . . . o gminie w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje.

Art. I.

Gminę okręgową tworzy się przez połączenie pewnej liczby obecnie oddzielnie istniejących gmin wiejskich i obszarów dworskich w jedną całość gminy administracyjnej.

Art. II.

Połączenia dotychczasowych gmin wiejskich, które odtąd noszą nazwę gmin miejscowych (albo gromad) i obszarów dworskich w jedną gminę okręgową dokonywują powołane do tego komisye krajowe, administracyjno-mieszane (urządzące), jedna na Galicyę zachodnią z siedzibą w Krakowie, druga na Galicyę wschodnią z siedzibą we Lwowie.

Art. III.

Zadaniem tych komisyj jest przeprowadzić takie ugrupowanie i rozgraniczenie gmin okręgowych w każdym powiecie, aby

wytworzona na tej podstawie nowa jednostka gminna była w stanie sprostać tym obowiązkom, których wymagają cele administracji publicznej w miejscowym zakresie. W tym kierunku należy przy tworzeniu gmin okręgowych brać na uwagę trzy momenty: ludność, przestrzeń i siłę podatkową.

Co do ludności należy mieć wzgląd na to, że gmina okręgowa powinna liczyć 4000—7000 mieszkańców.

co do przestrzeni należy trzymać się zasady, aby z najodleglejszej gminy miejscowej (przysiółka) nie było dalej do siedziby urzędu gminnego jak ośm kilometrów,

co do siły podatkowej należy starać się o takie ugrupowanie jednostek osad miejscowych w jeden okręg, aby siły ekonomiczne sąsiadujących gmin okręgowych były o ile możności równomierne i nie powstały okręgi utworzone z zamożnych osad obok innych, znacznie uboższych.

Szczególne topograficzne warunki mogą być wyjątkowo uwzględnione. W górach lub osadach odosobnionych można tworzyć mniejsze jednostki gminne; ze względu zaś na naturalną grawitację interesów pewnej liczby sąsiednich osad do jednego okręgu, większe gminy okręgowe.

Jeżeli miasteczko jest środkowym punktem grawitacji interesów sąsiednich gmin wiejskich i obszarów dworskich, należy włączyć to miasteczko do okręgu gminnego i utworzyć w niem siedzibę urzędu gminnego.

Art. IV.

Komisye krajowe składają się każda z pięciu członków, a mianowicie: trzech wybranych przez Sejm krajowy, jednego delegata Wydziału krajowego i jednego reprezentanta rządu, którego mianuje c. k. Namiestnik. Reprezentant rządu jest przewodniczącym komisji,

Namiestnik doda każdej komisji odpowiednią liczbę urzędników, jako fachowych referentów bez prawa głosowania w komisji

Art. V.

Komisye krajowe urzędują przy współudziale komisji powiatowych i kierują czynnościami komisji powiatowych.

Art. VI.

Komisye powiatowe składają się z pięciu członków, a mianowicie: z c. k. Starosty, jednego urzędnika mianowanego przez c. k. Namiestnika, jednego delegata Wydziału powiatowego i dwóch członków wybranych przez Radę powiatową.

Komisye powiatowe mogą kooptować kilku mężów zaufania z pomiędzy mieszkańców powiatu, którym przysługuje tylko głos doradczy.

Przewodniczącym komisji powiatowej jest c. k. Starosta.

Art. VII.

Komisye powiatowe zbierają materiał przygotowawczy dla prac komisji krajowej na jej żądanie mogą przedstawiać wnioski ugrupowania gmin w powiecie lub dawać swe opinie.

Art. VIII.

Komisya krajowa może zjeżdżać do każdego powiatu na miejsce i w siedzibie powiatu elaborat ugrupowania i rozgraniczenia gmin okręgowych wypracować.

Komisya krajowa ustanawia porządek prac swoich, oznacza sama, w którym powiecie prace rozpoczyna, do których powiatów następnie przechodzi kolejno, czy w jednym czy kilku powiatach naraz rozgraniczenia dokonywa.

Art. IX.

Elaboraty komisji krajowej stają się prawomocne po zatwierdzeniu ich przez c. k. Namiestnika.

Art. X.

Uchylanie się któregokolwiek członka komisji krajowej lub powiatowej, piastującego swój urząd z wyboru, od wzięcia udziału w całości lub części prac komisji będzie uważane tak, że się na elaborat komisji z góry zgadza.

Wszelkie kwestye sporne w sprawach organizacyi gmin okręgowych i czynności wewnętrznych komisji krajowej rozstrzyga nieodwołalnie c. k. Namiestnik.

Art. XI.

Gminy okręgowe wprowadzone być mogą stopniowo grupami całemi w różnych okolicach kraju,

Gmina okręgowa powołaną jest do życia w danej miejscowości rozporządzeniem c. k. Namiestnika ogłoszonym w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

Art. XII.

Po przeprowadzeniu rozgraniczenia w powiecie ustaje działalność komisji powiatowej; po przeprowadzeniu rozgraniczenia w całym kraju ustaje działalność komisji krajowych.

Dzień rozwiązania tych komisji ogłosi c. k. Namiestnik.

D Z I A Ł I.**Postanowienia ogólne.****§. 1.**

Gmina okręgowa jest korporacją publiczną, która ma na celu staranie o dobro jej mieszkańców i wykonanie zakreślonych jej ustawami zadań administracyi publicznej w miejscowym zakresie.

§. 2.

Wszystkie dotąd oddzielnie istniejące gminy wiejskie i obszary dworskie, włączone do gminy okręgowej, stanowią części składowe jednej administracyjnej całości.

Prawo przynależności nabyte do którejkolwiek dawnej, oddzielnie istniejącej jednostki gminy nadaje prawo przynależności do gminy okręgowej.

§. 3.

Przez połączenie gmin wiejskich i obszarów dworskich w jeden okręg w celu wykonywania wspólnemi siłami zadań administracyi publicznej pozostają niezmiennione ich dotychczasowa terytoryalna rozległość i granice, a jednostki te zachowują nadal wzajemną odrębność i samodzielność, tudzież stanowią odrębne podmioty praw. W szczególności prawa majątkowe gmin i dobra gminnego pozostają przez to połączenie w niczem nie naruszone.

§. 4.

Gminy miejscowe są w stosunku do gmin okręgowych odrębnymi korporacyami publicznymi, mającemi oddzielne prawa majątkowe i interesa komunalne, a organa ich zarządu są podwładnymi i pomocniczymi organami Naczelnika gminy okręgowej tylko w sprawach administracyi publicznej na terytoryum gminy miejscowej.

§. 5.

Obszary dworskie są gospodarczemi i terytoryalnemi jednostkami, wchodzącemi całkowicie w skład gminy okręgowej. Wszyscy mieszkańcy, zamieszkali stale na obszarze dworskim, posiadają przynależność do gminy okręgowej i należą do jej komunalnego związku. Organa zarządu obszaru dworskiego są organami podwładnymi i pomocniczymi Naczelnika gminy okręgowej w sprawach administracyi publicznej na terytoryum obszaru dworskiego.

D Z I A Ł II.**Gmina miejscowa (gromada).****§. 6.**

Gmina miejscowa albo gromada jest korporacją publiczną, która ma na celu zaspokojenie potrzeb komunalnych, t. j. ta-

kich, które ze wspólnego pożycia jej mieszkańców na jednym miejscu i we wspólnym związku wynikają. Gmina miejscowa zarządza swym majątkiem i dobrem gminnym i zawiaduje własnymi sprawami według przepisów niniejszej ustawy.

§. 7.

Mieszkańcy gminy miejscowej dzielą się na trzy kategorie: przynależnych, członków gminy i obcych.

§. 8.

Przynależnymi są ci, których ustawa o przynależności uznaje za przynależnych do gminy.

Członkami gminy są ci, którzy posiadają prawo wyborcze w miejscowej gminie.

Wszystkie inne osoby są obcemi.

§. 9.

Postanowienia o uprawnieniu do wyboru, obieralności i postępowaniu przy wyborach zawiera ordynacya wyborcza dla gmin.

Reprezentacya gminy miejscowej.

§. 10.

Reprezentacyę gminy miejscowej stanowi sołtys i starszyzna gromadzka.

§. 11.

W gminach miejscowych, liczących do 500 mieszkańców, starszyzna gromadzka składa się z 12 członków; w gminach z ludnością 500—1000 mieszkańców z 18 członków; wreszcie w gminach z ludnością ponad 1000 mieszkańców z 24 członków, wybranych na lat sześć w sposób ordynacyą wyborczą wskazany.

§. 12.

Sołtysa wybiera starszyzna gromadzka za swego grona na lat sześć w sposób określony ordynacyą wyborczą.

§. 13.

Starszyzna gromadzka wybiera w taki sam sposób jednego zastępcę sołtysa.

Zarząd gminy miejscowej.

§. 14.

Zarząd gminy miejscowej spoczywa w rękach sołtysa.

W szczególności sołtys ma następujące obowiązki:

1. Ogłasza rozporządzenia Naczelnika gminy okręgowej.

2. Wykonywa polecenia rozporządzenia Naczelnika gminy okręgowej i władz wyższych.

3. Przygotowuje wnioski do uchwał starszyny gromadzkiej, przedkłada jej projekt budżetu gminy miejscowej.

4. Wykonywa uchwały starszyny gromadzkiej.

5. Administruje majątkiem i dochodami gminy miejscowej w granicach uchwał starszyny gromadzkiej, tudzież zarządza majątkiem tych zakładów gminnych, które nie mają własnego zarządu i nadzoruje te zakłady gminne, które mają osobny zarząd.

6. Prowadzi rachunki i księgi kasowe, pobiera, względnie ściąga w drodze egzekucyi i na ruchomościach te daniny gminne, które opłacają się wprost gminie miejscowej, nadzoruje wykonanie usług i robót uchwalonych na rzecz gminy, pobiera, względnie ściąga w drodze egzekucyi na ruchomościach, ekwiwalent pieniężny w razie zamieniania usług i robót na pieniądze.

7. Mianuje i nadzoruje sługi gminne.

8. Przechowuje dokumenta i akta gminy miejscowej.

§. 15.

Sołtys jest organem wykonawczym urzędu gminnego i podwładnym Naczelnika gminy w sprawach administracyi publi-

cznej i jako taki przestrzega porządku w gminie miejscowej, czuwa nad bezpieczeństwem osób i mienia.

§. 16.

W razie nagłych wypadków, gdy zachodzi niebezpieczeństwo zwłoki, ma prawo zarządzić tymczasowo, co należy, dla utrzymania bezpieczeństwa i obowiązek donieść o tem zaraz Naczelnikowi gminy.

Zakres działania starszyny gromadzkiej.

§. 17.

Starszyzna gromadzka rozstrzyga we wszystkich sprawach dotyczących się majątku gminnego i interesów komunalnych gminy.

Władza wykonawcza nie przysłuży starszynie gromadzkiej.

§. 18.

W szczególności do zakresu działania starszyny gromadzkiej należą:

1. Kontrola nad działalnością sołtysa jako zwierzchnika gminy miejscowej i organu wykonawczego uchwał starszyny gromadzkiej.

2. Postanowienia względem zakładowego majątku i dobra gminy.

3. Postanowienia o sposobie użytkowania i zarządu tego majątku i dobra; wdzierżawianie, najmowanie lub sprzedaż, tudzież lokowanie kapitałów albo zaciąganie pożyczek.

4. Uchwalanie budżetu rocznego.

5. Sprawdzanie i załatwianie rachunków.

6. Przyzwolenie na rozpoczęcie sporów prawnych i odstąpienie od nich, zatwierdzenie ugód, spór umarzających, ustanawianie zastępców prawnych.

7. Wszystkie sprawy nie należące do zwykłego zarządu majątkiem i te, która sobie

starszyzna gromadzka względem tego zarządu zastrzeże.

8. Postanowienia o wynagrodzeniu dla sołtysa, o liczbie i płacy służb gminnych tudzież straży polowej i nocnej, względnie postanowienia o obowiązku pełnienia straży nocnej.

9. Postanowienia o pełnieniu posług i robót na rzecz gminy miejscowej.

§. 19.

Starszyzna gromadzka rozstrzyga zażalenia przeciw zarządzeniom sołtysa w sprawach majątkowych gminy i dobra gminnego.

We wszystkich innych sprawach zażalenia te wnosić do urzędu gminnego.

§. 20.

Starszyzna gromadzka zbiera się dwa razy do roku, na wiosnę i na jesień na dłuższe sesye, na których mają być omówione potrzeby miejscowe.

Na jesiennej sesyi musi być załatwiony budżet na rok przyszły. Oprócz tego odbywać się mogą nadzwyczajne zebrania starszyny na polecenie władzy wyższej, na wezwanie sołtysa, lub żądanie jednej trzeciej części członków starszyny.

Sołtys przewodniczy obradom starszyny gromadzkiej.

§. 21.

Zastępca sołtysa wstępuje w prawa i obowiązki sołtysa tylko chwilowo, w razie tegoż nieobecności, choroby lub innej prawnej przeszkody.

O gospodarstwie gminy miejscowej.

§. 22.

Wszelka ruchoma i nieruchoma własność, niemniej wszelkie prawa i przywileje gminy winny być utrzymywane w cią-

głej ewidencji za pomocą dokładnego inwentarza.

Każdemu ponoszącemu opłaty na cele gminy wolno jest przeglądać ten inwentarz.

§. 23.

Majątek gminy ma być w ten sposób administrowany, aby przynosił jak największy dochód i tylko na cele gminy miejscowej mogą być jego dochody obracane.

Nadwyżki roczne dochodu ponad wydatki mają być użyte na potrzeby w roku następnym, o ile zaś na cel nie byłyby potrzebne, należy je lokować w papierach lub zakładach dających gwarancję pupilarnego bezpieczeństwa i włączyć do zakładowego majątku.

§. 24.

Uchwały starszyny gromadzkiej, dotyczące się sprzedaży lub obciążenia majątku zakładowego gminy, wymagają zatwierdzenia Wydziału powiatowego po zasięgnięciu opinii rady gminnej.

§. 25.

Co do tego, komu i w jakim rozmiarze służy udział w pożytkach dobra gminnego, trzymać się należy dotychczasowego niezaprzeczonego zwyczaju.

Jeżeli i o ile nie istnieje niezaprzeczone zwyczaj, starszyna gromadzka z uwzględnieniem istniejących specjalnych tytułów prawnych, uchwali postanowienia regulujące to uczestnictwo, przyczem może ustanawiać opłatę za korzystanie z dobra gminnego. Postanowienia te wymagają zatwierdzenia Rady gminnej. Również wymagają zatwierdzenia Rady gminnej, uchwały starszyny gromadzkiej, odnoszące się do obciążenia dobra gminnego.

Sprzedaż dobra gminnego wymaga zatwierdzenia Wydziału powiatowego.

§. 26.

Nadwyżka dochodu z dobra gminnego, pozostająca po zaspokojeniu osób uprawnionych, wpływa do kasy gminy miejscowej.

Podatki i inne opłaty, tudzież koszty dozoru, połączone z posiadaniem i użytkowaniem dobra gminnego, o ile do ich pokrycia nie wystarczają dochody do kasy gminnej wpływające, mają być ponoszone przez uczestniczących w pożytkach z dobra gminnego, a to w miarę tego uczestnictwa. Postanowienia w tym kierunku wydaje starszyna gromadzka a zatwierdza ją Rada gminna.

§. 27.

O ile dochody z majątku gminnego nie wystarczają, aby pokryć potrzeby i zobowiązania gminy miejscowej, mogą być nałożone przez starszynę gromadzką:

- a) dodatki do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego;
- b) inne opłaty nienależące do kategorii dodatków do podatków;
- c) posługi i roboty na cele gminne.

§. 28.

Dodatki do podatków bezpośrednich mają być zazwyczaj podług tej samej stopy procentowej rozkładane na wszystkie w gminie przypisane podatki bezpośrednie.

§. 29.

Wydatki, dotyczące się tylko poszczególnych części gminy, klas mieszkańców lub poszczególnych posiadaczy gruntu, mają być ponoszone tylko przez same strony interesowane, o ile nie istnieją inne urządzenia obowiązujące.

§. 30.

Do rozkładu dodatków do podatków bezpośrednich podług rozmaitej stopy procentowej, potrzebnem jest pozwolenie Rady powiatowej.

D Z I A Ł III.

Obszary dworskie.

§. 31.

Na czele obszaru dworskiego stoi przełożony obszaru dworskiego i jest organem pomocniczym urzędu gminnego i podwładnym Naczelnika gminy okręgowej.

W tym charakterze wykonywa przełożony obszaru dworskiego zadania administracyi publicznej i podlega nadzorowi Naczelnika gminy.

§. 32.

Posiadacz obszaru dworskiego może albo sam objąć urząd przełożonego, albo też zdać urząd pod własną odpowiedzialnością innej osobie.

Współposiadacze mianują przełożonym jednego z pośród siebie albo inną osobę. W braku porozumienia między nimi mianowanym będzie ten, za kim oświadczy się ta część współposiadaczy, na którą wypada więcej niż połowa podatków realnych na obszar dworski przypisanych. Za osoby niewłasnowolne wykonywa to prawo ich zastępca prawny.

§. 33.

Można być przełożonym kilku obszarów dworskich, stanowiących osobne ciała tabularne, jeżeli te obszary dworskie leżą w obrębie jednej i tej samej gminy okręgowej.

§. 34.

Przełożonym może być tylko obywatel państwa austriackiego, używający własności, względem którego nie zachodzi żadna z okoliczności wykluczających w §§. 3 i 11. ordynacyi wyb. gminnej wskazanych.

§. 35.

Przełożony musi mieć stałe zamieszkanie w miejscu urzędowania swego.

§. 36.

Nazwisko i miejsce zamieszkania przełożonego musi być podane do wiadomości Naczelnika gminy i Starosty.

§. 37.

Jeżeli przełożony nie posiada warunków w §. 34. wskazanych, Starosta wezwie posiadaczy obszaru dworskiego do mianowania innej osoby, a gdyby to wezwanie mimo powtórnego napomnienia było bezskutecznem, zamianuje przełożonego sam na koszt i stratę posiadaczy.

§. 38.

Przełożony winien jest podawać do wiadomości mieszkańców obszaru dworskiego rozporządzenia Naczelnika gminy, o ile takowe wprost do nich z urzędu gminnego nie zostały wystosowane. Przełożony ma na terytoryum obszaru dworskiego ten sam zakres praw i obowiązków, jaki ma sołtys na terytoryum gminy miejscowej.

§. 39.

Posiadacz obszaru dworskiego może każdej chwili usunąć przełożonego, winien jest jednak zawiadomić o tem Naczelnika gminy i c. k. Starostę.

Przełożony traci urząd, jeżeliby zaszła lub wiadomą stała się przeszkoda, dla której nie mógłby być dopuszczonym do sprawowania urzędu.

Za ciężkie przekroczenia lub powtarzane zaniedbywanie obowiązków może być przełożony usunięty od urzędowania przez c. k. Starostę w porozumieniu z Wydziałem powiatowym.

§. 40.

Do pokrycia wydatków gminy okręgowej obowiązany jest obszar dworski i osoby na nim zamieszkałe, o ile opłacają podatki bezpośrednio, przyczyniać się w tej samej mierze i według tych samych zasad, według których rozkłada się w ogóle ciężary gminy okręgowej.

D Z I A Ł IV.

Gmina okręgowa.

Reprezentacja gminy okręgowej.

§. 41.

Gminę okręgową reprezentuje Naczelnik gminy i rada gminna.

§. 42.

Rada gminna składa się z 10. członków, a mianowicie;

a) z sześciu wybranych przez ogólne zgromadzenie starszyn gromadzkich;

b) trzech wybranych przez posiadaczy obszarów dworskich;

c) jednego członka powołanego przez władzę.

§. 43.

Wybór członków Rady dokonywa się w ten sposób, że na wezwanie c. k. Starosty zbierają się naprzód razem w siedzibie urzędu gminnego wszyscy członkowie starszyn gromadzkich i wybierają większością głosów sześciu członków, rady i tyluż zastępców.

Następnie posiadacze obszarów dworskich wybierają trzech członków Rady gminnej. Gdyby w pewnej gminie okręgowej było mniej niż trzy obszary dworskie, nateczas posiadacze tychże obszarów wybierają tylu członków rady, ile jest obszarów dworskich, a resztę wybiera pięciu mieszkańców gminy okręgowej opłacających najwyższy podatek gruntowy.

Zastępcami posiadaczy obszarów dworskich w Radzie są przełożeni obszarów dworskich, ewentualnie, jeśli chodzi o osoby wybrane przez opłacających najwyższy podatek gruntowy, ci, którzy przez te osoby na zastępców wybrani zostali.

§. 44.

Zarówno starszyn gromadzkich, jak i właściciele obszarów dworskich nie są

ograniczeni do wyboru członków Rady gminnej z pośród siebie, lecz mogą wybierać kogokolwiek uprawnionego do wyboru starszyn gromadzkich pod warunkiem, aby był mieszkańcem gminy.

§. 45.

Wyborom przewodniczy c. k. starosta.

Wybory odbywają się przez ustne głosowanie.

§. 46.

Po ukończonych wyborach powoła starosta jednego członka Rady gminnej, przy czem nie jest ograniczony do mieszkańców gminy.

§. 47.

Peryod wyborczy trwa lat sześć.

§. 48.

Naczelnika gminy wybiera Rada gminna i nie jest ograniczoną do wyboru ze swego łona.

§. 49.

Zastępcą naczelnika gminy jest z reguły członek Rady gminnej powołany do niej przez c. k. starostę. Wolno jest jednak Radzie gminnej wybrać tego właśnie członka Rady naczelnikiem gminy, a w takim wypadku służy jej prawo wybrać także i zastępcę naczelnika gminy, jednakowoż tylko ze swego łona. Tak wybrany zastępca naczelnika gminy musi być zatwierdzonym przez c. k. starostę.

Zarząd gminy okręgowej.

§. 50.

Zarząd gminy okręgowej spoczywa w rękach naczelnika gminy, jako kierownika urzędu gminnego, który jest organem administracji publicznej.

W tym charakterze wykonywa naczelnik gminy zadania, które na mocy ustaw ma gmina do spełnienia.

§. 51.

W szczególności należy do naczelnika gminy:

1. Wykonywanie ustaw i rozporządzeń, tudzież poleceń władz wyższych.

2. Wydawanie rozporządzeń w granicach obowiązujących ustaw.

3. Czuwanie nad bezpieczeństwem osób i mienia, przestrzeganie publicznego porządku.

4. Wykonanie zadań policji miejscowej, policji budowniczej, sanitarnej, drogowej, ogniowej, policji nad czeladzią i wyrobnikami, tudzież wykonanie przepisów o czeladzi służebnej, dozór policyjny nad przedmiotami żywności, nad targami, nad miarą i wagą, policja polowa i policyjny nadzór nad obyczajnością publiczną.

5. Sprawowanie jurysdykcji karno-policyjnej.

6. Kierowanie czynnościami urzędu gminnego, mianowanie sług i pomocników na posady, które ustanawia Rada gminna i wykonywanie nad podwładnymi organami przełożonej władzy dyscyplinarnej.

7. Przygotowanie projektów do uchwał Rady gminnej w szczególności preliminarza dochodów i wydatków.

8. Zarząd majątkiem gminnym i zakładów gminnych w granicach uchwał Rady gminnej.

9. Przewodniczenie w obradach Rady gminnej i wykonanie jej uchwał.

10. Składanie sprawozdań rocznych Radzie gminnej z całego toku czynności administracyjnych i zarządu zakładami gminnymi.

§. 52.

Naczelnikowi gminy nie służy prawo karania sołtysów, członków Rady gminnej, ławników i przełożonych obszaru dwor-

skiego. Osoby te są wyjęte z pod jurysdykcji karno-policyjnej naczelnika gminy za przekroczenia administracyjne, a jurysdykcya w tym względzie należy do c. k. Starosty. Także w razie przekroczenia w wykonaniu obowiązków swego urzędu lub niewypełnienia poleceń naczelnika gminy ze strony sołtysów, ławników i przełożonych obszaru dworskiego nie przysługuje naczelnikowi gminy nad temi osobami prawo dyscyplinarne, lecz może tylko wnieść przedstawienie do Starosty o wdrożenie postępowania dyscyplinarnego.

Zastępca naczelnika gminy.

§. 53.

Zastępca naczelnika gminy jest stałym urzędnikiem (sekretarzem) gminy; załatwia czynności urzędu gminnego i prowadzi kancelaryę gminy pod kierunkiem i kontrolą naczelnika gminy i nadzorem c. k. Starostwa.

Zastępuje naczelnika gminy w wykonywaniu wszelkich praw i obowiązków w razie jego choroby, nieobecności lub innej prawnej przeszkody.

§. 54.

Naczelnik gminy może przekazać sprawowanie niektórych czynności urzędu gminnego swemu zastępcy, pozostaje jednak i w tym wypadku zawsze odpowiedzialnym za wykonywanie zadań administracji publicznej wobec władzy wyższej, za zarząd majątku gminnego odpowiedzialnym wobec Rady gminnej. Taka sama odpowiedzialność ciąży także i na zastępcy naczelnika gminy.

§. 55.

Naczelnik gminy sprawuje swą władzę jako honorowy urząd publiczny bezpłatnie.

Może żądać tylko miernego odszkodowania za rzeczywiste straty i wydatki ponoszone skutkiem swego urzędowania.

§. 56.

Zastępca naczelnika gminy pobiera stałą płacę, którą oznacza Rada gminna w granicach ustanowionych przez Wydział powiatowy.

§. 57.

Tylko w przypadku, gdy Rada gminna wybierze na naczelnika gminy tego ze swych członków, który wchodzi w jej skład na mocy powołania przez władzę, może naczelnik gminy pobierać stałą płacę, ale wówczas odpada osobna płaca zastępcy.

§. 58.

Rozporządzenia wydawane przez naczelnika gminy lub tegoż zastępcę w imieniu urzędu gminnego dotyczące się ogółu gminy okręgowej lub pewnej jej części, albo większej liczby jej mieszkańców, mają być należycie ogłoszone. Zarządzenia zaś i orzeczenia dotyczące się pojedynczych osób, zwłaszcza w sprawach policyi miejscowej mają być z reguły wydawane ustnie, tylko treść takiego zarządzenia lub orzeczenia musi być zanotowana w księdze orzeczeń i zarządzeń urzędu gminnego. Wszelako wolno zawsze stronie interesowanej żądać w każdym wypadku doręczenia jej na piśmie tego zarządzenia lub orzeczenia, ale w takim razie musi strona uiścić na koszt kancelaryi gminnej małą opłatę, której wysokość ustanawia co roku Starosta w porozumieniu z Wydziałem powiatowym,

O wykonywaniu władzy karnej.

§. 59.

O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policyi miejscowej, należącej do zakresu działania urzędu gminnego (§. 51. ust. 4) jest sankcja karna i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podpadają pod kodeks karny, służy naczelnikowi gminy prawo orzekania kar za takie przekroczenia, aż do wysokości w tychże ustawach i przepisach ustanowionej.

§. 60.

Naczelnik gminy może, po zasięgnięciu uchwały Rady gminnej, wydawać obowiązujące w obrębie gminy okręgowej postanowienia, dotyczące się policyi miejscowej i ustanowić za przekroczenie tych przepisów karę pieniężną do wysokości 50 koron, lub karę aresztu do dni 5.

§. 61.

W nagłych wypadkach może naczelnik gminy sam bez uchwały Rady gminnej wydać postanowienia, zagrażające karą pieniężną do wysokości 10 koron lub 2 dni aresztu.

§. 62.

Orzeczenia karne za przekroczenia w sprawach policyi miejscowej (§§. 59., 60, i 61). wydaje naczelnik gminy w urzędzie gminnym.

§. 63.

Tylko kary pieniężne, lub w razie niemożności uiszczenia, kary aresztu mogą być orzekane. Wszelkie orzeczenia karne mają być w osobną księgę wpisane.

§. 64.

Jeżeli orzeczenia dotyczą się duchownych uznanych wyznań religijnych, nauczycieli publicznych, urzędników rządowych lub krajowych, zostających w czynnej służbie, członków Sejmu krajowego albo członków Rady gminnej, winien naczelnik gminy przedłożyć każde tego rodzaju orzeczenie c. k. Staroście do zbadania i zatwierdzenia.

§. 65.

Kary pieniężne płyną do kasy gminnej okręgowej na rzecz ubogich lub funduszu zapomogi w gminie.

Zakres działania Rady gminnej.

§. 66.

Rada gminna obraduje i decyduje o wszystkich sprawach gminy, które usta-

wą gminną nie zostały wyłączone przekazane Naczelnikowi gminy.

O innych sprawach, nie odnoszących się bezpośrednio do interesów gminy, może Rada gminna powziąć uchwały tylko wtedy, jeśli jej przekazane zostały ustawami lub wyraźnym poleceniem władzy wyższej.

§. 67.

Rada gminna ma prawo wydawać osobne postanowienia prawne w takich sprawach gminnych, co do których ustawa dozwala na różne sposoby ich załatwienia, lub które poleca unormować w drodze statutów miejscowych, tudzież w tych sprawach, których przedmiot nie jest unormowany przez ustawę.

§. 68.

Rada gminna ma obowiązek starania się o dobro mieszkańców gminy, w szczególności obmyślenia środków opieki nad ubogimi.

§. 69.

Rada gminna nadaje prawo przynależności do gminy.

§. 70.

Rada gminna ma prawo obcym wzbrownić pobytu w obrębie gminy, jeżeli obcy lub członkowie ich rodzin przekraczają ustawy, stają się powodem zgorzienia albo ciężarem dla gminy.

§. 71.

Rada gminna uchwała budżet, czuwa nad majątkiem gminy i całym zarządem jej dochodów i wydatków.

Wszelkie obciążenie gminy zawisłem jest od jej uchwały.

§. 72.

Do zakresu Rady gminnej należy także kontrola nad stanem i zarządem mają-

tkowym gmin miejscowych. Budżety gmin miejscowych potrzebują zatwierdzenia Rady gminnej.

§. 73.

Rada gminna ma prawo nadzorować cały tok czynności administracyjnych naczelnika gminy i urzędu gminnego, z wyjątkiem wykonywania jurysdykcji karno-policijnej i tych spraw, które naczelnik gminy wykonywa jako organ egzekutywy wskutek zarządzenia władzy wyższej lub jako organ pomocniczy albo towarzyszący przy bezpośrednich zarządzeniach lub urzędowych komisjach władz wyższych.

§. 74.

Rada gminna ma prawo objawić zaprzątnięcia i życzenia tudzież powziąć uchwały w granicach ustaw w sprawach administracji i policyi miejscowej, nie może jednak zmieniać wydanych przez naczelnika gminy decyzji i rozporządzeń. Uchwały Rady gminnej w tym kierunku mają być uważane jako opinie albo wnioski, które, o ile naczelnik gminy sam się do nich nie zastosuje, idą do rozpatrzenia Starostwa, względnie Wydziału powiatowego. W razie rozstrzygnięcia w myśl uchwał Rady gminnej obowiązują naczelnika gminy.

§. 75.

Dokumenty i akta prawne, mocą których gmina okręgowa staje się uprawnioną lub zobowiązaną, muszą być pod nieważnością podpisane przez naczelnika gminy lub tegoż zastępcę i przez dwóch członków Rady gminnej.

Posiedzenia Rady gminnej.

§. 76.

Rada gminna zbiera się co najmniej raz na kwartał. Posiedzenia, odbywające się na wiosnę i w jesieni, mają mieć miejsce wkrótce po odbytych zebraniach starszych gromadzkich.

Oprócz tego zbiera się Rada gminna na wezwanie naczelnika gminy, polecenie

władzy wyższej lub na żądanie trzech członków Rady.

§. 77.

Naczelnik gminy zwołuje posiedzenie Rady gminnej i przewodniczy im pod nieważnością uchwał, w razie prawnej przeszkody przysługuje to prawo zastępcy naczelnika gminy.

§. 78.

O każdym posiedzeniu powinien zawiadomić naczelnik gminy wszystkich obecnych w gminie członków Rady, a w miejsce nieobecnych zaprosić zastępców.

§. 79.

Rada gminna nie może powziąć uchwały, jeśli więcej niż połowa jej członków nie jest na posiedzeniu obecną. Do uchwały o budżecie i wszelkiej uchwały podlegającej zetwierdzeniu władzy wyższej potrzebną jest obecność dwóch trzecich członków Rady.

Jeśli na posiedzenie nie zbierze się wymagana powyżej liczba Radnych, winien naczelnik gminy powtórnie zwołać Radę i zarazem zaważać zastępców.

Na każdego członka Radę lub zastępcę, który nie stawi się na to drugie posiedzenie, może naczelnik nałożyć karę pieniężną do wysokości 40 koron na rzecz gminy.

Przeciw takiemu orzeczeniu służy rekurs do Wydziału powiatowego.

Do wyboru naczelnika gminy, względnie jego zastępcy (§. 49) mają się stawić wszyscy członkowie Rady pod utratą mandatu, w razie gdyby nie zachodziła ważna przeszkoda usprawiedliwiająca nie przybycie na posiedzenie. Decyduje o tem Rada gminna.

§. 80.

Jeżeli przedmiotem obrad i uchwał jest urzędowanie członka Rady gminnej,

winien tenże wstrzymać się od głosowania, musi jednak na wezwanie Rady udzielić żądanych wyjaśnień.

§. 81.

Członek Rady gminnej nie może być obecnym na posiedzeniu, jeżeli przedmiot obrady lub uchwały, dotyczy jego interesów lub też jego żony, albo osób spokrewnionych z nim, albo spowinowaconych do drugiego stopnia.

To postanowienie odnosi się także do naczelnika gminy i jego zastępcy.

§. 82.

Przewodniczący otwiera i zamyka posiedzenie, kieruje rozprawami i przestrzega porządku.

§. 83.

Do ważności uchwał potrzebna jest bezwzględna większość głosów. Przewodniczący głosuje tylko przy wyborach lub w razie równości głosów, a wtedy to zdanie staje się uchwałą, do którego przystąpił przewodniczący.

§. 84.

Posiedzenia Rady są zawsze jawne. Tylko w sprawach osobistych może być zarządzane posiedzenie tajne.

§. 85.

Uchwały Rady mają być zapisane w księdze uchwał i stwierdzone podpisem przewodniczącego i dwóch radnych.

§. 86.

Postanowienia o posiedzeniach Rady gminnej odnoszą się do posiedzeń starszych gromadzkich.

Ł a w n i c y.

§. 87.

Rada gminna wybiera ze swego łona równocześnie z wyborem wójta dwóch ławników.

§. 88.

Ławnicy są stałymi delegatami Rady gminnej do wykonywania nieustannej kontroli nad zarządkiem funduszków gminy okręgowej i zakładów gminnych. Posiadają kolejno drugi klucz od kasy gminnej, kontrolują bieżące dochody i wydatki i sprawdzają rachunki.

§. 89.

Wydatki nadzwyczajne, budżetem nieprzewidziane, może w razie nagłej potrzeby asygnować naczelnik gminy do wysokości 200 koron tylko za zgodą ławników.

§. 90.

Ławnicy kontrolują stan majątków i zarząd funduszków gmin miejscowych i są referentami budżetów gmin miejscowych na posiedzeniach Rady gminnej.

D Z I A Ł V.

O obowiązkach osobistych i ponoszeniu ciężarów na rzecz gminy.

§. 91.

Każdy, według przepisów niniejszej ustawy, wybrany naczelnik gminy, sołtys, członek Rady gminnej i członek starszyzny gromadzkiej winien wybór przyjąć i urząd swój według najlepszej woli i wiedzy sprawować.

Prawo wymówienia się od przyjęcia wyboru służy tylko:

a) duchownym wszelkiego wyznania i nanczycielom publicznym;

b) urzędnikom i sługom c. k. Dworu, państwa, kraju, zakładów i funduszków publicznych, dopóki w czynnej służbie zostają;

c) wojskowym, nawet w czynnej służbie niebędącym;

d) osobom liczącym przeszło 60 lat życia;

e) tym, którym tylko ułomności fizyczne lub znacznie nadwątlone zdrowie nie pozwalają obowiązków urzędowych wykonywać;

f) tym, których zwykłe zatrudnienie lub zarobkowanie ciągle odrywa od stałego pobytu w gminie.

§. 92.

Kto bez takiego uwalniającego powodu wzbrania się przyjąć wybór lub przyjęty urząd dalej sprawować, podlega karze pieniężnej, którą Rada gminna do wysokości 200 koron wymierzyć może.

Przeciw orzeczeniu Rady gminnej służy odwołanie do Wydziału powiatowego.

§. 93.

Kara pieniężna wpływa do kasy gminnej, względnie, gdy chodzi o sołtysa lub członków starszyzny gromadzkiej, do funduszków gminy miejscowej.

§. 94.

W razie opróżnienia przez śmierć, rezygnację lub innej prawnej przyczyny urzędu naczelnika gminy lub ławnika przed końcem peryodu sześcioletniego urzędowania, winna jest Rada gminna do dni 14 przedsięwziąć nowy wybór na czas pozostały.

Tak samo powinna starszyzna gromadzka dokonać nowego wyboru sołtysa w razie opróżnienia posady sołtysa.

§. 95.

Naczelnik gminy i jego zastępca powinni złożyć przy objęciu urzędu w ręce starosty przyrzeczenie w miejsce przysięgi, iż zachowają Cesarzowi wierność i posłuszeństwo, przestrzegać będą ustaw i wypełniać sumiennie swoje obowiązki.

Takie samo przyrzeczenie składa sołtys w ręce naczelnika gminy.

§. 96.

Członkowie Rady gminnej i starszyny gromadzkiej winni są pełnić swój urząd bez żadnego wynagrodzenia.

§. 97.

Przełożony obszaru dworskiego nie może za pełnienie swych obowiązków pobierać żadnego wynagrodzenia z fundusów gminnych.

Odpowiedzialność.

§. 98.

Wszystkie osoby, pełniące obowiązki zarządu w gminie okręgowej lub miejscowej, odpowiedzialne są wobec tejże gminy okręgowej, względnie miejscowej, za szkody wyrządzone gminie przez zaniedbanie lub nieodpowiednie pełnienie obowiązków urzędowych, a to niezależnie od kar dyscyplinarnych, jakie ich z tego powodu ze strony władz przełożonych spotkać mogą.

Przez rezygnację lub usunięcie z urzędu nie uwalnia się od tej odpowiedzialności.

§. 99.

Pretensje gminy do wynagrodzenia szkód z tytułu tej odpowiedzialności mają być poszukiwane w zwykłej drodze prawa.

O ciężarach na pokrycie wydatków gminnych.

§. 100.

Na pokrycie wydatków gminy okręgowej obowiązany jest każdy mieszkaniec tejże gminy do ponoszenia ciężarów w równej mierze według przepisów niniejszej ustawy.

§. 101.

Na pokrycie wydatków na cele gminy okręgowej użyte być mają przedewszystkiem dochody gminy.

Następnie użyte mają być na ten cel dotacje z fundusów państwa, kraju i powiatu.

O ile zaś dochody własne gminy nie wystarczają, dotacje nie wpływają lub okazują się niewystarczającymi, nałożone mogą być przez Radę gminną prestatycje jako to:

a) dodatki do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego;

b) inne opłaty, nie należące do kategorii dodatków do podatków;

c) posługi i roboty na cele gminy.

§. 102.

Dodatki do podatków bezpośrednich muszą być na wszystkie gminie okręgowej przypisane podatki bezpośrednie i to na wszystkie równo w całym obrębie gminy rozkładane.

§. 103.

Dodatkiem do podatku konsumcyjnego można obciążać tylko konsumcyę w obrębie gminy; nie można nim obciążać produkcji i obrotu handlowego.

§. 104.

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategorii dodatków do podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego potrzebną jest ustawa krajowa.

§. 105.

Pobór taks gminnych za pojedyncze, przez reprezentacyę gminną udzielone upoważnienia, za używanie zakładów gminnych, za podejmowane przez organa gminne w interesie stron czynności urzędowe dozwolony być może przez Starostę za zgodą Wydziału powiatowego.

W razie niezgodności tych władz należy od pozwolenia Namiestnictwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 106.

Rada gminna może ustanawiać posługi i roboty tak ciągłe, jak ręczne na cele gminy.

Zarazem ustanawia Rada gminna corocznie na następny rok administracyjny cenę dziennych posług i robót.

Osoby zobowiązane do robót i posług mogą je wykonywać albo osobiście albo dać zdolnego zastępcę, albo też uiścić w pieniądzech cenę wymaganych od nich robót i posług.

§. 107.

Ponoszenie ciężarów na cele gminy okręgowej nie uwalnia od ponoszenia dodatków od podatków, opłat i prestacyi na cele gminy miejscowej, o ile takowe w granicach niniejszej ustawy prawnie nałożone zostały.

§. 108.

Dodatki do podatków bezpośrednich albo do podatku konsumcyjnego na cele gminy okręgowej uchwała Rada gminna do wysokości 20% podatku, dodatki przenoszące 20% do 50% mogą być nałożone tylko za pozwoleniem Wydziału krajowego, jednakże nie dłużej, jak na przeciąg lat trzech; przenoszące zaś 50% tylko na mocy uchwały Sejmu krajowego,

W y j ą t k i.

§. 109.

Do opłacania dodatków do podatków bezpośrednich, niemniej do posług i robót nie mogą być pociągani:

a) Urzędnicy i słudzy c. k. Dworu, państwa, kraju, gminy, nauczyciele publiczni, wojskowi, jakoteż wdowy i sieroty tych osób z tytułu płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego pensyi lub wszelkich innych poborów:

b) Pasterze dusz co do ich kongrui.

Stosowanie środków przymusowych.

§. 110.

Dodatki do podatków, nałożone na cele gminy okręgowej lub miejscowej mają być pobierane przez te same organa i ścią-

gane za pomocą tych samych środków co podatki.

Inne należitości pieniężne, mające się uiszczać na cele gminne na mocy ustawy lub prawomocnej uchwały Rady gminnej, względnie starszizny gromadzkiej, pobiera naczelnik gminy, względnie sołtys przez swoje organa, a w razie nieuiszczenia ściągają je w drodze egzekucyi na ruchomościach w taki sam sposób, jak zaległości podatkowe.

Jeżeli obowiązany, nie wykupiwszy się od posługi lub roboty, wzbrania się jej wykonać, naczelnik gminy, względnie sołtys poleci wykonanie rzeczony posługi lub roboty osobie trzeciej na koszt obowiązany i ściąganie ten koszt w sposób, przepisany dla ściągania innej należitości pieniężnych.

§. 111.

W nagłych wypadkach, gdy zachodzi niebezpieczeństwo, zagrażające gminie lub pojedynczym jej częściom, n. p. w razie pożaru, powodzi i t. p., może naczelnik gminy wprost zmusić osoby obowiązane do wykonania robót i posług.

D Z I A Ł VI.

Nadzór 1 zakres kompetencji władz wyższych.

Nadzór nad gminą miejscową.

§. 112.

Nad wykonywaniem przez sołtysa obowiązków, które ciążą na nim jako na organie podwładnym naczelnika gminy, czuwa w pierwszej linii naczelnik gminy, a w dalszym rzędzie władza administracji państwa

Nad prowadzeniem spraw majątkowych i komunalnych gminy miejscowej czuwa w pierwszej linii Rada gminna a w dalszym rzędzie wyższa instancja autonomiczna.

Nadzór nad gminą okręgową.

§. 113.

Nad wykonaniem przez gminę zadań administracji, nad dopełnieniem obowiązków z mocy ustaw na niej ciążących, tudzież nad poprawnem pełnieniem obowiązków służbowych przez funkcyonaryuszy gminnych, czuwa władza administracyjna państwa a w pierwszej linii c. k. Starosta.

§. 114.

Jeżeli gmina okręgową nie spełnia obowiązków, z mocy ustaw na niej ciążących, Starosta ma prawo zarządzić środki zaradcze na koszt i stratę gminy. Jeśli nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, powinien porozumieć się z Wydziałem powiatowym.

§. 115.

Prawo dyscyplinarne nad funkcyonaryuszami gminy, jako to naczelnikiem gminy, sołtysami, przełożonymi obszarów dworskich, pisarzami gminnymi przysługuje c. k. Staroście, który może nakładać kary pieniężne do wysokości 50 koron.

§. 116.

W razie ciężkiego przekroczenia lub zaniedbywania obowiązków przez wskazanych w §. 115. funkcyonaryuszy oraz ławników, lub gdyby w toku przeprowadzonego dochodzenia okazało się, że sprawują swe czynności w sposób dla gminy szkodliwy, może Starosta w porozumieniu z Wydziałem powiatowym zawiesić ich w urzędowaniu na wniosek Wydziału powiatowego, nawet oddalić ze służby.

Naczelnika gminy okręgowej może złożyć z urzędu Namiestnik na wniosek Starosty, postawiony w porozumieniu z Wydziałem powiatowym.

W razie niezgodności między władzami powiatowymi w sprawach wykonywania władzy dyscyplinarnej nad funkcyonaryuszami gminy, orzeka Namiestnictwo po porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 117.

Starosta może na zasadzie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników państwowych każdej chwili zawiesić zastępcę naczelnika gminy w jego urzędowaniu, Namiestnik zaś przenieść go na inne miejsce lub oddalić.

§. 118.

Członkowie Rady gminnej i starszyny gromadzkiej są zupełnie niezależni w wykonywaniu swych obowiązków i żadnej władzy nie służy nad nimi prawo dyscyplinarne.

Przepis ten nie ogranicza jednak prawa i obowiązku naczelnika gminy, a względnie sołtysa, przestrzegania i utrzymywania, na posiedzeniu Rady gminnej, względnie starszyny gromadzkiej, porządku i powagi obrad.

§. 119.

Naczelnik gminy ma prawo zawiesić uchwałę Rady gminnej, jeżeli ta uchwała przeciwną jest ustawom lub powszechnemu dobru.

Takie zawieszenie uchwały nie jest stanowcze, lecz sprawa musi być do dni trzech przedłożoną Starostwu, które rozstrzyga samo, gdy chodzi o naruszenie ustaw, w porozumieniu zaś z Wydziałem powiatowym, gdy rozchodzi się o uchwały przeciwnie dobru powszechnemu, albo szkodliwe dla interesów materyalnych gminy.

§. 120.

Władza państwowa ma prawo wstrzymać wykonanie zarządzeń naczelnika gminy i uchwał Rady gminnej, sprzeciwiających się ustawom lub przekraczających zakres działania gminy.

Tok instancyi i kompetencya władz wyższych.

§. 121.

Od wszelkich uchwał starszyny gromadzkiej służy rekurs do Wydziału powiatowego.

§. 122.

Od wszelkich zarządzeń i orzeczeń naczelnika gminy, dotyczących administracji publicznej i polityki miejscowej, służy w ciągu dni 14 rekurs do c. k. Starostwa, o ile odwołanie to opiera się na zarzucie mylnego stosowania ustaw lub obowiązujących przepisów prawnych w zaczepionem zarządzeniu lub orzeczeniu.

Przeciw zarządzeniom lub orzeczeniom naczelnika gminy, wydanym bądź to z jego własnej inicjatywy, bądź to na mocy uchwał Rady gminnej, którym odwołujący się zarzuca, nie mylne zastosowanie ustaw, lecz mylne zrozumienie potrzeb albo interesów miejscowych i zaczyna pożyteczność wydanego zarządzenia, wnosi się rekurs do dni 14 do Wydziału powiatowego.

§. 123.

Od wszelkich orzeczeń karnych wnosi się rekurs tylko do c. k. Starostwa.

§. 124.

Rekursa przeciw uchwałom Rady gminnej z tytułu naruszenia lub mylnego stosowania ustaw albo przekroczenia zakresu działania w jej uchwałach wnosi się do dni 14 do c. k. Starostwa.

§. 125.

Przeciw uchwałom Rady gminnej, którym odwołujący się nie zarzuca naruszenia prawa, lecz mylne zrozumienie potrzeb i interesów miejscowych lub skarży się na to, że mogą przynieść szkodę bądź to jednostkom bądź całej gminie, wnosi się rekurs do 4 tygodni do Wydziału powiatowego.

§. 126.

Władze autonomiczne rozstrzygają rekursa we wszystkich sprawach majątkowych gminy, tudzież w sprawach nakładania i repartycji dodatków gminnych i prestaty.

§. 127.

Namiestnik może rozwiązać Radę gminną.

Gminie służy rekurs do właściwego ministerstwa. Rekurs nie ma mocy wstrzymującej.

Najdalej w sześć tygodni po rozwiązaniu ma być rozpisany nowy wybór.

Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym zarządzi, co należy, dla tymczasowego załatwienia spraw aż do wprowadzenia nowego Zarządu i reprezentacji gminnej.

Przepisy przejściowe.

Art. XIII.

Niniejsza ustawa obowiązuje wszystkie gminy wiejskie i obszary dworskie Królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Niniejsza ustawa wejdzie w życie częściowo w miarę rozgraniczenia i ugrupowania gmin okręgowych wedle postanowień art. II. i XI. tej ustawy, a to w każdym poszczególnym okręgu gminnym w 60 dni po ogłoszeniu c. k. Namiestnika o utworzeniu w danej miejscowości gminy okręgowej.

Art. XIV.

Z chwilą wejścia w życie tej ustawy traci moc obowiązującą ustawa z dnia 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 19. A., tudzież ustawa z dnia 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 20. (o obszarach dworskich).

Pozostaje natomiast w mocy ustawa z dnia 12 sierpnia 1867 Dz. u. kr. Nr. 19. II. o ordynacji wyborczej dla gmin.

Art. XV. Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministerstwu.

Marszałek oznajmia, iż pierwsze czytanie wniosku umieści na porządku dziennym następnego posiedzenia i wzywa sekretarzy do odczytania dalszych wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. Andrzej Potocki czyta:

W n i o s e k.

Sejm raczy uchwalić:

1. Pismo „Niedziela“, obciążające bez potrzeby i pożytku budżet krajowy i Macierzy Polskiej, zwija się od 1. lipca 1900.

2. Wzywa się JE. Marszałka jako kuratora „Macierzy Polskiej“, aby w najkrótszym czasie zwołał ankietę, złożoną z ludzi w sprawach i piśmiennictwie ludowym biegłych, celem obmyślenia środków reorganizacji wydawnictw: „Macierzy Polskiej“ i wynik narad przedłożył na najbliższej sesji sejmowej.

Wnioskodawca:

Ks. Stojałowski

Krempa, Warzecha, Milan, Dr. Bernadzikowski, Niebyłowiec, Nowakowski, Ostapczuk, Winniczuk, Hamorak, Styła, Wójcik, Bojko, Żardecki.

W n i o s e k.

Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przy wszystkich szkołach rolniczych niższych, zaprowadził „kursa zimowe“ dla synów włościańskich od 1. listopada do 30. kwietnia trwać mające.

2. Wydział krajowy obmyśli środki, mogące ułatwić synom włościańskim udział w „kursach zimowych“.

Lwów, dnia 26. kwietnia 1900.

Wnioskodawca:

ks. Stojałowski

Średniawski, Krempa, Styła, Kramarczyk, Data, Bojko, Szwed, Potoczek, Żardecki, Warzecha, Milan, Wójcik, Bernadzikowski, Niebyłowiec, Nowakowski, Ostapczuk, Winniczuk, Hamorak, Sawczak, Kulczycki, Karatnicki.

Marszałek oznajmia, iż pierwsze czytanie tych wniosków umieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia, i wzywa

sekretarzy do odczytania złożonych interpelacji.

Sekretarz p. Urbański czyta:

I n t e r p e l a c y a

do Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego.

Do szykan i nadużyć ze strony władz rządowych, jakie się dzieją w kraju naszym — ustawicznie na to skazanym — należy także i powiat Kolbuszowski, w którym Starosta ze swym sekretarzem takowe dokonywują — oto fakt:

W dniu 25. września 1899 odbyła się w c. k. Starostwie Kolbuszowskiem publiczna licytacja prawa polowania dla gminy Komorowa.

Dzierżawa ta rozpoczynać się miała 21. października 1899. Na licytacji tej utrzymał się przy tem prawie polowania, dawny znany ze swej zdolności myśliwskiej dzierżawca Jan Ziemia z Komorowa, który złożył jednoroczny czynsz 70 złr., kaucyę 70 złr., wadyum 10 złr., na stempel 2 złr. 50 ct. razem 152 złr. 50 ct. Oprócz tego posiada tenże Ziemia kaucyę złożoną w Starostwie przy licytacji w październiku 1895 w kwocie 20 złr. 10 ct., która ani potrącona ani zwrócona dotychczas mu nie została.

Licytacja odbyła się legalnie ale, że p. Kozłowiecki życzy sobie to prawo polowania w jakikolwiekby sposób nabyć, wniósł przeciw takowej protest przez swego rządcę Pociężyńskiego, a równocześnie wytoczono przeciw Ziembie ze strony Starostwa Kolbuszowskiego skargi o przekroczenia przy wykonywaniu prawa polowania, aby tym sposobem unieważnić akt licytacji i oddać prawo polowania Kozłowieckiemu.

Skarga obejmowała między innemi motyw, że Jan Ziemia miał pozwolić Janowi Chmielowcowi zabić rogacza i za takowe przestępstwo sekretarz Starostwa

Słonecki pozaocznie obywatela Ziembę bez wyznaczenia terminu, ani wydania pozwów na zapłacenie 10 złr. kary zasądził. Oprócz tego tenże sam sekretarz w Majdanie Jana Chmielowca na 10 złr. kary za zabicie zająca zasądził, którego nie zabił, a jedynie dlatego, że leśny ze złości Bartłomiej Gola takowego oskarżył. Również ukarano Andrzeja Stroża za zastrzelenie rogacza grzywną 10 złr., którego w stosownym czasie i w gminnym lesie, należącym pod prawo polowania Jana Ziembę zastrzelili.

Zasądzeni wnieśli przeciw temu niesłusznemu wyrokowi rekurs przez Starostwo do c. k. Namiestnictwa, które oddało takowe sądowi Kolbuszowskiemu, termin odbył się 10. stycznia 1900, co wszyscy nękanii niesłusznie gospodarze przez Starostwo Kolbuszowskie uwolnieni zostali.

Ażebymimoto utrzymać przy prawie polowania p. Kozłowieckiego, wysłało do przeprowadzenia rewizji domowej Starostwo Kolbuszowskie żandarma Jakóba Senelela u Ziembę, bez zezwolenia sądowego i to wtedy, kiedy tenże prawo polowania posiadał, i kiedy na nowo takowe nabył i o kartę myśliwską wniósł do Starostwa podanie: oprócz tego zarządziło Starostwo nową, licytację przeciw któremu Jan Ziembę dnia 8. marca b. r. wniósł rekurs.

Przez takie postępowanie Starostwa Kolbuszowskiego gmina Komorów traci z niepobierania wynagrodzenia za prawo polowania. Ażebym wykazać jak urzędnicy Starostwa postępują wypada nadmienić, że gdy Jan Chmielowiec przy wręczaniu rekursu urzędnikowi Starostwa prowadzącemu dziennik prosił takowego o liczbę protokołu, otrzymał taką odpowiedź: „co ci do tego ja mogę i spalić twoje papiery“. — Dodać należy, że wszelkie zabiegi Jana Ziembę i starania, mimo powyżej nadmienionych przejść — o prawo polowania nie odnoszą skutku. Starostwo Kolbuszowskie temuz certyfikatu na broń lubo tyloletniemu ukwalifikowanemu myśliwcowi wydać nie chce i używa presji, aby jak to było przy

przesłuchaniu tegoż 30. listopada 1899, tenże z prawa polowania na rzecz p. Kozłowieckiego zrezygnował.

Wobec tych podanych faktów podpisani zapytują Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego:

czy mu wiadomem jest postępowanie połączone z nadużyciem władzy przez Starostwo Kolbuszowskie, czy gotów jest pouczyć urzędników Starostwa o sposobie wykonywania przepisów ustawy łowieckiej nadto uwolnić lud włościański od podobnych szykan i samowoli urzędnika politycznego, nadto czy gotów jest takowego do odpowiedzialności pociągnąć.

Lwów dnia 26. kwietnia 1900.

Interpelujący:
Franciszek Krempa.

Bernadzikowski, Średniawski, Styła, Bojko, Wójcik, Potoczek, Żardecki, Warzecha, Kramarczyk, Milan, Szwed, Winniczuk, Data, Niebyłowicz, Stojałowski.

I n t e r p e l a c y a

posła Milana i tow. do Jaśnie Wielmożnego Pana c. k. Komisarza rządowego w sprawie nieprawidłowości zachodzących przy dzierżawie polowania.

Pomimo ustawicznych zażaleń na nieprawidłowości, a często wręcz nadużycia zachodzące przy wydzierżawianiu polowania, trudno się doczekać zaradzenia złemu. Wywołuje to wśród ludności rozgoryczenie uzasadnione tem więcej, że uznaje ona słusznie prawo polowania na cudzych gruntach za pozostałość pańszczyznianą, która usuniętą być powinna.

Oto przykłady nadużyc:

1) Jędrzej Tomeczyk z Krządki powiat Kolbuszowa stanął do licytacji w oznaczonym terminie i utrzymał się jako najwięcej ofiarujący. Złożył kaucję przepisaną. Pomimo to starostwo zatwierdziło ofertę le-

śniczego dworskiego a Tomczykowi zwrócono kaucyę dopiero w dwa lata po licytacji.

2) Jan Abara z Brzostowej góry powiat Kolbuszowa utrzymał się przy licytacji polowania w tej gminie, w dniu 25. września 1899. Tymczasem ku niemałemu zdziwieniu swemu i mieszkańców gminy otrzymał 31. grudnia 1899 zawiadomienie ze Starostwa kolbuszowskiego, że licytację pierwotną unieważniono na życzenie leśniczego dworskiego pomimo, że Obara złożył był przepisaną kaucyę i wszelkich warunków dopełnił.

Poza dowolnością w wydzierżawianiu prawa polowania niemało kłopotu nastęcza gminom odbiór ze Starostwa przypadających kaucyi i należności dzierżawnych, które też nierzadko przepadają.

Dowód: gmina Besko pow. Sanok, której przepadła kaucya dzierżawna 10 zł. za lata 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, i 1891. — Również od roku 1892 do roku 1897 kaucya 24 złr. i jeden rok dzierżawy 24 złr. razem 48 złr., pomimo kilkakrotnych ustnych i pisemnych upomnień i prawie zużycia na dyety przez zwierzchność gminną, powyższej kwoty, dopiero w roku 1899 otrzymano, pomimo też i tego, że z następnego okresu dzierżawy kaucya była złożona.

I tak z reguły we wszystkich okolicznych gminach n. p. w Nowosielcach Zarszynie, Długiem, i t. d. to się dzieje, że zwrotu kaucyi nie można się w Starostwie doprosić.

Dlatego podpisani zapytują JWgo Pana c. k. Komisarza rządowego, co uczynić zamierza, aby podobne nieprawidłowości zostały co rychlej naprawione a winni aby byli połączni do odpowiedzialności.

Lwów dnia 26. kwietnia 1900.

Interpelant:
Milan.

Krempa, Dr. Bernadzikowski, Data, Wójcik, Ostapczuk, Nowakowski, Kramarczyk,

Warzecha, Niebyłowiec, Szwed, Średniawski, Bojko, Styła, Kulczycki.

Interpelacya

posła Ostapczuka i tow. do W-go Pana Komisarza rządowego.

W powiecie Zbarazkim wchodzi w życie taka praktyka, że na wybory Rad gminnych zjeżdża nieproszony przez gminę c. k. Komisarz Starostwa i każe sobie za to płacić dyety tudzież koszta podróży. Tak się miała rzecz, o ile można było dowiedzieć się, przy wyborach w gminie Szelpaki i w gminie Obodówka.

Gmina Szelpaki zaremonstrowała przeciw takiej komisarzkiej kontrybucyi, a zastępcę wójta w Obodówce, Łuc Hapij, widocznie nieobeznany z ustawami, zapłacił ostatecznie 12 zł. 25 ct., chociaż na wybory do Obodówki zjechał Komisarz na żądanie hrabiego Tyszkiewicza, który nie mając prawa być wybranym na członka Rady gminnej, sprowadzeniem Komisarza chciał swój wybór preforsować, a że go mimo tego nie wybrano, to gmina zapłaciła za to kontrybucyę.

Takich c. k. komisarzskich kontrybucyj, obciążających bezprawnie gminy, nie możemy cierpieć, i dla tego zapytujemy Pana Komisarza rządowego:

1. Jak załatwiono remonstracyę gminy Szelpaki, i czy może ta gmina spodziewać się pomyślnego skutku tej remonstracyi?

2. Czy Rząd uważa kontrybucye komisarzskie jako prawnie uzasadnione?

3. Czy Rząd zamierza usunąć te nadużycia i czy zechce ukarać Komisarzy?

We Lwowie dnia 26. kwietnia 1900.

Interpelujący:
Ostapczuk w. r.

Nowakowski, Winniczuk, Kramarczyk, Warzecha, W. Szwed, Data, G. Milan, Krempa, Stojałowski, Niebyłowiec, Wójcik, Wachnianin, Dr. Bernadzikowski, Barwiński, Kulczycki, Karatnicki.

Sekretarz p. Karatnicki czyta :

I n t e r p e l a c y a

do pana Komisarza rządowego.

W powiecie kosowskim urzędują stare rady gminne często po 9 i więcej lat tylko dlatego, że albo nie rospisuje się nowych wyborów, albo załatwienie protestów przewleka się po kilka lat. Odnosi się to do gmin Jabłonica, Fereskula, Krasnoila, Hołowy i innych.

Jako charakterystyczny przykład praktyki przy wspomnianych wyborach przytaczamy wybór rady gminnej w Uścierykach. Tam urzęduje rada już 9 lat, czego już i samemu staremu wójtowi za dużo. On sam zgłosił się do Starosty p. Sabata i przedstawił, że nie chce dalej być wójtem, gdyż z powodu wójtostwa poniósł wielkie straty materialne, że jednak pisarz gminny z zastępcą wójta będą urzędować do nowych wyborów, p. Starosta zlitował się, przeprowadzono w obecności p. Komisarza Starostwa nowe wybory zwierzchności gminnej. Gdy jednak nowa zwierzchność zgłosiła się do złożenia przysięgi, nie przyjęto jej, gdyż „jest rekurs“. Jest zatem nadzieja, że dawny wójt będzie jeszcze

urzędował z jakich 3 lata, chociaż do tego nie ma żadnej chęci.

Podpisani zapytują przeto :

1. Czy Rządowi znane są ta fakta?
2. Jakie kroki zamierza Rząd poczynić, ażeby przeprowadzenie wyborów Rad gminnych, nowych Zwierzchności gminnych nie było przewlekane całymi latami?

We Lwowie, dnia 26 kwietnia 1900.

Interpelujący:
Barwiński w. r.

Ostapczuk, Karatnicki, Wójcik, M. Milan, Kulczycki, Hamorak, Zajączkowski, Niebyłowicz, A. Wachnianin, Dr. Bernadzikowski, Krempa, Ochrymowicz, Winniczuk, Em. Michałowski.

Marszałek oznajmia, iż interpelacje te odstąpi p. Komisarzowi rządowemu.

Marszałek zamyka posiedzenie oznaczając następne na dzień 28. kwietnia 1900 roku godzinę 10 rano i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 2. minut 35 po południu.

Marszałek krajowy :

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze :

Stanisław Niezabitowski w. r.

Andrzej Potocki w. r.